

Ikt. sz.: FFB-42/30-3/2025.

FFB-12/2025. sz. ülés
(FFB-58/2022-2026. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Fenntartható Fejlődés Bizottságának**
2025. november 25-én, kedden, 12 óra 04 perckor
az Országház Széll Kálmán termében (főemelet 64.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása	5
A feldolgozhatatlan külföldi hulladék Magyarországra szállításának tilalmáról szóló H/13071. számú határozati javaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)	
A hulladékszállítmányok digitális ellenőrzéséről szóló H/13133. számú határozati javaslat)	
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)	5
Dr. Keresztes László Lóránt hozzászólása	5
Kérdések, hozzászólások	7
A környezetvédelemmel, a hulladékgazdálkodással és a víziközmű-szolgáltatással összefüggő törvények módosításáról szóló T/13048. számú törvényjavaslat	
(Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)	8
Hozzászólások, határozathozatalok	10
Lantos Csaba energiaügyi miniszter meghallgatása	
(Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)	13
Lantos Csaba energiaügyi miniszter tájékoztatója	13
Kérdések, hozzászólások	24
Lantos Csaba válasza	39
A feldolgozhatatlan külföldi hulladék Magyarországra szállításának tilalmáról szóló H/13071. számú határozati javaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)	47
Határozathozatal	47
A hulladékszállítmányok digitális ellenőrzéséről szóló H/13133. számú határozati javaslat	
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)	48
Határozathozatal	48
Tájékoztató a hazai akkumulátorgyártó iparágban keletkező hulladék feldolgozásának helyzetéről és a várható beruházásokról	48
Dr. Fónagy János tájékoztatója	48
Dr. Kaderják Péter tájékoztatója	49
Kérdések, vélemények	54

Napirendi javaslat

1. A feldolgozhatatlan külföldi hulladék Magyarországra szállításának tilalmáról szóló határozati javaslat (H/13071. szám)
(Dr. Keresztes László Lóránt (független) képviselő)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)
2. A hulladékszállítmányok digitális ellenőrzéséről szóló határozati javaslat (H/13133. szám)
(Dr. Keresztes László Lóránt (független) képviselő)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)
3. A környezetvédelemmel, a hulladékgazdálkodással és a víziközmű-szolgáltatással összefüggő törvények módosításáról szóló törvényjavaslat (T/13048. szám)
(Kormány - energiaügyi miniszter)
(Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)
(Kijelölt bizottság)

13.00 órától

4. Lantos Csaba energiaügyi miniszter meghallgatása
(Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)
5. Tájékoztató a hazai akkumulátorgyártó iparágban keletkező hulladék feldolgozásának helyzetéről és a várható beruházásokról

Tájékoztatót ad:

Dr. Fónagy János, a Nemzetgazdasági Minisztérium államtitkára,
miniszterhelyettes
Dr. Kaderják Péter, a Magyar Akkumulátor Szövetség ügyvezetője

6. Tájékoztató az „Oroszlány VI. barnakőszén” (Cica-homok) bányatelek rekultivációjának helyzetéről, a kialakult környezet- és természetvédelmi problémákról

Meghívott előadók:

az Energiaügyi Minisztérium képviselője

az Agrárminisztérium képviselője

Simon Gergely, a Greenpeace Magyarország Egyesület regionális vegyi anyag-szakértője

Dedák Dalma, a WWF Magyarország környezetpolitikai szakértője

7. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Dr. Keresztes László Lóránt (független), a bizottság elnöke
Bencsik János (Fidesz), a bizottság alelnöke

Erdős Norbert (Fidesz), a bizottság alelnöke
Szabó Rebeka (Párbeszéd), a bizottság alelnöke
Becsó Zsolt (Fidesz)
Dr. Ferencz Orsolya (Fidesz)
Varga Gábor (Fidesz)
Harrach Péter (KDNP)

Helyettesítési megbízást adott

Harrach Péter (KDNP) távolléte idejére Bencsik Jánosnak (Fidesz)
Dr. Ferencz Orsolya (Fidesz) távozása után Erdős Norbertnek (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Hatvani Szabolcs bizottsági munkatárs

Meghívottak

Hozzászólók

Lantos Csaba energiaügyi miniszter
Dr. Fónagy János államtitkár (Nemzetgazdasági Minisztérium)
Dr. Kaderják Péter ügyvezető (Magyar Akkumulátor Szövetség)
Orosz István polgármester (Bátonyterenye)

Megjelentek

Dr. Czepek Gábor államtitkár (Energiaügyi Minisztérium)
Dr. Gondola Csaba államtitkár (Energiaügyi Minisztérium)
Dr. Raisz Anikó államtitkár (Energiaügyi Minisztérium)
Dr. Solymár Károly Balázs államtitkár (Energiaügyi Minisztérium)
Steiner Attila államtitkár (Energiaügyi Minisztérium)
V. Németh Zsolt államtitkár (Energiaügyi Minisztérium)

(Az ülés kezdetének időpontja: 12 óra 04 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (független), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok! Köszöntök mindenkit. A Fenntartható Fejlődés Bizottsága 2025. november 25-i ülését ezennel megnyitom. Tisztelettel köszöntöm a bizottsági tagokat, kedves vendégeinket, munkatársainkat. Megállapítom, hogy bizottságunk határozatképes. Tájékoztatom képviselőtársaimat, hogy a mai ülésen Harrach Péter képviselő urat Bencsik János alelnök úr fogja helyettesíteni.

Az ülés előzetes napirendi javaslatát megküldtük. Kérem a bizottsági tagokat, akik támogatják a mai napirendi sort, azt most szavazatukkal jelezzék! *(Szavazás.)* Köszönöm szépen. Egyhangú döntéssel elfogadtuk.

Tekintettel arra, hogy az első két napirendi pontnál előterjesztő leszek, addig átadnám az ülés levezetését Bencsik alelnök úrnak.

(Az ülés vezetését Bencsik János, a bizottság alelnöke veszi át.)

A feldolgozhatatlan külföldi hulladék Magyarországra szállításának tilalmáról szóló H/13071. számú határozati javaslat

(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)

A hulladékszállítmányok digitális ellenőrzéséről szóló H/13133. számú határozati javaslat)

(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)

BENCsik JÁNOS (Fidesz), a bizottság alelnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelettel köszöntöm a bizottság tagjait és a megjelent vendégeinket. Az 1. napirendi pontunk a feldolgozhatatlan külföldi hulladék Magyarországra szállításának tilalmáról szóló H/13071. számú határozati javaslat vitája, majd döntés a tárgysorozatba vételről. Mivel az első két napirendi pontban szereplő előterjesztés témája szorosan összefügg, ezért elnök úrral előzetesen abban állapodtunk meg, hogy együttes vita következik, majd külön-külön szavazunk a két indítvány tárgysorozatba vételéről.

Ennek megfelelően adom meg a szót az előterjesztő dr. Keresztes László Lóránt elnök úrnak.

Dr. Keresztes László Lóránt hozzászólása

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (független): Nagyon szépen köszönöm, alelnök úr. Tisztelt Bizottság! Én azt gondolom, hogy a téma nem lehet ismeretlen önök előtt. Az elmúlt időszakban jó néhány esetben kellett beszámolnunk arról, hogy évek óta elképesztő mennyiségben érkezik Magyarországra külföldről, jellemzően egyébként Olaszországból, többnyire feldolgozhatatlan hulladék, tehát jellemzően vegyesen műanyag szemét, gumihulladék, textília.

Sok éves küzdelem már ezeknek a telephelyeknek a felszámolása, illetve sok esetben azért kellett fellépniük, hogy a további szállítást megakadályozzuk. Ugyanakkor látható, hogy a probléma rendszerszinten adott, tehát az elmúlt években nem sikerült felszámolni. Az első ilyen esettel még 2019-ben találkoztam, akkor Baranyában, Egyházasharaszttiban tapasztaltuk, hogy 5000 tonna olasz műanyag szemetet helyeztek el. Hozzáteszem, ez a hatalmas szeméthege a mai napig ott van, tehát szabad ég alatt viszi a szél azóta is. A hatóságok nem tudtak vele mit kezdeni.

Számos esetben kellett fellépniük az ilyen hulladéklerakók elhelyezése ellen. Beszéltünk már ilyen ügyről Mánfán, Pécs és Komló között, Pécssett, Kaposváron, a már említett Egyházasharaszttiban, és Tamásiban volt a legnagyobb ilyen lerakó, ahol

10000 tonna hulladékot helyeztek el. Nem olyan régen jártunk Ácson, de szintén Baranyában, Gyöngyfán, Pettenden, és még hosszan lehet sorolni azokat az eseteket, amikor egyszerűen - akár a hatóságok szeme láttára - megjelennek a kamionok, és elhelyezik a hulladékot. Sokszor azzal az indokkal teszik ezt, hogy majd feldolgozási tevékenységet kezdenek, de a legtöbb esetben a feldolgozásnak jól láthatóan az alapvető feltételei sem állnak rendelkezésre.

Sok esetben ilyenkor nem marad más megoldás, mint az államnak ezeket a hatalmas hulladékhegyeket elszállítani, adott esetben elásni, ami véleményem szerint egészen hátborzongató és elfogadhatatlan. Pécsen az elmúlt 3,5 évben hétszer gyulladt ki a város szomszédságában lévő hulladéklerakó, és itt a szakemberek szerint olyan gázok képződtek, amelyek a világháborús harci gázokkal egyenértékű veszélyességűek.

Tehát látható, hogy a rendszerprobléma adott. Néhány héttel ezelőtt Sziijártó miniszter urat is szembesítettem már ezzel a kérdéssel, és akkor kértem azt, hogy lépjünk fel közösen. Én azt gondolom, hogy ez nem pártpolitikai kérdés, és ezért egy határozati javaslatot terjesztettem az Országgyűlés elé a már elnök úr által is említett, a feldolgozhatatlan külföldi hulladék Magyarországra szállításának tilalmáról. Ebben konkrét intézkedéseket javaslok, azokat az intézkedéseket, illetve olyan intézkedéseket, amelyek az elmúlt évek gyakorlatából levezethetően szükségesek. Tehát ezek a problémák nincsenek megoldva.

Hozzáteszem, hogy a határozati javaslatban javasolt irányok nem ellentétesek a nemzetközi joggal. Tehát ha megnézzük, hogy ha egy ilyen hulladékszállításra kerül sor, akkor a nemzetközi jogból bizony levezethető, hogy nyilván a felelős cégeknek, vagy azok hiányában a küldő ország hatóságának kell gondoskodnia a hulladék visszaszállításáról.

A másik határozati javaslat szorosan kapcsolódik ehhez; ez egy szakmai javaslatként jutott el hozzám. Én azt gondolom, hogy ez nem indokol különösebb értékelést, illetve vitát. Vannak úgynevezett GPS-trackerek, amelyeket kamionokra lehet rögzíteni, ezáltal nyomon lehet követni a hulladékszállítmányokat, és el lehet kerülni azt a problémát, illetve azt a jelenséget, hogy mire megfékezik, mondjuk, a hatóságok az ilyen hulladékszállításokat, addig a cégek megszűnnek, a felelősök eltűnnek, és az államra marad a hulladékhegyek feldolgozása, vagy adott esetben olyan veszélyes helyzetek alakulnak ki, mint amit Pécsen is tapasztaltunk.

Tehát ez két határozati javaslat. Kérem a tisztelt bizottságot, hogy támogassák ezeknek a tárgysorozatba vételét. Hozzáteszem, hogyha bármelyik javaslatnál a későbbiekben pontosításra van szükség, természetesen nyitott vagyok annak érdekében, hogy lehetőség szerint ezeket konszenzussal el tudjuk fogadni, hogy úgymond minden igényt kielégítsenek. Tehát én azt gondolom, fontos, hogy most ezt tárgysorozatba vegyük. Én nagyon bízom benne, hogy ebben nincsenek pártpolitikai alapú viták, és ahogy egyébként Sziijártó Péter miniszter úr is jelezte a Fenntartható Fejlődés Bizottsága ülésén, hogy amúgy elvben támogató egy ilyen határozati javaslat tekintetében, úgy a tisztelt bizottság is támogatja, hogy ezeket vegyük tárgysorozatba. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Felhívom a bizottság tisztelt tagjainak a figyelmét arra, hogy az 1. és a 2. napirend együttes vitájára kerül sor jelenleg, tehát a feldolgozhatatlan külföldi hulladék Magyarországra szállításának tilalmáról szóló határozati javaslatról, illetve a hulladékszállítmányok digitális ellenőrzéséről szóló határozati javaslatról is most folytatjuk le a vitát.

Megkérdezem, hogy kíván-e valaki hozzászólni a vitához. *(Jelzésre:)* Ferencz Orsolya képviselő asszony!

Kérdések, hozzászólások

DR. FERENCZ ORSOLYA (Fidesz): Köszönöm szépen. Én csak jelezni szeretném, hogy többször vagyok abban a helyzetben, hogy az elvekkel, a céllal, az elnök úr által megfogalmazott gondolatoknak a jelentőségével mélyen tisztában vagyok és azokkal egyetértek, azonban tekintettel arra, hogy egyébként a kormány maga is dolgozik egy olyan előremutató javaslaton, amit mindenképpen szeretnék megvárni, azt gondolom, én tartózkodni fogok mindkét pontnál a napirendre vétel tekintetében. Köszönöm.

ELNÖK: További hozzászólásra van lehetőség. *(Nincs jelentkező.)* Nem látok ilyet. Az előterjesztő a szó.

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (független): Köszönöm szépen. Az elmúlt években volt már olyan napirendi pont itt a bizottság előtt - akkor még nem voltam tagja a bizottságnak -, ami ezt a kérdést próbálta kezelni; akkor egy hasonló indoklást kaphattunk, mint amit most elmondott a képviselő asszony, hogy a kormány készül arra, hogy ezt a problémát megoldja.

Jelzem nagy tisztelettel, tisztelt képviselő asszony, tisztelt bizottság, hogy a kormány nem oldotta meg ezt a problémát; olyannyira nem, hogy idén júniusban Jászszentandrásan tapasztaltam, hogy a kormányhivatal néhány nap alatt adott ki engedélyt egy olyan cégnek, aminek - nem túl bonyolult utánaolvasással - a háttere minimum ködösnek volt tekinthető. Úgy adtak ki engedélyt hulladékfeldolgozásra és hulladéklerakásra, hogy az alapvető infrastrukturális feltételek nem voltak meg: nem volt árambekötés a telephelyen, hogy feldolgozzanak; nem volt a feldolgozáshoz alkalmas gépi berendezés; nem voltak munkatársak; a telep nem volt őrizve; és megdöbbentő, képviselő asszony, de tűzvízellátás sem volt biztosított. Ezer tonnányi műanyag szemetet hordtak oda Olaszországból - ezer tonnányit! - úgy, hogy a helyiek felhívták a hatóságok figyelmét arra, hogy megdöbbenve tapasztalják azt, hogy mi folyik ott.

Tisztelt Képviselő Asszony! Az indítványomban például az szerepel, hogy ne kaphasson ilyen engedélyt egy cég, amely nem tudja igazolni a feldolgozás minimális elvégzéséhez szükséges feltételeket, illetve az indítványom arról szól, hogy olyan szemetet, amit nem lehet feldolgozni, csak elásni, ne lehessen behozni.

Tisztelt Képviselő Asszony! A kormánynak - és nem akarok én nagyon komoly pártpolitikai húrokat pengetni - nagyon sok ideje lett volna, hogy ezt megoldja, és ahogy az elmúlt években is már ez itt a bizottság előtt volt, ez a probléma adott, éles, napi szinten éles. Szijjártó miniszter úr is elmondta a meghallgatásán, hogy elviekben tartalmában támogatja; úgy fogalmazott, hogy nem gondolja, hogy ebben vita lehet. Tehát én próbálok konstruktívan hozzáállni ehhez, tisztelt képviselő asszony.

Javaslatokat tettem le, és itt is jeleztem, hogy ha szükséges, bármilyen szinten hajlandó vagyok befogadni módosító javaslatokat, de én azt gondolom, hogy ez egy olyan akut kérdés, ami alapvetően érinti a nemzeti szuverenitást, és alapvetően érinti egyébként az érintett települések biztonságát. Ismétlem: Pécsett hétszer gyújtották meg ezt a műanyaglerakatot. Én azt gondolom, képviselő asszony, itt az ideje, hogy úgymond formabontó módon a nemzeti érdekeket, a lakossági érdeket szem előtt tartva támogassák ennek a javaslatnak a tárgysorozatra vételét. Én azt gondolom, hogy tudunk ebből egy olyan javaslatot formálni, ami a megoldások felé halad, és abszolút nem pártpolitikai irányok felé mutat. *(Dr. Ferencz Orsolya jelentkezik.)*

ELNÖK: Tisztelt Bizottság! Ferencz Orsolya képviselő asszonyé a szó.

DR. FERENCZ ORSOLYA (Fidesz): Köszönöm és elnézést, nem az időt akarom húzni, de ez a „formabontó” azért megütötte a fületem. Nagyon komolyan, nagyon sokszor és nagyon sok mindenben érdemben előrelépve az elmúlt években is úgy dolgozott akár a bizottságnak a kormánypárti oldala is, hogy nagyon komoly előrelépések történtek. De azért, hogy elnök úrral ne legyen ebben az ügyben szakmai vitám, és valóban a külügyminiszter úrnak az álláspontját is ki tudjuk fejezni, hiszen ő most nincs itt, én a magam részéről akkor majd egy támogatóra módosítom a tartózkodási szándékomat, egyébként meg a bizottság majd eldönti. Köszönöm. *(Varga Gábor jelentkezik.)*

ELNÖK: Hozzászólásra jelentkezett Varga képviselő úr.

VARGA GÁBOR (Fidesz): Én szeretném megkérdezni, hogy mivel a következő órában meghallgatjuk az energiaügyi minisztert, esetleg nem lehetne-e ezt a napirendi pontot felvetni ott, és akkor mi is határozottabban tudnánk támogatni vagy adott esetben elvetni ezt a gondolatot. Mert én azt gondolom, hogy a legilletékesebb most éppen ő lenne; ha föltennénk neki ezt a kérdést, és megválaszolná, hogy a kormány tényleg mivel készül, bennünket is azért ez talán egy kicsit jobban megnyugtatna, hogy milyen előrehaladás történt az elmúlt évekhez képest, illetve milyen válasszal készül a kormány ezekre a hulladéklerakókra. Köszönöm.

ELNÖK: Ha jól értem, Varga Gábor képviselő úrnak ez egy ügyrendi felvetése volt *(Varga Gábor: Igen!)*, miszerint a szavazást halasszuk el a miniszteri meghallgatás utánra.

VARGA GÁBOR (Fidesz): Ha lehet kérni, akkor, én azt gondolom, ez egy logikusabb lépés lenne.

ELNÖK: Azt gondolom, hogy ezt lehet kérni. Akkor erről kell szavaznunk, hogy ebben a két napirendi pontban a szavazásra a miniszteri meghallgatást követően kerül sor. Aki ezzel egyetért, jelezze kézfeltartással! *(Szavazás.)* Köszönöm.

Visszaadom az ülésvezetést dr. Keresztes László Lóránt elnök úr számára.

(Bencsik János átadja az ülés vezetését dr. Keresztes László Lórántnak, a bizottság elnökének.)

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (független), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Köszönöm szépen, alelnök úr, és köszönöm szépen képviselőtársamnak a konstruktív hozzáállást. Remélem, abba az irányba tudjuk kanyarítani majd ezt a tárgyalást, hogy közösen utána meg tudunk szavazni két ilyen javaslatot. *(Szabó Rebeka megérkezik.)*

**A környezetvédelemmel, a hulladékgazdálkodással és a víziközmű-szolgáltatással összefüggő törvények módosításáról szóló T/13048. számú törvényjavaslat
(Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)**

Most a 3. napirendi pontunk következik, a környezetvédelemmel, a hulladékgazdálkodással és a víziközmű-szolgáltatással összefüggő törvények módosításáról szóló T/13048. számú törvényjavaslat részletes vitájának kijelölt bizottságként történő tárgyalása. Előterjesztőt én még nem látok, mindjárt utánanéz kollégánk.

Megnyitom a vita első szakaszát, a törvényjavaslatnak a határozati házsabály 41. § (1) bekezdés a-d) pontjaiban meghatározott szempontok szerinti vizsgálatát, azaz megfelel-e az Alaptörvényből eredő követelményeknek, a jogalkotás szakmai követelményeinek, valamint a nemzetközi és európai uniós jogból eredő kötelezettségeknek, és illeszkedik-e a jogrendszer egységébe. Most egy kis technikai szünetet tartunk, hátha előkerül az előterjesztő is. Két perc technikai szünetet rendelek el. *(Jelzésre:)* A miniszter úr meghallgatásán van még Gondola államtitkár úr, miniszterhelyettes úr, úgyhogy addig technikai szünetet rendelek el, amíg ide nem ér államtitkár úr. Folytatjuk hamarosan.

(Szünet: 12.17 - 12.25)

DR. KERESZTES LÁSZLÓ (független), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Elviekben akkor a technikai szünetet felfüggesztjük. Természetesen tudunk tárgyalni az indítványról az előterjesztő hiányában is. Minimum szokatlan, hogy a kormány képviselői nem jelennek meg, annál is inkább, mert szerintem akár egy helyettes államtitkárral is beértük volna a bizottsági ülésen, tehát szerintem azért itt kimutatható némi szervezési hiányosság.

Nos, tehát itt nem tudunk szóbeli kiegészítést kapni a kormány tagjaitól. Ugyanakkor tájékoztatom a bizottság tagjait, hogy előzetesen érkeztek módosító javaslatok a részletes vita második szakaszában. Akkor én először átadnám a szót Bencsik alelnök úrnak, hogy a kormánypárti módosító javaslatokról esetleg röviden beszéljen. Öné a szó, alelnök úr.

BENCSIK JÁNOS (Fidesz), a bizottság alelnöke: Tisztelt Elnök Úr! Én nem kértem szót. Ha arra vonatkozik a kérdés, hogy vegyem át az ülés vezetését, mert elnök úr szeretné ismertetni az általa benyújtott módosító indítványt, akkor nagyon szívesen megteszem, de egyébként az ülés vezetését legyen szíves elvégezni!

ELNÖK: Én nagyon szívesen végzem el az ülés vezetését, alelnök úr, csak kormánypárti oldalról érkeztek képviselő módosító javaslatok. *(Jelzésre:)* Bizottsági módosítóra jött javaslat, igen.

Nos, tehát akkor ismertetném, illetve mindenki meg is kapta a bizottsági módosító javaslatokat. Ezek technikai jellegű módosító javaslatok, illetve nekem kettő pontban van módosító javaslatom, kettő pontban nyújtottam be, és ezeket röviden ismertetném.

Ugye, az imént a hulladékgazdálkodás kérdését tárgyaltuk. Itt egy olyan kiegészítést szeretnék...

BENCSIK JÁNOS (Fidesz), a bizottság alelnöke: Bocsánat, csak ügyrendi jelleggel: ha az elnök úr szeretné ismertetni az általa előterjesztett módosító indítványt, akkor én szívesen átveszem a bizottsági ülés vezetését és megadom a szót.

ELNÖK: Akkor kérem alelnök urat, hogy vegye át az ülés vezetését.

(Az ülés vezetését Bencsik János, a bizottság alelnöke veszi át.)

BENCSIK JÁNOS (Fidesz), a bizottság alelnöke, a továbbiakban ELNÖK: Megadom a szót.

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (független): Köszönöm szépen. Az egyik módosító javaslat éppen az imént említett problémára kíván reflektálni, tehát egy olyan pontot vezetnek be egy módosító javaslattal a törvénybe, hogy hasznosítási műveletre kizárólag olyan gazdálkodó szervezet kapjon engedélyt, amely rendelkezik az engedélykérelemben meghatározott tevékenység ellátására. Tehát ezt a problémát, az előző napirendi pontnál ismertetett egyéb problémát kezelné a javaslat.

A következő pont pedig a javaslatnak azt a módosító pontját módosítja, amely úgy szól, hogy amennyiben egy gazdálkodó szervezet százmillió forintos bírságot kap, akkor ne kaphasson hulladékgazdálkodással összefüggő támogatást két év időtartamra. Ez természetes személy esetén tízmillió forint lenne az eredeti javaslat szerint. Én erre módosító javaslatot terjesztettem elő, amely úgy szólna, hogy gazdálkodó szervezet esetén ne százmillió, hanem tízmillió forintos bírság, hulladékgazdálkodással összefüggésben kiszabott bírság legyen a kizáró ok, és ebben az esetben ez a cég két évig ne kaphasson ezzel kapcsolatban támogatást, természetes személy esetében pedig ez egymillió forint legyen.

Ezt egy gyakorlati példával szeretném alátámasztani. Az imént említett, a hulladékgazdálkodás rendjét erőteljesen megsértő esetben, amikor Egyházasharaszton 5000 tonna hulladék hever gyakorlatilag hat éve feldolgozatlanul, egy nagyon érdekes esetekkel találkoztunk. 2023 februárjában ez a cég hárommillió forintos bírságot kapott, majd tulajdonosváltást követően ugyanabban az évben, '23 augusztusában 280 millió forint támogatást, tehát hárommillió forint bírság után fél évvel 280 millió forint támogatást; majd nem tűnt el a hulladékhegy, és a következő év februárjában 56 ezer forint bírságot kapott. Tehát miután bezsebelt 280 millió forint támogatást, 56 ezer forint bírságot kapott, és most, 2025 novemberében még mindig ott van a hulladékhegy.

Tehát én azt gondolom, hogy ha egy cég tízmillió forintos bírságot kap, akkor indokolt két évig kizárni a hulladékgazdálkodással kapcsolatos támogatási összegekből. Ez a két módosító javaslatom van.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Hogy gyorsítsunk egy kicsit az ülés lefolyásán, nem adnám vissza elnök úr számára a szót, hanem megkérdezném, hogy képviselőtársaim közül van-e még valaki, aki szeretne hozzászólni a napirendi pont során. *(Jelzésre:)* Ferencz Orsolya képviselő asszony.

Hozzászólások, határozathozatalok

DR. FERENCZ ORSOLYA (Fidesz): Köszönöm szépen. Én a többségi álláspontot szeretném ismertetni az előterjesztéssel kapcsolatosan, a kormánypárti álláspontot.

Kedves Képviselőtársak! Én azt gondolom egyébként, hogy ez a benyújtott törvénycsomag összességében stratégiai jelentőségű, mert nyilván törvényi kötelezettségünk az Európai Unió kötelező előírásaihoz igazítani a magyar előírásokat, de eközben, vagy ezzel párhuzamosan, meg kell erősítenünk hazánk környezetvédelmi, vízgazdálkodási, hulladékgazdálkodási rendszereinek a biztonságát, fenntarthatóságát. Ennek pont az a lényege, amit a kormány most előterjeszt, hogy az uniós szabályokat ne csak passzívan hajtsuk végre, hanem lehetőleg olyan kompromisszumokat hozzunk létre, amelyek figyelembe veszik a magyar adottságokat is. A jogharmonizáció során tehát az a cél, hogy meg tudjuk őrizni azokat a magyar érdekeket, érdekképviselést, ami számunkra kiemelten fontos, tehát ne engedjük, hogy túlzó, a lakosságot vagy a gazdaságot akár túlságosan rossz irányba befolyásoló vagy veszélyeztető kötelezettségeket kelljen átvezetnünk. Nyilván a hulladékgazdálkodás ma már egyáltalán nem egy technikai kérdés.

Ez sosem volt igazán az, de mostanra, azt gondolom, mindenki számára nyilvánvalóvá vált, hogy ez egy hosszú távú nemzetstratégiai kérdés, és ennek

megfelelően az uniós előírások ugyan közvetlenül kötelezőek, de a végrehajtás módjában van lehetőség rá, hogy akár nemzeti szempontokat vagy érdekeket is érvényesítsünk.

Ezeket a fogalmakat pontosítanunk kell, amik szerepelnek a törvényben: korszerűsítjük a hivatkozásokat; stabil, átlátható, kiszámítható környezetet teremtünk, és erősítjük az állami kontrollt.

A módosítás visszaszorítja a visszaéléseket, és védi azokat a tisztességes vállalkozókat, akik jogosan tartanak igényt védelemre. Csökkenteni kell az adminisztrációt, és ez különösen fontos a kkv-k számára.

Az illegális hulladékszállítás elleni fellépés, a visszaváltási rendszer átláthatóbbá tétele, az egységes csomagolási jelölések mind hozzá fog járulni ahhoz, hogy a környezetet hatékonyabban tudjuk védeni, és a korábbiakhoz képest egy modernebb, versenykéesebb rendszert tudjunk kialakítani.

A javaslat a víziközmű-szolgáltatások területén is hoz előrelépést, mert a jelenlegi túl merev struktúra volt a felmondási szabályok miatt. Ehelyett lehetővé válik a 30 napos felmondás, de csak akkor, ha az ellátás folytonossága biztosított. Ez egy fontos kitétel. Ez gyorsabb beavatkozást tesz lehetővé, kisebb kockázatot és hatékonyabb működést fog eredményezni, és emellett bővülni fog a Víziközmű-fejlesztési és Ellentételezési Alap felhasználhatósága is, a szolgáltatók tehát végre alapvető működtetési eszközöket is finanszírozhatnak belőle. Ez egy nagyon régi igény, ami meg fogja növelni a stabilitást és a szolgáltatás színvonalát is.

Tehát összességében ez olyan szabályozást teremt, amely úgy védi a környezetet, hogy közben kiszámíthatóbbá teszi a hulladékgazdálkodást, stabilizálja a víziközmű-rendszereket, és biztosítja a magyar és az uniós jog harmonizációját, összhangját. A kormány tehát ebben az ügyben is az észszerűség és a felelős döntéshozatal oldalán áll.

A javaslat Magyarország érdekeit szolgálja, és eközben hozzájárul a rendszereink hosszú távú működőképességéhez azzal együtt, hogy közben az Európai Unió kötelező előírásaihoz történő harmonizációt is végrehajtjuk.

ELNÖK: Köszönöm szépen. További hozzászólási szándék van-e a bizottság tagjai részéről? *(Jelzésre:)* Elnök úr a szó.

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (független): Köszönöm szépen. Csak röviden szólok hozzá. Az Országgyűlés általános vitája során igen részletesen ismertettem az álláspontomat ezzel a törvényjavaslattal kapcsolatban.

Azt is elmondtam, hogy vannak benne előremutató, vannak benne kötelező jellegű módosítási szándékok, illetve módosítási javaslatok, ugyanakkor van egy olyan pont, ami meggyőződésem szerint ellentétes az elvvel, ellentétes a jogszabály elveivel is, miszerint újabb lehetőségeket ad a döntéshozóknak azzal kapcsolatban, hogy azokat a feltételeket, amelyek egy-egy cég működését meghatározzák környezetvédelmi szempontból, gyakorlatilag felül tudják írni, mondván, hogy a korlátozások ellentétesek az iparági érdekekkel. Én azt gondolom, hogy ez olyan újabb gumiszabály, ami megágyaz annak, hogy különböző, egyébként a kormányzat által támogatott cégek úgymond mentesüljenek a szigorúbb környezetvédelmi szabályok alól.

Én azt gondolom, hogy az elmúlt években rengeteg konfliktus származott abból, hogy a döntéshozók nem követelték meg előzetesen, illetve a jogszabályi környezet sok esetben nem volt megfelelő a tekintetben, hogy egy-egy különböző, vagy egy-egy veszélyes üzem, vagy bármilyen ipari üzem szigorú környezetvédelmi felülvizsgálatnak legyen alávetve előzetesen, és ezt követően kezdhesse meg a működését. Nem kell példákat hoznom, de azt gondolom, hosszan lehetne sorolni a példákat, amelyek ebből

adódnak egyrészt a szennyezési konfliktusok, másrészt az utánuk kialakuló jogviták tekintetében.

Úgyhogy ennek a törvénynek ezt a pontját mindenképpen hibásnak tartom, emiatt nem fogom tudni támogatni a törvényt, amellett természetesen, hogy nyilván a jogharmonizációs feladatok elvégzése pedig kötelezettség és fontos is. Köszönöm.

ELNÖK: Mielőtt visszaadnám az ülésvezetési feladatokat elnök úr számára, szeretném a jegyzőkönyv számára nyomatékossítani, hogy a bizottság tagjainak nem áll módjában, hogy a módosító indítványokkal kapcsolatos kormányzati álláspontot megismerje.

Visszaadom az ülés vezetését elnök úr számára.

(Az ülés vezetését dr. Keresztes László Lóránt, a bizottság elnöke veszi át.)

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (független), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Köszönöm szépen, alelnök úr. Kérdezem képviselőtársaimat, hogy van-e további hozzászólási szándék. *(Nincs ilyen jelzés.)*

Amennyiben nincs, akkor javaslom, hogy először az általam benyújtott módosító javaslatokról szavazzunk. Kérdezem, hogy ki támogatja az én javaslataimat. *(Szavazás.)* 2 igen szavazat. Aki nem támogatja? *(Nincs ilyen jelzés.)* Aki tartózkodik? *(Szavazás.)* 6 tartózkodás, ha jól számolom, így a bizottság nem támogatta a módosító javaslatot.

Ugyanakkor van egy bizottsági módosítási szándék. Kérdezem a bizottságot, hogy támogatja-e ezt a bizottsági módosítási szándékot. Ezek technikai jellegű módosítások. Aki támogatja? *(Szavazás.)* 7 igen szavazat. Aki nem támogatja? *(Nincs ilyen jelzés.)* Aki tartózkodott? *(Szavazás.)* 1 tartózkodás mellett ezeket a bizottsági módosító szándékokat elfogadtuk, és ezzel lezárjuk a részletes vitát.

Most következik a szavazás a részletes vita lezárásáról, illetve a részletes vitáról szóló jelentés elfogadásáról és benyújtásáról. Felhívom képviselőtársaim figyelmét, hogy a részletes vita lezárásával vagy a törvényjavaslat elfogadásával egyetemben a határozati házszabály 41. § (1) bekezdésében foglaltaknak való megfeleléséről is döntünk. Kérdezem a bizottságot, hogy lezárja-e a részletes vitát. Aki ezt támogatja? *(Szavazás.)* Egyhangú döntéssel támogatja ezt a bizottság.

Most kérdezem a bizottságot, hogy elfogadja-e és benyújtja-e magát a javaslatot. Aki támogatja? *(Szavazás.)* 6 igen szavazat. Aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 1 nem szavazat. Aki tartózkodik? *(Szavazás.)* 1 tartózkodás mellett a bizottság támogatta az indítványt. Köszönöm szépen.

Kérdezem a bizottságot, hogy kíván-e előadót kijelölni. *(Nincs ilyen jelzés.)* Én azt gondolom, mivel úgy látom, hogy nincs ilyen szándék, hogy ez szükségtelen. Kérdezem a kisebbségi véleményt képviselőket, hogy van-e szándék a kisebbségi vélemény ismertetésére. *(Nincs ilyen jelzés.)* Én magam nem támasztok ilyen szándékot.

Akkor ezt a napirendi pontot lezárom, és a terveink szerint 13 órakor érkezik Lantos miniszter úr és a munkatársai. Reméljük, hogy ez így működni is fog, tehát 13 óráig szünetet rendelék. Köszönöm.

(Szünet: 12.38 - 13.06)

Lantos Csaba energiaügyi miniszter meghallgatása (Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)

ELNÖK: Köszöntök mindenkit. Akkor folytatjuk a mai bizottsági ülésünket. Következik a 4. napirendi pontunk, amely Lantos Csaba energiaügyi miniszter úr éves meghallgatása az Országgyűlésről szóló törvény 41. §-a alapján.

Tisztelettel köszöntöm a bizottsági ülésünkön Lantos Csaba miniszter urat. Köszöntöm munkatársait: Czepek Gábor miniszterhelyettes urat, Raisz Anikó államtitkár asszonyt, Steiner Attila államtitkár urat, V. Németh Zsolt államtitkár urat és Gondola Csaba államtitkár urat.

Tájékoztatatom a bizottság tagjait, illetve a miniszter urat is, hogy a mai ülésen nem alkalmazunk időkeretet. Először a miniszter úr fog szóbeli tájékoztatást adni az elmúlt egy évben elvégzett munkájáról, majd a bizottság tagjai tudnak véleményt formálni, illetve kérdéseket feltenni. Meg is adom a szót miniszter úrnak.

Lantos Csaba energiaügyi miniszter tájékoztatója

LANTOS CSABA energiaügyi miniszter: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt bizottsági Tagok! Nagyon szépen köszönöm a meghallgatás lehetőségét, és igyekszem először adni egy összefoglaló jelentést arról, hogy mi történt az elmúlt egy évben, néhol ki kell tekintenem azonban hosszabb időszakra, és aztán persze állok a kérdéseik elé nagy tisztelettel.

Azzal kell kezdenem, hogy nem mentünk el Belémbe, legalábbis én magam személyesen nem mentem el, és ennek oka van, amit el szeretnék magyarázni. Belémbe a COP30 zajlott, és nem azért nem mentünk el, mert ne lenne fontos a kérdés; nem azért nem mentem el, merthogy ne látnánk, hogy van valóban egy globális felmelegedés; ezzel kezdeném. Magyarországon is mi vagyunk az egyik legkitettebbek, másképpen melegszik a bolygó az Egyenlítő övezetében, és másképpen a mi szélességi körünkön. Nagyjából azt lehet mondani, hogy az elmúlt 124 év alatti átlaghoz képest több mint másfél fokkal melegedett, egész pontosan 1,64 fokkal a hőmérséklet Magyarországon. '24 volt a legmelegebb év, tehát ezt a saját bőrünkön érezzük. Országos átlagban 12,91 fok volt az átlagos hőmérséklet Magyarországon. Ez bizony melegebb, mint ha akármelyik időszakkal összehasonlítjuk; ahogy mondtam, átlagosan 1,64 fokkal melegebb. Sajnálatos módon a csapadék viszont kevesebb, tehát egyszerre van egy globális felmelegedés, egy hőmérséklet-emelkedés és egy csapadékhiány. A '24-es év még nem is volt a legrosszabb, sokkal rosszabb volt, mondjuk, a '22-es év; most éppen a mai idő vagy az elmúlt egy-két nap időjárása rám cáfol, de azért az idén is kevesebb eső esett, be kell valljuk. '24-ben átlagosan 525 milliméter volt a csapadék, ez a 30 éves átlag 85 százaléka volt. Tehát még ezzel együtt is a 25. legszárazabb évünk volt 1901 óta, tehát 125 év vonatkozásában ez a 25. legszárazabb. És ráadásul nem is egyenletesen oszlik meg a csapadékhiány. Ez elsősorban a Tisza-völgyre, úgy is mondhatnám kiterjesztetten, hogy az alföldi térségre jellemző sajnos. Az Alföldön bizony a halmozott csapadékhiány már 400 milliméter - az nagyon sok. Tehát ez egyúttal kijelöl egy csomó teendőt, hogy mit is kell tenni. Ez önmagától nem fog helyreállni. Sok helyen az Alföldön nagyon csökkent a talaj vízszintje, úgyhogy egy csomó cselekvést fog ez meghatározni, erről is fogok beszélni.

De először, ahogy kezdtem: tudatában vagyunk annak, hogy van globális felmelegedés, tudatában vagyunk annak, hogy ezzel kapcsolatban teendője van az emberiségnek, teendője van a politikusoknak. Az Európai Unió előírta 2030-ra a „Fit for 55” nevű programját, ami azt célozza, hogy 1990-hez képest 55 százalékkal kell csökkenteni az üvegházhatásúgáz-kibocsátást. Ebbe az üvegházhatásúgáz-kibocsátásba nem értik bele a vízgőzt, ami tulajdonképpen a legnagyobb része egyébként az üvegházhatású gázoknak, de ezt leszámítva kell ezt teljesíteni. Ez egy helyes és

ambiciózus cél. Mi, magyarok ezen belül ott tartunk, hogy 47,5 százalékot értünk el, ez a nettó kibocsátás, tehát már az elnyelést figyelembe vevő. Azt szokták mondani, hogy persze, de mit büszkélkedek ezzel, mert gyakorlatilag a rendszerváltás utáni nehézipar leépítéséből fakadt ez a tény, és ezt nem cáfolom, hogy valóban egy jelentős része ekkor keletkezett, a rendszerváltás után, azonban tényszerűen nem igaz, hogy csak onnan. 2010-ben a bruttó kibocsátáscsökkenés 30 százalékon állt, és most ugyanez a bruttó kibocsátás 43,5 százalék. A nettó a 48, tehát 2010 óta bizony évi körülbelül 1 százalékkal csökken továbbra is. Ezzel mi az Unió élenjáró országai között vagyunk. Van néhány ország, amely még nálunk is jobban teljesít, de vannak olyan országok, amelyek súlyosan alulteljesítenek; van olyan ország, amely 10 százaléknál tart jelen pillanatban, és nagyon hangos környezetvédő állítólá, de 10 százalékot ért el; és van olyan ország, ahol egyenesen nőtt egyébként az üvegházhatásúgáz-kibocsátás.

Az Európai Unió egészében ez 37 százalék; a mi 48-unk áll szemben a 37-tel. Ez azt jelenti, hogy az Európai Unióban - átlagosan a 35 év alatt 37 százalék - egy viszonylag egyszerű osztás eredményeképpen évi 1 százalékkal tudták csökkenteni az üvegházhatásúgáz-kibocsátást. Egyébként ezzel is a világ többi része előtt jár az Európai Unió, mert sehol másutt a világon nem csökkent ennyit az üvegházhatásúgáz-kibocsátás. Valaha az Európai Unió tagállamai jóval 10 százalék felett voltak az összkibocsátásban, ma úgy néz ki, hogy 6 százalék alá ment az európai összes kibocsátás. Kína 30 százalék, az Egyesült Államok olyan 13, India 10 fölött van, ehhez képest célszerű önmagunkat látni. Az Európai Unióban ez, mondom, 6 százalékot csökkent, csak sajnálatos módon ugyan élenjárók vagyunk ebben, de közben elvesztettük a versenyképességünket. Ezt nem én mondom pusztán, nem a magyar kormány állítja ezt, ezt állítja a Letta-riport, meg ezt állítja a Draghi-riport, hogy Európa versenyképessége súlyos válságban van, és ennek a jelentős összetevője az, hogy energiaimportra szorul az Európai Unió. Az energiakitettségek az import vonatkozásában nagyon nagy, 60 százalék fölötti, és emiatt - emiatt is - az energiaárak magasabbak, mint a globális versenytársaké. Elegendő, ha az USA-t nézzük, vagy Kínát nézzük, minden tekintetben azt kell mondjuk, hogy jóval magasabb energiaárakkal találkozunk az Európai Unióban.

Azt gondolom, hogy nekünk azon az úton kell továbbmennünk, és mi ezen az úton is megyünk tovább, hogy elérjük ezt az 55 százalékos csökkenést 2030-ra. Ott nekünk még teljesíteni kell a 48-55 közötti 7 százalékot. Én azt merem mondani, hogy az eddigi trendek alapján ezt mi teljesíteni fogjuk, tehát mi azon országok között leszünk, akik a „Fit for 55”-ot meg tudják csinálni. *(Csárdi Antal megérkezik a bizottság ülésére.)*

Nos, ugyanakkor az Unió előállt egy új tervvel, ami arról szólt, hogy 2040-re egy új célt óhajt kitűzni, és ez az új cél nem más, mint... Üdvözlöm, képviselő úr! Már azt hittem, hogy nem lesz senki, aki az előző beszédemet is hallgatta, de kitűnő, hogy megtisztel a részvételével. Szóval, innentől fel kéne gyorsulni az Európai Uniónak. Ahogy mondtam, eddig évi 1 százalék volt átlagosan a csökkenés, innentől, pontosan nem tudni, hogy milyen végrehajtási terv alapján, mennyi beruházási igénnyel, erről nincs EU-s terv, csak a tényt tudjuk. Tényt? - Azt az elvárást, amit megfogalmaztak, hogy 2040-re 90 százalékos csökkenést kell elérni. Na, erre mondtuk azt, és ez ellen harcoltunk, hogy ez teljesen irreális cél; ne tűzzünk ki olyan célt, ami nem teljesíthető, mert akkor teljesen ábrándokba kergetjük önmagunkat. Ez az egész egy politikai deklaráció lett volna az Unió részéről ezen a belémi összejövetelen, ahol ők ezzel szerettek volna... - és ehhez nem akartunk asszisztálni, hogy részt vegyünk egy ilyen farizeus magatartásban, mert aki a tettesek között néma marad, az bizony maga is részt vesz benne, tehát mi azt mondtuk, hogy ilyen botorsághoz nem adjuk a nevünket. Mi azt gondoljuk, hogy reálisan teljesíthető célokat kell kitűzni, és az semmiképpen nem ez a 90 százalék, még azzal együtt sem, hogy értjük a logikát, hogy az utolsó méter megtétele, ha úgy tetszik, az persze nagyobb erőfeszítés, mert ezzel szoktak érvelni, de ekkor sem

indokolható ez a 2040-es cél, és mondom, különösen annak fényében, hogy nem tudni, hogy ez mitől és hogyan valósulna meg.

Mi azt mondjuk, hogy igen, mi is elfogadtuk, magyar törvénybe van iktatva, hogy 2050-re el kell érni a nettó zéró kibocsátást, de nem úgy vezet az út, nem arrafele vezet az út, mint amit az Unió megfogalmazni méltóztatna. Hát, diplomáciai siker az, hogy eddig ez nem sikerült az Uniónak, nem is tudtak ilyen típusú bejelentést tenni ott, úgyhogy ez jelen pillanatban nem él. Mi azon vagyunk, hogy ez ne is éljen, hanem ennél elfogadhatóbb, erőfeszítéssel teljesíthető, de racionális célt tűzzünk ki.

Na, most, miután ezen a pályán vagyunk, itt muszáj az energiapolitikáról beszélnem. Elnézést, Csárdi úr, hogy ön még egyszer fogja ezt hallgatni, de ez határozza meg az energiapolitikánkat is, hogy hogyan próbáljuk meg elérni ezt az 55 százalékos kibocsátáscsökkentést. Eddig is ezen dolgoztunk, hogy egy csomó olyan erőművet bezárjunk, ami jelentős volt az üvegházhatásúgáz-kibocsátás kapcsán, nyilván ennek a legnagyobb összetevője a metán, illetve a szén-dioxid tekintetében. Ugye, van még egy nagy szenes erőművünk, a lignites, és azt mondtuk, hogy azt is be fogjuk zárni, ha majd elkészül a Mátrai Erőműnél tervezett nagy kombinált ciklusú gázturbinás erőmű. Ezen leszünk, és ha ez így lesz, akkor az energiafronton, azt gondolom, hogy megtettünk minden tőlünk elvárhatót, hogy ez a program tudjon teljesülni.

Mi az energiapolitikát két pillérre alapozzuk: az egyik a nukleáris, a másik a megújuló. A nukleárist nagyon nem kell megmagyaráznom: mi mélyen elkötelezettek vagyunk abban a tekintetben, hogy a nukleáris egy fenntartható, olcsó, tiszta, karbonmentes energia, de amikor a nukleárisról beszélünk, akkor nyilvánvalóan minden elsőrendűen és mindenekfelett a nukleáris biztonságról, annak a nukleáris kockázatnak a lehető legmaximálisan elkerüléséről kell hogy szóljon, és ez így is van. A paksi erőmű tervezett üzemidejét meghosszabbítani fogjuk, a terveink legalábbis ezek. Erről majd, ahogy halad előre a projekt, az Országos Atomenergia Hivatalnak kell döntenie, hogy meddig adja meg az engedélyt.

Az eddigi mérések, eddigi vizsgálatok, eddigi projekt előrehaladása alapján azt tudom mondani, hogy eddig megalapozottan azt gondoljuk, hogy 2032-től további húsz évre; csak megjegyzem, hogy '75-ben volt egyébként a paksi erőmű alapkövének a lerakása, tehát idén ötven éve, és 2052 és '57 között zárna majd be az üzemidő-hosszabbítást követően a négy blokk, négy különböző évben. Ehhez az összes műszaki vizsgálatot elvégeztük. Az MVM-nek, amely a tulajdonosa az erőműnek, az anyagi erőforrások rendelkezésre állnak. Ez egy hosszú, tizenéves projekt, de jelenleg azt tudom mondani, hogy minden körülmény adott ahhoz, hogy ezt biztonságosan meg tudjuk tenni.

Fűtőanyag-ellátás tekintetében - ha már nukleáris, akkor erről is kell beszélnem - mindig az a kritika ért bennünket, hogy túlságosan nagy az orosz kitettségek, az orosz függőségünk. Jelentem, hogy ezen az elmúlt egy évben jelentősen sikerült változtatni, amennyiben aláírtunk már tavaly megállapodást a Framatome-mal - ez a francia üzemanyag-előállító cég. Ez egy vegyesvállalatot hozott létre az orosz partnerrel, tehát a TVEL-lel, egy 75-25%-os vegyesvállalatot. Kijelölték azt a telephelyet, ahol... A Framatome egy nagy cég, egy globális vállalat. Egyébként van gyártó telephelye, nemcsak Franciaországban 18, hanem Németországban három, az USA-ban kettő, Kínában hat, tehát egy nagy globális vállalatról beszélünk. A minisztérium delegációja a múlt hét előtti héten látogatta meg az Isère folyó partján ezt a gyárat. Megnéztük, hogy hol fog készülni az üzemanyag. Azt tudom jelenteni a tisztelt bizottságnak, megalapozottan ki tudom jelenteni, hogy biztonságosan, professzionálisan fog ott gyártódni majd '28-tól a paksi erőműnek három blokkjába az üzemanyag. Megnéztük, ez abszolút hozzáértő, nagyon jól szabályozott, nagyon nagy. '13 óta nem volt olyan fűtőanyag-pályázat, aminél hibát találtak volna. Tehát ez egy nagyon jó minőségben

dolgozó gyár. Ez lesz három reaktorblokkban később. A washingtoni látogatásnál aláírtunk egy megállapodást a Westinghouse nevű céggel, ő pedig a negyedik reaktorblokkba fog gyártani ugyanilyen fűtőanyagot. Egyébként Svédországban fogják előállítani, erre licencük van, ezt kipróbálták már, először egyébként egy ukrán erőműben, de aztán később - és ezt kellett megvárunk - egy finn erőműben, ugyanilyen VVER típusú erőművekről beszélünk, mint a paksi, és ugyanígy aláírt velük egyébként a bolgár és a szlovák fél is, tehát ott is fognak... Ezzel a diverzifikáció '28 végétől, '29-től, azt gondolom, megoldódott. Még idén várunk egy szállítmányt, de addig pedig a fűtőanyag biztonságosan el van már raktározva Pakson, tehát ellátásbiztonsági kérdések, hál' istennek, nem merülnek fel.

Viszonylag nagy visszhangot kapott, hogy az SMR-ekről is aláírtunk egy megállapodást. Ez egy szándéknyilatkozat jellegű megállapodás, tehát ez nem konkrét erőmű kivitelezéséről szól, nem is szólhat. Azért van most önök előtt mind az országgyűlési határozat, mind az atomtörvény módosítása, hogy a kereteit megteremtsük annak, hogy egyáltalán foglalkozhassunk ezzel. Az SMR vonatkozásában azt tudom mondani, hogy általunk ismert 80 projekt van most a világon, ami ezzel foglalkozik, 12 különböző dizájn. Az USA-beli látogatásunkon hat amerikai dizájnt ismertünk meg, abból hárommal konkrétan is foglalkoztunk. Jelentős verseny van, van Európában is dizájn, a Rolls-Royce, azt már ismerjük valamelyest, és a franciáknál is van, van orosz, kínai, japán és koreai technológia. Ezekkel mind meg akarunk ismerkedni, és majd amikor kellően pontosan tudjuk már, hogy melyik technológiának mik a - nyilvánvalóan minden technológiának vannak - korlátai, előnyei és hátrányai, és nem utolsósorban, amikor már világosan látjuk, hogy mennyi, akkor az a határozott szándékunk, hogy a paksi erőmű mellett - szándékosan fogalmazok úgy, ahogy most fogalmazok -, a paksi ötödik és hatodik reaktorblokk után, amely majd megvalósul, ezt Paks II néven szoktuk mondani, én szándékosan azt mondom, hogy a paksi ötödik és hatodik blokk után majd Magyarországon még ilyen SMR típusú, ilyen kis moduláris reaktor is épüljön. Erre szüksége lesz az országnak, mert fenntartható módon alaperőmű, ha nem szeretnénk szén erőművet, akkor atomerőmű.

A másik pillére pedig a megújuló. A megújulót én két alkategóriára osztanám: az egyik az időjárásfüggő megújulók és a másik a nem időjárásfüggő megújulók. Az időjárásfüggő megújulókban értük el a legnagyobb eredményt. 2010-ben ebben az országban 1 megawattnyi naperőmű működött, 1 megawatt 2010-ben, és most 8180 megawattnál tartunk, tehát megnyolcezerszereztük. Ezt senki nem csinálta meg. Tehát 2010 óta Magyarországon volt a legnagyobb növekedés naperőműben. Nem véletlen, hogy világelsőkk lettünk, és ezt jó kimondani, világelsőkk lettünk tavaly abban - ezt nem mi mondjuk, hanem egy tőlünk független, finn think tank mondja ezt -, hogy Magyarországon állítjuk elő naperőműből a legtöbb áramot. Erre legyünk büszkéek, ez tavaly 25 százalék volt, tehát az összes, Magyarországon előállított áramnak a negyede naperőművekből származott. Az idén egy kicsit ennél is magasabb lesz az arány, hiszen idén is történt még naperőmű-telepítés. Teljes mértékben egybevágtott ez a fejlődés azzal a korábban általam megfogalmazott, energiaszuverenitásra való törekvéssel, hogy korlátozzuk az importot, mert nagyon magas volt az áramimportunk, 2018-ban volt a legmagasabb az áramimportunk, akkor a 31 százalékot is meghaladta az adott évben importált árammennyiség. Ez túlságosan nagy kitettség volt, mint ahogy aztán a 2022-es energiaár-krízis, nemcsak árkrízis, energiakrízis megmutatta. Azóta ezen, hál' istennek, túl vagyunk. Idén az a reálisan megalapozott reményünk, hogy 20 százalék alá bemeleg. Ugye, most már látjuk november végéig, tehát azt kell mondanom, bátran tudom azt valószínűsíteni, hogy idén 20 százalék alá fog csökkenni az importáram mennyisége Magyarországon. Ez nagyon nagy eredmény. 30 százalék fölöttől lejönni 20 százalék alá, az szerintem egy kétségbekonthatatlan nagy eredmény.

Ugyanakkor, ahogy mindennek az életben, ennek sem csak egyoldalú előnye van, hanem vannak korlátai és hátrányai. Ugyanis a Nap le szokott bukni, vagy amikor ilyen idő van, mint most, hogy esik az eső, sok a felhő, akkor nem termelnek a naperőművek - akkor is valaminek elő kell állítania áramot. Ezért kell, ezért szükséges, hogy legyenek alaperőműveink is, amelyek folyamatosan tudnak működni, illetve hogy legyen a kezünkben olyan technológia, amivel ezt a hátrányt, hogy időjárásfüggőek vagyunk, ellensúlyozni tudjuk, nevezetesen kellenek kiegyenlítő erőművek, illetve energiatárolási képesség.

Kiegyenlítő erőművek tekintetében az ismert, hogy ennek az erőművi technológiának, ha úgy tetszik - az autópárházhoz hasonlítanám -, a Maybachjai, ezek a nagy, CCGT-nek nevezett kombinált ciklusú gázturbinás erőművek 60 százalék fölötti hatásfokkal dolgoznak. Ebből hármat fog Magyarország, mindegyik 530-540 megawattnyi teljesítményű maximum. Ez egy nagy ellátásbiztonságot ad majd, és ugyanakkor egy kiszámíthatóbb elektromos áram. Amikor elkészülnek, az egyiknél a Mátrai Erőműben az egy tipikus barnamezős beruházás. Egy meglévő erőművi telephelyen építjük fel ezt a nagy gázturbinást, itt leraktuk már az alapkövet. Egy egyiptomi cég fog a magyar partnerével, és adott turbinát hoznak ide. Itt elindult tehát a beruházás konkrét megvalósulása, ebből 2028-ban erőmű lesz, és utána tervezzük majd bezárni a ligniterőművet, ami meglehetősen öreg.

Ha visszaemlékeznek, ezt Jurij Gagarinról nevezték el az indulásakor, tehát ez már azért korban nem a mai űrhajós nemzedék, de ettől még tiszteljük természetesen Gagarin elvtársat, de ettől még az erőművet be kell zárni, mármint abban a formában. És utána a Tisza II. erőmű telephelyén, egy másik barnamezős területen pedig két turbinával, két ilyen nagy turbinával fog megépülni az az erőmű. Pont tegnap írtam alá ennek az erőműnek a finanszírozási engedélyéről szóló vagy az MVM-nek engedett... El kell mondjam, hogy mind a három turbina úgy fog megépülni, hogy nem kérünk állami támogatást ehhez, nincs se magyar költségvetési forrás, se EU-s pénz, se semmi benne, ezt az MVM nyilván részben a saját tőkéjéből, részben hitelből, de az MVM piaci alapon meg fogja oldani. A Mátrai Erőműnél tervezett erőmű negyedakkora.... Nem lehet tagadni, hogy ha ez megy, mondjuk, egész évben, akkor van üvegházhatásúgáz-kibocsátása, de a negyede annak, mint amit a ligniterőmű tud, ugyanakkor nagy biztonságot és kiegyenlítőképeséget ad.

Ezt mi megtettük. Akkoriban, amikor ezt megtettük, akkor jelentős mennyiségű kritikát kaptunk e tekintetben, hogy miért akarunk gázturbinákat Magyarországon. Azt kell mondjam, hogy az egész világ ebbe az irányba ment el. A mi döntésünk óta mindenütt sorra jelentik be a gázturbinás projekteket. Odáig jutottunk, hogy most, 2025 végén a négy nagy gázturbinagyártó cégnél slotot kapni arra, hogy egy turbinát legyártsanak, ma már 2030 előtt nem lehet. Tehát hál' istennek mi nagyon időben léptünk. Nagyon jellemző, hogy a németek, az akkori kormány erősen kritizált bennünket. A németek azóta bejelentették, hogy 20 gigawattnyi, tehát 20 ezer megawattnyi gázturbinát fognak megépíteni, de nyilván 2030 után, már ők sem kapnak majd korábban turbinát.

A másik a rugalmas erőművi kapacitáson kívül az energiatárolás. Ennek kormánybiztosául kérte fel a kormány Czepek Gábor miniszterhelyettes urat. Ezen dolgozik Gábor és csapata, hogy milyen energiatárolási lehetőségeket tudunk kialakítani. Ebben nevezetesen 70 százalék Európában a jelenleg létező energiatároló kapacitás, az úgynevezett szivattyús tározós erőmű, tehát egy gravitációs energiatárolás: ugye, vizet tárolnak el egy felső tóba, leengedik egy alsó közbe, és közben áramot tudnak vele termelni. Amikor meg olcsó az áram, akkor meg felpumpálják a vizet. Egyszerű működés, ezek jó és stabil eszközök. Sajnálatos módon Magyarországon nincsenek nagy hegyek, tehát az adottságaink korlátozottak. Nem mondtunk le erről, tehát valaha majd

építünk ilyeneket, de rövid távon azért nem ez a megoldás, hanem az elektromos áram kémiai tárolása. Ez jelenleg iparszerű méretekben tömegesen az akkumulátorokból származik, ezért a jelentős mennyiségű akkumulátorberuházások kapcsán - hála istennek, hogy vannak Magyarországon akkumulátorgyárak, teszem gyorsan hozzá - jelenleg ott tartunk, mert elindultunk ezen az úton, hogy jelenleg 155 megawattnyi ipari méretű akkumulátor már működik az országban, és körülbelül 80 megawattnyi háztartási. Emlékeztetném a tisztelt bizottságot, hogy anno meghirdettünk egy nagyon sikeres napelem plusz programot, amikor először volt lehetősége arra a magyar lakosságnak, hogy a háztetőn elhelyezett napelem mellé akkumulátort tegyen. 21 ezer háztartás döntött úgy, hogy ebbe beruház, mert ebbe saját pénzt is kellett tenni, persze nem keveset, és ezeknek a beruházásoknak a megvalósulása történik, tehát ebből van 80 megawatt.

Jövő év végéig az a tervünk, hogy ez 500 megawatt legyen, tehát most 155 meg 80, tehát 230 van, ezt nagyságrendileg meg kell dupláznunk a jövő év végére, de nagyon sok projekt folyamatban van, tehát én azt remélem, hogy ez tud teljesülni. És akkor, ha ez teljesül jövő év végére, akkor teljesen reálisan az a várakozásunk, hogy 2030-ra tudjuk teljesíteni, amit a Nemzeti Energia- és Klímatervben megfogalmaztunk, nevezetesen, hogy 1 gigawatt, tehát 1000 megawattnyi akkumulátort telepítenénk. Jelzem, hogy még ez sem lesz elég. Az Európai Unión belüli versenyben, de ez egyébként nemcsak az Unióban, hanem globálisan is igaz, az lesz a nyertes, aki képes arra, hogy az energiát akkor tudja biztosítani a saját társadalma, ipara, a háztartások számára, amikor éppen a leginkább kell, mert ebben lesz a verseny, tehát nekünk ez az 1 gigawatt se lesz elég. Ezen dolgozni kell, hogy még nagyobb energiatároló-képesség legyen.

Abban, hogy is mondjam, nem vagyunk lemaradásban a tekintetben, amit ugyanebben a Nemzeti Energia- és Klímateremben vállaltunk, hogy mennyi napelemet telepítsünk. Emlékeztetnék, hogy az volt az eredeti terv, hogy 6 gigawattnyi legyen az országban 2030-ra, 200 ezer háztartás tetején legyen napelem, és érjük el a 6 gigawattot 2030-ra. Ehhez képest most ott tartunk, hogy 316 ezer a háztartási méretű kiserőmű - 316 ezer, messze meghaladtuk a korábbi, és még csak 2025 van -, és 8000 megawatt, tehát ez 8 gigawatt fölött van. Azt tudom mondani, hogy amikor szépen süt a nap tavasztól ősziig, azokban az órákban Magyarország teljesen karbonmentesen állítja elő a zöldáramot, amivel az országot el tudjuk látni, és még exportra is jut. Ezek nagyon nagy eredmények.

Van egy kicsi probléma, hogy sokszor, amikor a mi napelemerőműveink is termelnek, akkor termelnek a szomszédainkban is a mi szélességi körünkön, és bizony akkor többletáram kerül a rendszerbe. Márpedig valahogy mindig fenn kell állnia annak az egyensúlynak, hogy amennyit termelnek, azt valaki el kell fogyassza, és fordítva. Tehát nálunk a tavalyi év után, tavaly 306 olyan óránk volt, amikor nulla vagy negatív volt az áram ára Magyarországon; az idén 340, tehát nőtt. Na, ez egy probléma, és ezen dolgozni kell, hogy ez minél kevésbé legyen így. Ehhez kellenek az áramtároló berendezések, amik majd kisimítják ezt; ugye, konkrétan amit megtermeltünk napközben, eltároljuk, és néhány óra múlva, amikor lemegy a nap, és amikor kell az áram, akkor elő tudjuk venni. A legjobb, hogyha otthon a hazai tetőkön megtermelt áramot tesszük el, ha nem is télire, de eltesszük estére, és az a legjobb energia, amit megtermelünk, de el is fogyasztunk helyben, hogy ne kelljen ezt óriási hálózatokon... De ettől még a civilizációnk ezen alapul: azon alapul, hogy nagy mennyiségű áramot megtermelünk és eljuttattunk a fogyasztókhoz, ráadásul az elektrifikáció fokozódik. A mi energiapolitikánknak az a lényege, hogy az összes energiafelhasználásunk végső soron csökkenjen, tehát hatékonyabb legyen, miközben gazdasági növekedést tudunk elérni, de ezen belül az össz-energiatermelés és -fogyasztás csökkenése mellett ugyanakkor az áramfogyasztásnak és az áramtermelésnek meg növekednie kell. Itt a

célunk az, hogy az áramban előbb-utóbb önellátóak legyünk. Ez nem azt jelenti, hogy mi minden pillanatban exportálni fogunk - természetesen ez óriátság lenne közgazdaságilag -, de azt jelenti, hogy az év egészében el kell jutnunk ehhez a pozícióhoz. És tekintettel arra, amiről az elején beszéltem, hogy 30 fölülről lejtöttünk 20 alá, ez szerintem reális, csak nyilván nem egy-két év alatt.

Ugyanakkor az elektrifikáció fokozódása jól tetten érhető különböző számokban. Két adatot mondanék: egyrészt, hogy most már 95 ezer felett van a forgalomba helyezett elektromosautó-szám Magyarországon, úgyhogy jó reményünk van arra, hogy idén még elérjük a 100 ezret. Én remélem, hogy elérjük; lehet, hogy nem, és majd csak januárban, de nagyon közel vagyunk. Tehát 100 ezer elektromos autó, ez nagy növekedés, és a töltőpontok száma is... - 2010-ben még nem volt Magyarországon elektromosautótöltő-berendezés, most 7700-nál tartunk, tehát jelentős számú töltő van. Ettől még nincs mindenütt elérhető elektromosautótöltő-berendezés. Azon kell dolgoznia a kormánynak, és azon is dolgozunk, hogy ne legyen olyan járás Magyarországon, ahol legalább egy töltő ne lenne. Nyilván van, ahol sűrűsödik a töltőhálózat: Budapest és környéke, illetve a nagyvárosaink, meg az úgynevezett TEN-T-hálózat, tehát az európai keresztút.

Mi azt gondoljuk, hogy ezen kívül is kellően nagy mennyiségben tudtuk eddig is támogatni és fogjuk a jövőben is a különböző energiahatékonysági megoldásokat. Ugye, soha nem volt még akkora energetikai hatékonysági program, mint amit Steiner államtitkár úr vezetésével kidolgoztunk, ez a bizonyos Jedlik Ányos-program.

Ennek keretében a távfűtéstől kezdve a geotermián át a lakások energiaszerűsítéséig is, és amit legutóbb meghirdettünk, a vállalatoknak, elsősorban kisvállalatoknak energiátároló berendezés kialakítását tesszük lehetővé. Nagyon változatos program. Kettő olyan ág van, amivel eddig talán kevesebbet törődtünk a kelleténél, ez a másik lába, tehát az időjárásfüggőn kívül nem időjárásfüggő megújuló energiatermelés. Ez nevezetesen egyrészt a biomassa, olyan masszív támogatási program, mint amivel megjelentünk most, még nem volt Magyarországon. Azt reméljük, hogy ezzel is a lokális energiatermelést és energiafelhasználást tudjuk elérni, nevezetesen hogy Magyarország azért még mindig jelentős mennyiségű agrár- és élelmiszer-termeléssel rendelkezik. Ennek hatására évről évre jelentős mennyiségű biomassa képződik, amelynek az egyik lehetséges felhasználása és környezetbarát, fenntartható módja az, hogy fermentálva ezeket a szerves anyagokat ezekből biogázt nyerünk, és adott esetben, ha kellően meg tudjuk tisztítani, biometánt állítunk elő, akkor be lehet nyomni a földgázhálózatba. Ez is a terv, eddig ilyen nem volt Magyarországon, illetve közvetlenül elégetve az adott telephelyen áramot vagy hőt állítunk elő, és ezzel a lokális energiafelhasználást zöldítjük.

A másik a geotermia. Geotermiában nagyon nagyot léptünk a korábbi időszakhoz képest, amikor leginkább termálfürdőkhöz, illetve primőr zöldségtermesztéshez kapcsolódóan fordult elő geotermia, termálvíz felhasználása. '23. április 1-jétől kezdődően egy új szabályozási környezetet jelentettünk be, aminek hatására nagyon jelentős mennyiségben megugrott az új kutató-fúró engedélykérelmek száma. Ki is adtunk már vagy ötvenet, és az első sikeres kútfúrások és termelésbe állítás megtörtént. Például a LEGO-gyár Nyíregyházán vagy itt, Budapesten az MTK-nak a multifunkcionális csarnoka. Azért fontos ez, mert az új szabályozás előírta azt, ami korábban nem volt, hogy csak körforgásos módon, csak fenntartható módon lehet fűteni. Tehát ha termelő kutat létesít valaki, akkor muszáj, hogy létesítsen visszasajtoló kutat is, legalább egyet vagy többet, attól függően, hogy milyenek a geológiai adottságok. Magyarán a geotermia felhasználása tipikus jellemzője annak, amit szeretnénk, hogy fenntartható módon nyerjük ki a földből a hőt úgy, hogy ne hűtsük vissza vagy ne használjuk el a földhőt, hanem valóban majd az unokáink, dédunokáink számára is

fennmaradjon ez a lehetőség, hogy karbonmentesen állítsuk elő. A földhő addig ki fog tartani, amíg az emberiség létezik a Földön, úgyhogy ezt nekünk is e módon kell tudnunk felhasználni.

Ezenkívül is vannak olyan programjaink, amelyekkel reményeink szerint jelentős mértékben hozzájárulunk részben az energiaszuverenitáshoz, részben a fenntarthatósághoz és az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkenéséhez. Az egyik ezek közül a Gondola államtitkár úr által vezetett államtitkárság, az EKR, tehát az energiakötelezettség rendszere. Az energiakereskedők vannak kötelezve arra, hogy bizonyos EKR-tanúsítványokat vásároljanak, ez azt jelenti, hogy eddig már 30 ezer háztartásban történt szigetelés - döntően szigetelésről beszélünk -, és az a reményünk, hogy ez a program felfutott, és idén év végén elérünk oda, hogy 50 ezer. Tehát azt kell mondanom, hogy a 2021 óta tartó időszak különböző programjaiban, nem túlzás azt mondani, hogy több százezer magyar háztartás valamilyen módon a zöldenergia kialakításához és az energiamegtakarításhoz, ezen keresztül az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentéséhez hozzájárult.

Régi visszatérő kérdés, hogy na, és mi lesz a rezsivédelemmel, különösen annak fényében, hogy az EU előállt a REPowerEU nevű, a mi véleményünk szerint kifejezetten Magyarországot támadó - nem kizárólag minket egyébként, mert a szlovákokat is - intézkedéssorozattal, nevezetesen hogy váljunk le az orosz fosszilis energiahordozókról. Ez egyébként jelentős részben megtörtént már korábban, mert szénem nem vesz tudtommal nagyon senki már, de olajat meg földgázt kétségtelenül vásárolunk mi is, és azt akarják erőltetni, hogy észszerűtlenül, Magyarország érdekeivel ellentétesen teljesen váljunk le az orosz fosszilis energiahordozók használatáról, amivel csak néhány baj van. Az egyik az, hogy létező szerződéseink vannak. Ismert az évi 4,5 milliárd köbméteres földgázbeszerzési szerződés, amit '21-ben kötöttünk, és bármit is írnak össze, nem egy előnytelen árazás mellett tudunk Magyarországra hozni. Ha az EU tiltásának engedve, mivel a Bizottság előterjesztése alapján 2018. január 1-jétől elvileg ezt a szerződést nem lehetne teljesíteni, ha ez így lenne, akkor az azt jelentené, hogy az orosz fél nyilván be fog minket perelni, mert egy take or pay formula van ebben a szerződésben, ami a földgázszerződésekben teljesen szokásos, és azt mondja, hogy oké, akkor fizessétek ki a hátralevő nyolc évnek a teljes költségét. És ebből bármit is próbáltunk meg eddig az EU-nál elérni, a szemük se rebben, a szempillájuk se rebben, azt kell mondanom, arra, hogy bocs, de nem mi akarunk leválni, akkor fizessék ki a számlát, ha ilyen helyzet van. Úgyhogy ez ellen harcolunk. Amit nagy eredménynek tartunk, hogy a washingtoni látogatáson elértük, hogy az orosz fosszilis energiahordozók alól felfüggesztésre került az amerikai szankció, ezt nagy eredménynek tartjuk; a nukleárisról már beszéltem, hogy az meg végleg eltörlésre került.

Ebben a környezetben kifejezetten nagy eredménynek éljük meg, hogy politikailag, ugye, azt deklaráltuk és fenn fogjuk tartani, hogy a rezsivédelem marad, amilyen volt, tehát a jelenlegi formáját visszük tovább 2026-ra is, és azzal a kiegészítéssel, hogy a mikro- és kisvállalkozóknak lehetővé tettük, hogy térjenek vissza a rezsivédelem alá. Korábban, amikor a rezsivédelem átalakítása volt, aki éppen bent volt, az maradhatott benne, most lehetővé tettük, hogy minden kisvállalat térjen vissza a rezsivédelem alá, ha úgy dönt. Azonban számolnunk kell azzal, hogy ez a REPowerEU-terv valamilyen formájában mégis megvalósul, erre készülnünk kell, és ezért nyilván elkezdjük diverzifikálni a forrásokat, erről azért már számos hírt adtunk. Ugyanakkor az eddig megtett erőfeszítések alapján azért azt tudom mondani, hogy az iparunk számára egy fontos hír, hogy január 1-jétől a közép-, kiefeszültségtől felfelé, tehát a nagyfogyasztók, a közepes fogyasztók, a legkisebbeket leszámítva, tehát ahol iparvállalat működik, azok számára az áramdíjban az átviteli díj 2 forint 17 fillérrel csökkenni fog kilowattóránként. Ez egy jelentős energiaköltség-csökkentéshez vezet. Úgyhogy azt

gondolom, amit energiavonalon mi meg tudunk tenni, azt megtettük, és ezen az úton fogunk továbbhaladni, részben a nukleárisra, részben megújulóakra alapozva. Irány az energiaszuverenitás minél inkább kiteljesedett elérése, de ettől még azért azt látjuk, hogy az átmeneti időszak nem lesz rövid. Szükségünk van továbbra is fosszilis energiahordozókra, de csak olyan mértékben, amilyen mértékben a gazdasági versenyképességünk számára ez elengedhetetlen.

A zöldgazdaságról hadd szóljak, ha már a bizottságban vagyok. Számos intézkedést tettünk, szerintem biztos lesz is kérdés ezzel kapcsolatban. Az akkumulátorgyártás még '24 végével - bármelyik része az akkumulátorgyártásnak vagy az egész tevékenység - egységes környezeti hatásvizsgálati eljárás alá került. Itt új technológiáról beszélünk. Korábban kritikák értek ezzel kapcsolatban bennünket, de azt kell mondanom, hogy a legszigorúbb környezeti hatásvizsgálati eljárást kell lefolytatni minden új erőműnél, és megszigorítottuk a levegős határértékeket nagyon jelentősen. Itt az EU-ban előforduló legszigorúbb szabályozást vettük alapul.

Az egyik ilyen kiemelt érték az NMP nevű oldószer értéke, ami nagyon radikálisan... - korábban 150 volt a határérték, és azt levítettük 1-re. Ez azért, azt kell mondjam, hogy olyan mértékű szigorítás, amire nem nagyon találunk példát, és ezt mondhatnám a mangán, a kobalt, a nikkelt, tehát egyéb más mutagén anyagokra is.

Jóval szigorítottunk a környezetvédelmi bírságokon, átlagosan a duplájára emeltük, de azért van, ahol akár 40-szeres értékben is megemeltük ezt a mértéket. És elkezdett működni a másodfokú hatóság, a másodfokú környezetvédelmi hatóság, amihez 90 fölötti ügyszám érkezett. Úgyhogy azt kell mondjam, hogy környezetvédelmi szempontból számos ponton szigorítottunk az eddigi rendszeren. Olyan jogszabályi előírásokat vezettünk be, amik Európában a legszigorúbbak vagy a legszigorúbbak közé tartoznak.

Ugyanakkor tovább folytattuk a zöldprogramokat, tehát mi egyáltalán nem vagyunk a zöldítés ellen, tehát ez nem erről szól. Mi a reális zöldpolitikát óhajtjuk folytatni: mindent megtenni azért, hogy a környezetünk, a természet, ami körülvesz bennünket, amiben élünk, megmaradjon élhetőnek. De ugyanakkor nem ábrándokat és illúziókat szeretnénk kergetni, és nem egy fenntarthatatlan jövőképet próbálunk szolgálni. *(Dr. Ferencz Orsolya távozik a bizottság üléséről.)*

Erről szoltam az elején, ez a 90 százalékos cél. Csak néhány példát mondok: meghirdettük az „Újszülöttek erdeje” programot, hogy minden egyes újszülött után 10 fát ültessünk. Eddig 11 millió fát ültettünk, és szerintem európai léptékben is azért már látszik 11 millió új fa. Vagy éppen megújítjuk a levegőminőség-védelmi monitoringrendszerünket. A jó hír az, hogy jelentősen tudunk javítani a légszennyezési értékeken. 2010-ben 28 százalék volt a megfelelő; 61 százalék volt a jó minőségű. Ezzel szemben '24-ben már volt 2 százalék kiválónk, 92 százalék jó és 5 százalék megfelelő, tehát jelentősen tudtuk a levegőszennyezettséget javítani Magyarországon, ami, azt gondolom, hogy egy közösen elért siker. Ehhez kell az egész társadalom és benne a parlament pozitív hozzáállása, nem utolsósorban pedig ennek a bizottságnak a tiszteletreméltó működése.

A környezeti kármentesítések tekintetében sok örökségünk van még megoldatlanul, amit döntően a szocializmusból örököltünk. A jó hír az, hogy a nagy részét most már ismerjük, tehát legalább tudjuk, hogy mik a problémák, amikkel szembenézünk. Amire van anyagi erőnk, ott el is kezdtünk beavatkozásokat, de kétségtelen tény, hogy ez sokba kerül. Van 12 olyan állami program, ami 300 milliárd forintba kerül, tehát látjuk, hogy van előttünk teendő, nem is kevés. Nyilván az anyagi lehetőségek mentén ebbe bele kell állni, és ezt csinálni kell.

Ugyanakkor úgy gondoljuk, hogy ez nemcsak állami felelősség, mert a legnagyobb része ezeknek a környezeti kármentesítési feladatoknak a vállalatok

területén van. Elő akarjuk segíteni, hogy a vállalatok is beruházzanak e tekintetben, mert beruházások nélkül nem fog működni ez a kármentesítés, úgyhogy az adótörvény mostani módosításába sikerült beleraknunk egy kifejezetten környezetvédelmi szempontú pontot, amely szerint a vállalat a társasági adója 80 százalékát környezetikár-mentesítésre fordíthatja. Eddig ilyen nem volt, ezt egy nagy eredménynek tartom, hogy a vállalatokat ezzel az adókedvezménnyel ösztönözni tudjuk ebbe az irányba.

Ugyanebbe a logikába illeszkedik a körforgásos gazdaság. Itt egy dolgot szeretnék kiemelni, amit én személyesen is egy nagy sikerként élek meg: bevezettük a DRS-rendszert, ez a Deposit Refund System, tehát az üvegviszaváltós rendszer. Azt tudom mondani, hogy több mint 3,5 milliárd palack egyenértékest - ebben van palack, van fémdoboz, tehát 3,5 milliárdot - váltottunk eddig vissza. Összességében ez évben, tehát január 1-től 88,5 százalék a visszaváltási arány. Ezt senki nem gondolta, senki nem jósolta előre. Mi erősen hittünk benne, de azt kell mondjam, hogy sikerült. Erre az évre az EU-s célérték e tekintetben 77 százalék, tehát jelentősen meghaladjuk; 2030-ra kell elérni a 90 százalékot. Mi azt gondoljuk, hogy teljesíteni tudjuk, ez a 88,5 százalék legalábbis elég biztató szám e tekintetben. Ez egy közös sikere az országnak, megint azt gondolom, és ezt nem úgy mondom, hogy ne lenne nekem is személyes élményem, amikor vagy a feleségemmel, vagy valamelyik gyerekkel állok a bedobóautomata előtt. Én is a magyar valóságban élek, azért kipróbálom néha. Nem mondom, hogy ez a mindennapi elfoglaltságom, de volt már, hogy dühöngtem előtte, de ezzel együtt is, tehát ha a zajt, a zörejeket levesszük, akkor összességében egy nagy sikere Magyarországnak ez a DRS-rendszer, hogy elértünk ide. Korábban 30-40 százalék volt a visszaváltási arány, tehát a 30-40 százalékhöz képest közel vagyunk a 90 százalékhöz. Azt gondolnám, hogy ez egy nagyon nagy dolog.

Az elején úgy kezdtem, hogy az időjárásról... - Nem, még az időjárás előtt egy kedvenc mantrám, vagy mindenkinek vannak lovaglópálcái. Na, nekem az egyik az illegális hulladék, még a hulladékról beszélve, mert e tekintetben, hogy is mondjam, szerintem sok mindent tettünk. Több mint 600 ezer tonna illegális hulladékot elszállítottunk, de nem eleget. Tehát az egy elfogadhatatlan és tűrhetetlen helyzet, hogy Magyarország egy illegálishulladék-lerakat legyen, tehát én zéró toleranciát hirdetek az illegális hulladékokra. Személyesen is azt gondolom, hogy nem érdekel, hogy ki, és nem érdekel, hogy milyen gazdasági megfontolásból, de az illegális hulladéklerakókat a legkomolyabban el fogjuk kapni, meg fogjuk büntetni. Eddig is ezt tették a hatóságok, de ha lehet, ezt még inkább komolyan kell venni. Azt kell mondjam, hogy évek óta foglalkozunk ezzel, jelentős mennyiségű állami pénzt fordítunk erre, és összességében ezt a 650 ezer tonna - ha jól emlékszem, 650 ezer tonna - illegális hulladékot felszámoltunk, de még van. Úgyhogy abba az illúzióba nem ringatom magam, hogy ne lenne ezzel kapcsolatos feladat. Az elkötelezettségemet szerettem volna itt önökkel megosztani, hogy azt gondoljuk, hogy itt van még teendő.

A vízzel kezdtem. Egy fordulatot sikerült végrehajtani: V. Németh államtitkár úr vezetésével, azt gondolom, sikerült egy teljes szemléletet, egy kultúrát megváltoztatni. Van egy elnevezés, amit talán önök is ismernek, ez a „Víz a tájba!” program. Ez nyilván egy politikai szlogen, de mint olyan, nagyon jól, manifeszt módon kifejezi azt, amit szeretnénk, hogy a víz egy közös természeti értékünk. Gazdálkodni kell vele, meg kell őrizni, vigyázni kell arra, hogy milyen a minősége.

Egy új adatot osztanék meg önökkel, és aztán majd árnyalom, de azért adatként fontos: eddig, ugye, az volt a köztudásunk, ha úgy tetszik, hogy Magyarországról több víz folyik ki, mint amennyi az országba befolyik. Ilyen értelemben, a medence jellegből fakadóan, Magyarországra számos folyón, patakon keresztül folyik be a víz, ráadásul van még felszín alatti vízszivárgás is. De mindenestre arra, hogy mennyi víz folyik be az

országba, nagyjából az a mondásunk, hogy három Balatonnyi, tehát körülbelül 6 köbkilométernyivel több víz folyt ki az országból. Három folyón hagyja el Magyarország területét víz formájában a víz, a Dráván, a Dunán meg a Tiszán, és összességében három Balatonnyival több víz folyik ki az országból. Ez összességében már nem igaz, ez már jóval kevesebb, nem három Balatonnyi. De ami valóban újdonság, és eddig soha nem tudtunk ilyet mérni, hogy a Tisza tekintetében, a Tisza teljes vízgyűjtőjét beleértve - tehát Túr, Kraszna, Szamos, Tisza, Bodrog, Sajó, Hernád, Zagyva, Körös, Maros -, tehát az összes vízfolyást tekintve idén eddig pozitív lett - majd meglátjuk, hogy az év egészére is így lesz-e, de azt tudom mondani, hogy eddig pozitív - a vízmérlegünk.

Magyarán kevesebb víz folyt ki Szeged alatt a Tiszán Szerbia irányába, mint ami befolyt a Tisza-völgybe. Ez egy nagy eredmény, még azzal együtt is - és itt mondtam, hogy árnyalnom kell ezt -, hogy mindez olyan környezetben valósul meg, ahol kevesebb a víz sajnos, ami leesik Magyarországon, és nemcsak Magyarország területére, ugye, összességében, ahogy az elején kezdtem, jelentősen csökkent a csapadék sajnálatos módon, és az eloszlása is más eloszlási függvényt mutat, de nemcsak nálunk, hanem a Kárpátokban. Tavaly például nem volt hó a Kárpátokban, tehát ami befolyik az országba, az is jóval kevesebb. És valóban a Tisza-völgyben van egy komoly csapadékhiányunk, és ebből következően egy folyamatos talajvízsüllyedés. Ez egy nagyon komoly probléma. Korábban két területet neveztünk problémásnak Magyarországon vízgazdálkodás tekintetében, a Homokhátságot és az Észak-Nyírséget, mind a kettő, ha úgy tetszik, a nevéből fakadóan egy-egy hátsági terület, és jelentős a homoktartalma, tehát viszonylag könnyedén elfolyik belőle a víz. Ehhez hozzá kell tennünk most már a Körös-Maros vidékét is, mert abban a térségben is nagyon jelentős. Úgyhogy itt beavatkozásra van szükség; azt tudom mondani, hogy ezt felismertük. Ennek keretében elindult egy teljesen átszervezett vízügyi gazdálkodás, a tárcák közötti együttműködés. A vízzel gazdálkodunk. Idén időben egy aszályvédelmi beavatkozást megtettünk, és visszatartottunk összesen 1,1 milliárd köbméter vizet. Az több mint egy fél Balatonnyi, körülbelül 1,8,-2 milliárd köbkilométer, több mint a felét meg tudtuk fogni Magyarországon, és jelentős mennyiségben ki tudtuk a vizet engedni a tájba, ahogy a mi szlogenünk is szól, és ezzel itt tartottuk a vizet.

Én azzal elégedett vagyok, ami elkezdődött; azzal még nem, hogy még mennyi teendőnk van. Még rengeteg teendőnk van e tekintetben, de el tudtuk kezdeni. Idén először meghirdettünk öt homokhátsági területre, és elkezdünk több mint százmilliárd forint értékben beavatkozásokat. A hátsági területekre a víz magától nem fog... Ugyan a kapillárisban tud felfelé is menni a víz, de ennél azért nagyobb mennyiségű vízről van szó, tehát oda fel kell vinnünk a vizet, úgyhogy fel fogjuk vinni a vizet oda is, az Észak-Nyírségbe. Debrecen térségében a CIVAQUA program mutatja meg egyébként, hogy valóban komolyan vesszük ezt, hogy területileg azt szeretnénk elkerülni és azt el is fogjuk kerülni, hogy az ország bizonyos térségei lakhatatlanok legyenek. Úgyhogy van olyan terület, ahol oda kell vinni a vizet, és ehhez hozzájárul az ipartelepítés is. A CIVAQUA program a legjobb példa rá: Debrecenbe oda kellett vinni a vizet, mert a város gyorsan fejlődik, és ha a nagyipar nem települne oda, akkor nem biztos, hogy ennyi idő alatt ilyen nagyságrendben meg tudott volna valósulni ez a beruházás. Úgyhogy az összefüggések így értendők.

Én azt gondolom, hogy azt a programot, amit elkezdtünk, folytatnunk kell, és valóban, ahol tudjuk, a vizet vissza kell tartani. Ezen fog dolgozni a vízügyi terület azonkívül, hogy ugyan egyre ritkábban, de amikor jön az árvíz, akkor meg ott kell hogy legyen a gáton. A levonult nagy dunai árvíz után - tavaly szeptemberben - felmértük, hogy még a Duna mentén hol hiányzik árvízvédelmi töltés, védelmi berendezés, ezeket meg fogjuk építeni, hogy ne kelljen homokzsákolni lehetőleg nagy

mennyiségben a Duna mentén. Én azt gondolom, hogy kész a program, a Tisza mellett meg azokat a tározókat, amiket elkezdünk építeni, kell még folytatni.

A víziközműrendszerről is szeretnék beszélni, hiszen ez is része a fenntarthatóságnak. Elértük már azt, hogy lényegében ivóvízvezeték-hálózatunk kiépült az egész országban; ahova észszerűen elvihető, ott gyakorlatilag teljes körűnek tekinthető, 96,5 százalék, ha jól emlékszem; és szennyvízhálózatban is a háztartások 83,5 százalékát bekötöttük a szervezett szennyvízvezeték-hálózatba, ez az elmúlt 15 év eredménye, és ez egy nagyon nagy eredmény. Több mint megdupláztuk a szennyvíztelepek számát, és most már nemcsak első- és másodfokú, hanem időnként már negyedfokú tisztítás is van Magyarországon. Ez lesz az irány, hogy a mikroszennyvezésektől is tisztítsuk meg a szennyvizet, és e tekintetben is változik a felfogásunk, mert eddig mindig az volt a felfogás, hogy távolítsuk el a szennyvizet. Ha visszaemlékeznek, így épült ki a Velencei-tó vagy a Balaton környéke, hogy el a szennyvízzel. Azt látjuk, hogy a világban változás van e tekintetben. A szennyvizet annyira meg kell tudnunk tisztítani, hogy utána felhasználható legyen, és erre a technológia megvan, mert a technológia közben fejlődött. Ettől nem elfordulni kell, hanem ebbe az irányba kell menni, különösen akkor, ha megvan már a haváriarendszer, és esetünkben a Velencei-tó meg a Balaton környékén megvan, hiszen jelen pillanatban onnan elvezetjük a szennyvizet, akkor még inkább, hiszen akkor nem kell kétfajta beruházást csinálni, csak egy irányba kell már mennünk.

Azzal, hogy létre tudtuk hozni két évvel ezelőtt a víziközműben a fejlesztési és ellentételezési alapot, valóban új korszak kezdődött el Magyarországon: körülbelül 200 milliárd forint, annak több mint a felét az állam teszi bele, de ezzel a programmal elkezdődött a víziközmű-hálózat egyébként régóta joggal igényelt rekonstrukciós programja. E tekintetben az első eredmények megvannak, két év alatt 1200 kilométeren kicseréltük a csöveket. Ez nagy eredmény, mert korábban erre azért nem volt ilyen nagyságrendben példa. Nem vagyunk elégedettek, meg kell még duplázni ezt a teljesítményt, de legalább elindultunk ezen az úton, aminek hatására egyébként azt elértük, hogy a vízvesztesség Magyarországon átlagosnak tekinthető Európában, valóban nem vagyunk sajnos az élenjárók között, az élenjáró az egy számjegyű százalékos értékű vízvesztesség, hiszen minden vízi rendszeren van természetesen vesztesség, szivárgás, technológiai, tisztítás és a többi, de ott egy számjegyű, mi azért sajnos a két számjegyű világban vagyunk, de nem vagyunk messze, nem vagyunk a legrosszabbak, egy átlagos értékünk van, de így is sikerült fél százalékkal megjavítanunk az elszivárgott víz mennyiségét. Ez azért nagy eredmény, mert legalább megfordítottuk a trendet.

Még beszélhetnék, mert időközben a tárcánkhoz került az infokommunikáció, IT-ről és digitalizációról, de nem tudom, hogy az mennyire tartozik a bizottság érdeklődési körébe. Ha bármennyire, akkor kérdésre nagyon szívesen válaszolunk, itt ül Solymár Károly államtitkár úr is körünkben, tehát ha én valamire nem tudnék válaszolni - de tételezzük fel, hogy nem tudnak olyat kérdezni, hogy ne tudjak válaszolni, de ha nem -, akkor majd Solymár államtitkár úr segít nekem. Nagyon szépen köszönöm, hogy meghallgattak.

ELNÖK: Köszönjük szépen miniszter úrnak a szóbeli tájékoztatóját. Tájékoztatom a bizottság tagjait, hogy az ülés hátralévő részében Ferencz Orsolya képviselő asszonyt Erdős Norbert alelnök úr fogja helyettesíteni. *(Jelzésre:)* Először, ha jól láttam, alelnök úr kért szót. Ön a szó.

Kérdések, hozzászólások

BENCIK JÁNOS (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Miniszter Úr! Államtitkár Asszony, Államtitkár Urak! Az idő jó, tehát

parasztünnep van, esik az eső. Nálunk a Neszmélyi borvidéken idén 490 milliméter hullott reggelig. Az optimális 650 mm fölött kezdődik, tehát bele kellene az adriai áramlatoknak húznia a következő napokban, hogy elegendő csapadék gyűljön a következő vegetációs időszakra.

Mielőtt folytatnám a hozzászólásomat, azt le kell szögezni, hogy ebben a bizottságban elég sok vitánk van és nagy vitáink szoktak lenni szemléletbeli kérdésekben is, de vannak olyan ügyek, amelyeket pártpolitikai hovatartozástól függetlenül tudunk képviselni, és úgy képviselünk, hogy a bizottság keretein kívülre is kilépünk, és szakmai szervezetekkel, érdekképviselletekkel vagy akár a kormányzatnak eltérő feladatokat ellátó tárcáival is igyekszünk közös nevezőre jutni. Ilyen kérdés a vízgazdálkodás is, és azon belül a „Vizet a tájba!” program is. Tehát ebben elévülhetetlen érdeme van elnök úrnak, hiszen mondhatjuk azt, hogy lassan egy évtizede foglalkozunk a Fenntartható Fejlődés Bizottságában ezzel a kérdéssel. Két vagy három olyan műhelykonferenciát is szerveztünk közösen a Magyar Természetvédők Szövetségével, amely lehetőséget biztosított arra, hogy a témával elméletben és gyakorlatban, tehát mezőgazdasági termeléssel is foglalkozók részvételével járjuk körül ezt a kérdést.

És talán ennek is köszönhetően jutottunk el oda, hogy részben az agrártárca, részben pedig az energetikáért és azon belül a vízgazdálkodásért is felelős tárca az elmúlt év őszén és leginkább az idei év első felében, a vegetációs időszak elején lehetőséget biztosított arra, hogy ez a program ténylegesen el tudjon indulni. Ez nagyon helyes.

Egy szempontot szeretnék felvetni, amely nem elsősorban a Lantos miniszter úr által vezetett tárca hatáskörébe tartozik, hanem sokkal inkább az agrártárcáéba, hogy a gazdák által felajánlott területek, amelyeket időszakosan el lehet árasztani a rendelkezésre álló többletvízzel, a józan paraszti ész alapján nem minden esetben alkalmasak arra, hogy erre a célra kerüljön felhasználásra ez a terület. Tehát a felajánlott területeknek, ha nagyon jóindulatúak szeretnénk lenni, akkor nagyjából a 30 százaléka alkalmas erre. Figyeljünk oda költség-haszon elemzés végzésével és a geográfiai adottságok figyelembevételével is, hogy a lehető legoptimálisabban tudjuk ezt a programot megvalósítani, kiteljesíteni, mert az inputoldalon rendelkezésre álló élővizek, főleg akkor, amikor nagyvizekről már elég ritkán beszélhetünk, korlátosan állnak rendelkezésre.

Egyébként a program kapcsán - hát, azért mi tudjuk, mert Körös-szög meg Tiszazug ott van közvetlenül egymás mellett, csak éppen a folyónak, a Körösnek az egyik meg a másik oldalán, ki hogy értelmezi -, azért ezt láttuk, és a mi nagyapáink meg a dédapáink is látták, meg tudták is a gyakorlatban, hogy csak akkor lehet értelmesen gazdálkodni ott, ha a tájból fokgazdálkodással kivezetjük a többletvizet, szétosztjuk, és ha marad még fölösleges víz az érrendszerben, egy alacsonyabb földrajzi szinten meg visszavezetjük azt. Tehát a „Vizet a tájba!” program gyakorlatilag ezt szolgálja, hogy vizet vigyünk, ami megváltoztatja a mikroklimát, emeli a talajvízszintet. Ez nagyon helyes, és ez egy jó út.

Én azért ezzel együtt azt mondanám, hogy elsősorban azokon a területeken kellene ezt elkezdeni és utána ütemezetten kiterjeszteni más területekre is, ahol a legkisebb költséggel tudunk beavatkozni és a leggyorsabban tudunk eredményt elérni, és utána ez a szemléletet is meg fogja változtatni: a gazdálkodók szemléletét is, illetve az agráriumban, a vízgazdálkodásban hivatásszerűen dolgozók szemléletét is pozitív irányba fogja alakítani.

Ebben a kérdésben egészen biztos, hogy nem értünk egyet, és van vitánk, meg lesz vitánk. Én azt látom alföldi születésű gyerekként, aki az első 20 évét ott élte le, és már akkor is problémát okozott ez a kérdés, hogy a Tisza-meder mélyülése olyan mértékű, ami már veszélyezteti az 50 kilométeres sávban tapasztalható talajvíz szintjét is. Tehát viszi magával a Tisza a vizet; nem hozza, mint normál esetben vagy

alapesetben, hanem már viszi a vizet, és ha szétosztjuk, és a gravitációs adottságokat áthágjuk emberi találmánnyal és technika alkalmazásával, akkor ki tudjuk vezetni, és ez egy helyes dolog. De ha nem akarjuk azt, hogy fölöslegesen tovább csökkenjen a folyó melletti talajvízszint, akkor valahol abban a térségben fenékküszöb kialakítására, építésére szükség lesz. Ez elengedhetetlennek látszik, mert ez már Szolnok város nyári ivóvízellátását is komolyan érinti. Azok az évek, amiket magunk mögött tudunk, már különösképpen is veszélyeztették és kritikussá tették ezt. Ennyit a vízgazdálkodásról.

Néhány szót az energetikai kérdésekről. Én, hogy mondjam, valahol a régiék meg az újak között héjaskodom, és mindig is az volt az álláspontom, hogy a megújuló energiáknak és ezek között a fotovoltáikának nagyon fontos szerepe van, de a villamosenergia-termelés esetében kiegészítő szerepet kell hogy kapjon, mert egyébként felboríthatjuk az ellátásbiztonságot. Ugyanakkor eljutottunk végre odáig, hogy a gazdasági szereplők - a zöldek még nem feltétlenül, de a gazdasági szereplők, akik zöldszemüvegben látják a zöldgazdaságban és a zöldenergia-gazdaságban a világot, már zöldszemüvegük van - azért azt mondják, hogy az EROI-mutatót ne hanyagoljuk el, hogy egy egységnyi energiabefektetéssel mennyi nettó energiaegységet tudunk előállítani, és ebben azért a megújuló technológiák nem annyira fényeskednek, különösképpen a fotovoltáika, ott 4 ennek a mutatója, az EROI-mutató, tehát elég csekély, hogy mondjam, nettó energiát nyerünk a befektetett energiamennyiséghez képest. És azt ne felejtse el senki, hogy e mögött pénzügyi befektetések vannak, tehát olyan társadalmi ráfordítások, gazdasági-társadalmi ráfordítások, amelyek elveszik más társadalmi erőforrás-gyarápító rendszerektől a szabad pénzügyi keretet. Tehát ez nem a legoptimálisabb módja az energiatermelésnek.

Miniszter úr is elmondta, hogy nagyon sok kapcsolódó beruházást kell a tárolásra és a szabályozásra rendelkezésre bocsátani, ami nemcsak egy, hogy mondjam. technológiai kérdés, hogy kitaláljuk és működik, hanem ezt le is kell finanszírozni, és mindennek a megvalósításához pedig erőforrásokra, nyersanyagokra is szükség van, amelyek megint csak szűkösen állnak rendelkezésre.

A biomassza is ugyanebben a kategóriában van. Kivételt talán a biogáz előállítása képez akkor, amikor hulladékról, mondjuk szerves hulladékról, élelemmaradékokról, ebből-abból képződő, sőt veszélyesnek mondható, biológiailag bomló, fehérjedús alapanyagokról van szó, mert ott többes társadalmi célt tudunk megvalósítani. Egyrészt elvégezzük az adott hulladék ártalmatlanítását, másrészt pedig energiát nyerünk belőle. Tehát azt mondom, hogy ez egy tiszta sor, annak ellenére, hogy az EROI-mutató 4 körüli, és aztán jön a szélerőmű 16-18 körüli EROI-mutatóval, aztán jön a gázerőmű 28-30 körülivel. Ugyanott van a szén-erőmű, tehát azért a németek nem véletlenül nyúlnak a szén-erőművekhez és a szénkészleteikhez. Aztán utána jön a vízenergia, 40-45 környékén, és a végén van, ugye, ami a legjobb EROI-mutatóval rendelkezik, az atomenergia békés célú energetikai hasznosítása. Tehát azt gondolom, hogy összességében a magyar energiapolitika nem fogta meg rosszul ezt a kérdést, de a hangsúlyoknál, a finomhangolásnál azért oda kell figyelni. Tehát itt nemcsak az energiafüggetlenségünkre kell figyelni, hanem arra is nagyon kell, hogy minél több olyan energiaforrást használjunk fel, ami itt van benn, és persze a fotovoltáika ebből a szempontból elengedhetetlen. Csak arra kell odafigyelni, hogy ne legyen olyan mértékű elterjedése ennek a technológiának, ami utána fölösleges gazdasági-társadalmi ráfordításokat hoz magával, és az ellátásbiztonságot is veszélyezteti.

De összességében azt kell mondanom, hogy jó irányba haladunk. Én annak kifejezetten örülök, hogy az atomenergia-használat esetében más fűtőanyag-beszállítók is bekerültek a képbe, sőt más technológiák is, kisebb léptékű technológiák is rendelkezésre állnak. És ha valóban igazak azok a hírek, és vélhetően ezek igazak, hogy a kiegészítő fűtőelemeket a paksi telephelyen belül lehet biztonságosan tárolni, akkor

legalább ott, délebbre, Pécs környékén azok a vitás kérdések, amelyek eddig borzolták az ott élők kedélyeit, lezárhatóvá válhatnak.

Még egy dolog az energiaellátás biztonságával kapcsolatosan. Az elmúlt másfél évtizedben kormányzati döntések alapján elég komoly beruházások zajlottak, kormányzati támogatással is, az interkonnektorok kialakítása kapcsán, hogy megfelelő kapacitások álljanak rendelkezésre a határainkon - határkeresztező kapacitások -, amiken keresztül, akár oda-vissza alapon, villamosenergia, gáz áramolhat. Egy szűk keresztmetszetünk van, ez pedig az olaj kérdése. Most akkor hogy állunk a horvátokkal? Az Adria-vezeték egy szép vívmánya volt a KGST-rendszernek, hála istennek meg is őrződött, egyelőre az nincs is veszélyben. Az igaz, hogy a tranzitdíjakat, hogy mondjam, rugalmasan, a nemzetközi klímának megfelelően emelik a horvátok, és nem a mi szándékainknak vagy érdekeiknek megfelelően, de mondjuk ezt akár piaci, kicsit a politika által vezérelt, de mégiscsak piaci folyamatnak tekinthetjük.

Ugyanakkor magának a vezetéknek a kapacitása nem elegendő ahhoz, hogy Magyarország igényeit, nem beszélve Szlovákia igényeiről, ki lehessen elégíteni, ha próbálunk kooperálni a fölöttünk lévő északi szomszédainkkal. Van-e esély arra, hogy valamikor is megfelelő átmérőjű vezeték épüljön meg az Adriáról Közép-Európa, Magyarország és Szlovákia irányába? Illetve van-e esély arra, hogy az állandó szankciókat emlegető, követelő, elrendelő Európai Unió végre kiemelve a fejét a homokból, ránézzen a térképre, és világosan lássa azt, hogy uniós támogatás nélkül nem lehet közép-európai országcsoporthoz olyan kiszolgáltatott helyzetbe hozni, amilyen kiszolgáltatott helyzetbe kerülhetünk? Akár jön Oroszországból olaj, akár nem, akkor is kiszolgáltatott a helyzet. Tehát egy vezeték nem vezeték. Legalább két egyforma kapacitású vezetékkel kell rendelkezniünk két irányból, hogy a közép-európai igényeket biztonsággal, megfizethető módon ki lehessen elégíteni. Hogy állunk a horvátokkal és az Európai Unióval ebben a kérdésben?

Végezetül a tatabányai és a tatai önkormányzat kérését szeretném itt tolmácsolni. Tőlünk 30-40 kilométerre, Pusztavám térségében van egy rekultivációs folyamat, a Cica-homoknak nevezett felhagyott bánya rekultivációja. Ott felmerültek civil oldalról aggályok, amelyek, azt gondolom, ha megalapozottak, ha megalapozatlanok, akkor is kellőképpen körbe kell járni, és ki kell vizsgálni azokat. A tatai és a tatabányai önkormányzat közvetlenül ugyan nem érintett, de az Által-ér vízgyűjtő területe révén igen. A fizikai törvényszerűség az, hogy a vizek a felszínen felülről lefelé közlekednek, és az Által-érnek a fakadási pontja éppen azon a területen található, Pusztavám környékén, és az egyik nagy befogadója a tatai Öreg-tó és az Öreg-tó többletvize, fölösleges vize pedig a Duna irányába megy tovább. Az sem hagyható figyelmen kívül, hogy itt közel 300 ezer ember egészséges vízellátását biztosító karsztrendszer is működik, amelynek a legnagyobb betáplálási felülete, pontja a Bakony, és a Bakony irányából megint csak déli irányból északi irányba áramlik a felszín alatt a karsztvíz, és ez az említett Cica-homok rekultivációs terület gyakorlatilag a karsztvízbázist is érintő területen történik.

A két önkormányzatnak az a tiszteletteljes kérése és javaslata, hogy a felmerült aggályok tisztázása érdekében a minisztérium szakhatóságokkal együttműködésben gondolja végig, hogy nem lenne-e szükségszerű észlelőkutaknak a kialakítása, mélyítése hatóság által elrendelve annak érdekében, hogy idősoros adatok álljanak rendelkezésre, és ha ezek az idősoros adatok rendelkezésre állnak, akkor tisztább képet lehet kapni arról, hogy valóban történt-e vagy történik-e szennyezés. De amíg ezek az észlelőkutak kialakításra kerülnek, illetve lesznek idősoros eredmények, addig pedig célszerű felfüggeszteni a beszállításnak a tevékenységét, a rekultivációnak a tevékenységét.

De én tartok attól, hogy itt, ha el kell kezdeni körülnézni és kutakodni, akkor nagyobb bajok is lehetnek, mert én még azért emlékszem, hogy nemcsak a nyolcvanas évek végén, hanem még a kilencvenes évek elején is az első években azért gőzerővel

működött az Ikarusznak a karosszériaüzeme, meg a Csepel Műveknek is volt egy kihelyezett leányvállalata, és ezért odatelepedett a Budalakk is, mert felületkezelésre is szükség volt, és olyan mértékű potenciális vagy nem nyilvánosan végbement szennyezésről beszéltek már a '90-es évek fordulópontján is az ott élők, hogy a már akkor felhagyott felszíni bányagödröknek a feltöltésénél erős, a közvélekedésnél talán erősebb valóságtartalommal történő mindenféle festékmaradvány került ott elföldelésre. Én azt gondolom, hogy az óvatosság és a körültekintés ebben a kérdésben igen fontos. A két önkormányzatnak szerintem egy konstruktív fölvetése volt. Teszem hozzá, hogy ezek olyan önkormányzatok, amelyeknél az egyik helyen kormánypárti polgármester van, a másik helyen nem kormánypárti polgármester van, a testületeknek az összetétele is meglehetősen vegyes, viszont ebben a kérdésben ott helyben is dűlőre tudtak jutni, és azt gondolom, hogy egy konstruktív üzenetet tudtak megfogalmazni. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönjük alelnök úrnak. Alelnök asszony következik.

SZABÓ REBEKA (Párbeszéd), a bizottság alelnöke: Köszönöm a szót. Nagyon köszönöm miniszter úrnak a nagyon hosszas, részletes, tényleg számos adatra, részletre kiterjedő beszámolót. A fő problémám az, hogy az üzenetével nem annyira tudok egyetérteni, miniszter úr, egy nagyon rózsaszín képet festett, úgy is mondhatnám, hogy zöld képet festett itt nekünk a bizottsági ülésen a fennhatósága alá tartozó témákról, és én tartok tőle, hogy a kép nem ennyire pozitív.

Kezdjük talán azzal, amit ön is az első témaként hozott fel: a klímaválság és az átlaghőmérséklet emelkedése, amit egyébként nagyon örülök, hogy idetett az asztalra, és hogy ez egy téma, amiről beszélhetünk, hiszen látjuk, hogy már nem tudja a világ tartani a másfél fokos globális átlaghőmérséklet-emelkedést. Ennek nyilván számos oka van, és nyilván a globális folyamatok tárgyalása nem tartozik feltétlenül ide, de azt gondolom, ebből tényleg következik az, hogy mindenkinek a maga területén amit lehet, meg kell tenni, egyrészt nyilván a kibocsátáscsökkentés érdekében, másrészt viszont az alkalmazkodás érdekében, mert nyilván vannak elkerülhetetlen dolgok, amikhez muszáj a társadalom és a környezetünk védelmében alkalmazkodni.

Ennek kapcsán nekem rendkívül visszatetsző volt, hogy a miniszter úr egy diplomáciai sikerként említette azt az európai parlamenti szavazást, ahol gyakorlatilag a fideszes kormánypárti képviselők frakciója - más konzervatív, jobboldali vagy akár szélsőséges frakciókkal szövetkezve - egy olyan zöldmegállapodást torpedózott meg, amelynek többek között az egyik része azt tette volna lehetővé, hogy a gazdasági szereplőket a környezeti válság és a klímaválság vonatkozásában szabályozzák, és például megakadályozzák, hogy az Európai Unióban lévő cégek, mondjuk, olyan országokba vándoroljanak át, ahol rosszabb a szabályozás; előírta volna, hogy ne lehessen bizonyos gyártási láncokban gyermekmunkát alkalmazni; és tulajdonképpen megvédte volna az uniós munkahelyeket is. Ezt a szabályozást is az önök kormánypárti, illetve európai parlamenti képviselői megtorpedózták és lehetetlenné tették. Én ezt nem igazán nevezném diplomáciai sikernek, sőt szerintem ez helytelen volt.

Ha már klíma, akkor érdeklődni szeretnék, hogy a magyarországi klímátörvénnyel kapcsolatos jogalkotási feladatokkal hogyan állunk. Hiszen, ugye, idén nyáron az Alkotmánybíróság megsemmisítette a klímátörvény egyik bekezdését, és felhívta az Országgyűlést arra, hogy jogalkotói feladatának 2026. június 30. napjáig tegyen eleget. Nem térek ki részletesen az indokokra, de tulajdonképpen az Alkotmánybíróság azt mondta ki, hogy a klímátörvény egy bekezdése sérti a nemzedékek közötti igazságosság, az elővigyázatosság és a megelőzés elveit, és tulajdonképpen nem garantálja a tényleges klímacselekvést. Egyébként érdekes, hogy

pont ez az, amit a miniszter úr az uniós jogszabályok kapcsán jelzett, hogy nem elég racionális, és nem lehet eléggé cselekvésre lebontani. Ez volt a problémája az Alkotmánybíróságnak a magyar klímátörvénnyel. Én érdeklődöm, hogy mi lesz ezzel: benyújtanak egy új javaslatot? Javítani fogják a klímátörvényt? Esetleg tervezik-e, hogy bevonják ebbe a társadalmat, a zöldszervezeteket? Ezt érdekes lenne tudni, mert azért megy az idő is, jövőre meg kampány van, és akkor általában nem szoktak klímátörvényekkel foglalkozni a kormánypárti képviselők. Szóval csak érdeklődöm, hogy ezzel mi a helyzet.

Egyébként ha már ez a téma, akkor, ugye, említette a miniszter úr azt, hogy az újszülöttek után fákat ültetnek, és már 11 millió fát ültettek. Szuper! Én csak érdeklődnék, hogy ezeket hova ültették, vagy ezek, nem tudom, erdőtelepítések... Tehát amit mondjuk az agrárminiszter úrtól meghallgattunk, hogy jaj, de jó, nő az erdőtelepítés, akkor most itt ezt hallgatjuk meg, mint az újszülöttek után elültetett fákat. Ne értsetek félre, abszolút támogatom a faültetést, nagyon szép cél, nagyon szép dolog, de, mondjuk, azért ezzel nem vagyunk kint a vízből.

És ha már a vizet emlitem, akkor egy másik kérdésem lenne. A víz is nyilván egy óriási téma, és erről is rengeteget lehet beszélni. Én most csak két elemet szeretnék megragadni. Az egyik az, hogy ha már elhangzott a vízgazdálkodási reform és a „Víz a tájba!” program, itt azért azt láttuk a nyáron, hogy milyen jó, hogy ez elkezdődött, de hogy ezt azért nagyon lehetne még javítani. Egyrészt elhangzott, hogy önmagában az, hogy a gazdálkodók önként felajánlanak területeket, így nem lesz elég, hiszen nagyon sok terület nem alkalmas az elárasztásra, illetve vannak más területek, amik alkalmasak lennének, azokat meg nem ajánlják fel önként. Tehát itt most valamiféle ösztönzőket kellene beépíteni, és ennek kapcsán az Agrárminisztériummal szoros együttműködésre lenne szükség. Nem tudom, hogy ez működik-e, mert agrárminiszter úrtól is hallottunk problémákat, és az kívülről nem látszik annyira, hogy mennyire szoros az együttműködés.

Ennek kapcsán az Országos Vízügyi Főigazgatóság részéről is számomra eléggé sokkoló volt, hogy idén nyáron gazdag biodiverzitással rendelkező kis vizeket, patakokat, csatornákat kezdett el kikotorni akkor, amikor a madarak költési ideje van. Ráadásul a csatornák kotrása pont nem tartja meg a vizet a tájban, és ezt a vízügy végezte. Tehát kérdezem, hogy akkor most ez a szemléletváltás ennek vonatkozásában hogyan áll.

És említette miniszter úr a geotermiát is, és azt, hogy milyen pozitív változások álltak be, hogy most már vissza kell sajtolni a geotermikus fűtésre kinyert vizet. Én ennek kapcsán egy problémára szeretném felhívni a figyelmét: Budapest XIV. kerülete, Zugló központjában van egy óriási nagy új projekt, egy nagy építkezés, ami egyrészt Tiborcz István volt üzlettársának az építkezése, a Bayer Constructé. Ezt már megvásárolta a magyar állam, úgy emlékszem, 240 milliárd forintért, tehát most már a Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodási képviselő a tulajdonost. De a lényeg az, hogy elég komoly problémának látják - és ez az Országos Vízügyi Főigazgatóság felkérésére elkészült jelentésben is benne van -, hogy nem javasolják megadni az engedélyt arra, hogy itt geotermikus fűtés legyen. Jelenleg Zugló városközpont éves szinten 3 millió köbméter termálvizet akar kitermelni, ez naponta 8000 köbméter termálvíz, és a tanulmányok szerint ez veszélyezteti akár a Széchenyi fürdőt, akár a Paskál fürdő termálvízellátását. Tehát ez messze nem egy kerületi dolog, hanem akár még a turizmust is komolyan befolyásolhatja. Korábban nem volt engedély, de október végén a Pest Vármegyei Kormányhivatal végül gyorsított eljárásban mégis megadta erre a környezetvédelmi engedélyt. Én itt egy elég súlyos problémát látok, és érdeklődöm, hogy miniszter úr mit gondol erről. Most akkor ez fenntartható? Ráadásul az államé ez az épület, tehát az állam

maga egy nem túlzottan fenntartható geotermikus fűtést és melegvíz-ellátást tervez kiépíteni, és ez szerintem kicsit problémás.

Azután említette az akkumulátorgyártás fontosságát. Én azt gondolom, hogy Magyarországon kicsit túl sok akkumulátorgyár van, de most igazából egyre szeretnék rákérdezni. A gödi Samsung gyár esetében egy civil szervezet, a Göd-ÉRT Egyesület pert indított annak érdekében, hogy a környezethasználati engedély szabálytalanságát a bíróság állapítsa meg. Ugye, ezt a pert megnyerték, tehát tulajdonképpen a bíróság kimondta, hogy szabálytalan volt a környezethasználati engedély, és ezt gyakorlatilag semmissé tette a bíróság, ezért az újabb engedély megszerzéséig szüneteltetni kéne a Samsung gyárban az akkumulátorgyártást. Ehhez képest a kormány nem olyan régen újabb 130 milliárd forint állami támogatást ad ugyanennek a gyárnak, amelynek, ugye, szabálytalan a környezethasználati engedélye. Feltételezem, nem az ön minisztériuma döntött az állami támogatásról, ezt tudom, de azért, ha már említette az akkumulátorgyártást, illetve nyilván mint a környezetvédelmi tárca vezetője, mégis érdekelné miniszter úr véleménye erről az esetről.

Ezentúl elhangzott most kérdésként alelnök úrtól a Cica-homok és az oroszlányi barnakőszén bányatelep rekultivációja. Ezt tényleg csak megemlítem, mert egyrészt erről is van egy napirendi pont. Remélem, hogy akkor majd itt maradnak a minisztérium munkatársai erre a napirendi pontra. Itt most csak arra szeretném felhívni a figyelmet, hogy a jelek szerint ez egy olyan rekultiváció, ami kifejezetten környezetiállapotromláshoz vezetett, hiszen egyrészt egy vizes élőhelyet már elpusztítottak, másrészt veszélyes anyagok kerülnek ebbe a gödörbe. Én csak azt szeretném kérdezni, lehetséges-e, hogy nemcsak utólag monitorozzák ezt kutakkal, hanem akkor már most valamilyen hivatalos vizsgálat nézze meg, hogy az, amit behordanak ebbe a gödörbe, most akkor pontosan mit tartalmaz, és abban tényleg van-e veszélyes anyag. És ha igen, akkor ez hogyan történhetett meg?

És lezárásként azt szeretném még hozzátenni, hogy a hulladékgazdálkodás területéről is elhangzottak pozitív adatok annak vonatkozásában, hogy a DRS-visszagyűjtés hogyan halad. Én azt gondolom, hogy ez valóban lehet egy pozitívum, ugyanakkor azt szeretném kérdezni, hogy arról vannak-e számaik, hogy úgy általában a csomagolóanyag-visszagyűjtést, nemcsak a DRS 50 forintos visszaváltást, de az európai uniós célszámokat hogyan sikerült teljesítenünk? Hiszen 2023-ban, amikor a MOHU átvette úgy általában ezeket a szelektív csomagolóanyag-gyűjtéseket, akkor az első számok meglehetősen elmaradtak az uniós célszámoktól. Akkor azt mondták, hogy ez csak az első időszak, az átmeneti időszak következtében történt, viszont azóta nem annyira látjuk a pontos számokat, hogy hogyan alakulnak ezek a csomagolóanyag-hasznosítási eredmények. Tehát érdekelné, hogy vannak-e esetleg erre vonatkozó adataik műanyag, üveg, fémek, alumínium, fa vonatkozásában. Vagy ha most itt nincsenek meg ezek az adatok, akkor hol tudom ezeket elérni? Nagyon szépen köszönöm a lehetőséget.

ELNÖK: Köszönjük szépen, alelnök asszony. Most Erdős Norbert alelnök úré a szó.

ERDŐS NORBERT (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Szabó Rebekával ellentétben én szeretném a kormánynak megköszönni a „Vizet a tájba!” programot. Ez nagyon-nagyon fontos, nagyon sok embernek segít. A gazdálkodók ki vannak éhezve a vízre.

Én egy olyan választókerületből érkezek, amelyik a Maros vízgyűjtőterületén van, a Száraz-érben. Hadd emeljem ki ebben államtitkár úr munkáját, mindig lehetett rá számítani: nyitott volt, értette, hogy miről beszéltünk. Az államtitkár úr munkájának is

köszönhetően 1 millió köbméter víz érkezett - Romániából vásárolva - a Száraz-érbe. Köszönjük, miniszter úr! Most már lehet látni, hogy meddig jutott el a víz, körülbelül Mezőkovácsházáig. Ez azt jelenti, hogy körülbelül háromszor ennyi, kétszer-háromszor ennyi vízmennyiségre van szükség.

Nagyon számítunk önökre a jövő évben, mert van egy Kutas-ér is, ami északról kapcsolódik be, és szintén Románia felől jön a Száraz-érbe. Oda is mindenféleképpen vizet kell hozni. Gondolom, mindannyiuk előtt ismert, hogy az ország legjobb földjeiről van szó, tehát 37-43 aranykoronás földek egybefüggően vannak a területen.

Szeretném a kormánynak megköszönni azt is, hogy a Száraz-ér-program kidolgozására is biztosított 30 millió forintot. Én nagyon remélem, hogy a következő ciklusban ezt a Száraz-ér-problémát meg fogjuk tudni oldani, több ezer gazdálkodónak és családnak nyújtva segítséget. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak.

ELNÖK: Köszönjük szépen, alelnök úr. Most úgy látom, hogy további felszólalási szándék a bizottság tagjai közül egyelőre nincs, ezért én is hozzászólnék, és addig átadnám az ülés levezetését.

(Az ülés vezetését Bencsik János, a bizottság alelnöke veszi át.)

BENCSIK JÁNOS (Fidesz), a bizottság alelnöke, a továbbiakban ELNÖK: Elnök urat illeti meg a szó.

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (független): Köszönöm szépen a szót, alelnök úr. Tisztelt Miniszter Úr! Tisztelt Bizottság! Tisztelt Egybegyűlték! Én azt gondolom, hogy azt, hogy milyen jelentőségű kérdésekről tárgyalunk, aláhúzza az is, hogy milyen jelentős az érdeklődés a mai bizottsági ülésen.

Itt nemcsak a bizottság tagjai, illetve a vendégeink jelentek meg, hanem számos helyi civil szervezet, szakmai szervezetek, zöldszervezetek, természetvédő szervezetek. Itt van körünkben Orosz István polgármester úr Bányaterenyéről; itt van Nagy János polgármester úr Szigetszentmiklósról. Én azt gondolom, hogy ez mind-mind aláhúzza, hogy rendkívül fontos, alapvetően a gyermekeink jövőjét meghatározó kérdésekről beszélünk.

Tisztelt Miniszter Úr! Meghallgatva a beszámolóját, illetve az eddigi hozzászólásokat, én azzal kezdem, hogy igen szigorú hozzászólással készülök, és nem politikai szándékok vezérelnek, hanem az, hogy bemutassuk azt, milyen kritikus helyzetben van ma Magyarországon a környezetvédelem ügye és a természetvédelem ügye. Amellett, hogy kritikákat szeretnék megfogalmazni, és törekszem rá, hogy igen konkrét legyenek, tehát konkrét ügyeket mutassak be, és alátámasszam adott esetben adatokkal is az állításaimat, ezt igyekszem konstruktív magatartással ötvözni, ahogy az eddigi években is ezt mindig megpróbáltam.

Tisztelt Miniszter Úr! Én azt gondolom - a Fenntartható Fejlődés Bizottsága ülésén vagyunk -, itt nemcsak természetvédelmi, nemcsak környezetvédelmi, adott esetben agrárpolitikát érintő vízügyi kérdésekről van szó - azokról is -, hanem alapvető nemzetstratégiai, nemzetbiztonsági kérdésekről. Én azt gondolom - és ez egy kritikus megállapítás kell hogy legyen, és ezzel kell kezdenem -, hogy alapvető környezeti válság van ma Magyarországon. Sokan beszélnek, sok miniszter is beszél, kormánytagok beszélnek arról, hogy kell egyfajta egyensúlyt teremteni a természeti kincseink megóvása, a környezet védelme és a gazdaságfejlesztési, adott esetben energiapolitikai szándékok között. Én azt gondolom, hogy az elmúlt jó néhány évben ez az egyensúly messze nem létezik, megbomlott, és alapvetően van egy olyan kormányzati tendencia, egy olyan kormányzati szándék, hogy szinte bármit hajlandók a környezeti oldalról, a

természeti kincseink oldaláról beáldozni adott esetben rövid távú gazdasági vagy politikai érdekekért. Amellett természetesen - és igyekszem röviden szólni erről is - vannak szemléletváltások bizonyos területeken, főleg a vízgazdálkodás terén, és vannak úgymond részeredmények.

Tisztelt Miniszter Úr! A környezetvédelem kérdése az Energiaügyi Minisztériumhoz tartozik. Nem érdemes belemenni ebbe a vitába, nyilván egy kormányzati felhatalmazást nyert politikai erőnek joga eldönteni, hogy milyen portfólióval ötvöz bizonyos szakterületeket, ugyanakkor az látható, hogy alapvetően egy alárendelt szerepet játszik ma a környezetvédelem a kormányzati struktúrán belül. Tehát van egy nagyon erőteljes iparstratégiai szándék, alapvetően ennek a zászlóshajója az akkuipari stratégia kidolgozása, és számos példát lehetne hozni, hogy éppen a kormányzat milyen módon - úgymond - egyenesítette ki az utat, sok esetben egyébként idegen cégeknek, idegen befektetőknek, amelyek egyébként veszélyes üzemeket építettek. Tehát a kormány nem végezte el a kötelezően előírt környezeti stratégiai vizsgálatot, amikor döntést hozott egy ilyen nagyívű akkustratégia végrehajtásáról, tehát nem nézte meg gondosan, hogy milyen árat kell hogy fizessen a magyar nemzet ahhoz, hogy ezt az akkumulátorstratégiát végrehajtsák. Rengeteg esetet láthatunk, és ezt nem politikai oldalról érkező kritikaként kellene tekinteni, miniszter úr, a Mérnöki Kamarától kezdve rengeteg szakmai szervezet felhívta a figyelmet arra, hogy káoszosan indult az akkumulátorstratégia végrehajtása. Tehát alapvetően nem volt egy rendszer, egy látható, érzékelhető és egyébként felelősségteljesen megalapozott rendszer az engedélyezési eljárásokban. Rengetegszer nem jelentős hatásúnak minősítettek előzetesen olyan üzemeket, amelyek később a működés során sajnos bemutatták azt, hogy brutális kockázatokat jelent ezeknek a működése. Tehát mondhatjuk, hogy nagyon sok tekintetben éppen az állam tette fel a kezét, amikor idegen cégek, veszélyes üzemeket létesítő idegen cégek profitszerzéséről volt szó. Ennek egyébként rengeteg konkrét és hatóságok által is dokumentált esete volt megfigyelhető. Mondhatjuk, hogy a magyarországi akkumulátoripari üzemek, illetve feldolgozóüzemek működését botrányok, robbanások, tüzesetek, jogsértések, munkajogi visszaélések követték.

Lesz majd tematikus napirendi pont, és éppen Kaderják Péter, az Akkumulátor Szövetségnek a vezetője, ennek a lobbiszövetségnek a vezetője mondta azt évekkel ezelőtt, hogy ha a kormány ezt nem veszi komolyan, ha nem érzékelik, hogy állami feladat, nem civil szereplői, nem helyi civil közösségek feladata, hanem egy állami feladat a természeti kincsek megóvása, a jogszabályi környezet kialakítása és a jogszabályok végrehajtása, ha ezt az állam nem veszi komolyan, akkor nem lehet arra számítani, hogy Magyarország, a magyar lakosság elfogadja ezt a bizonyos gazdaságpolitikai stratégiát. Én azt gondolom, hogy ez a körön belüli figyelmeztetés nagyon releváns és nagyon megalapozott volt. És akkor néhány konkrét témát, néhány konkrét szakpolitikai területet szeretnék említeni.

Víz, vízgazdálkodás: egyfajta részleges integráció megvalósult, az Energiaügyi Minisztériumon belül egy széles portfólióval rendelkező vízügyi államtitkárság jött létre államtitkár úr vezetésével, bár korántsem teljes a vizet érintő döntéshozatali struktúra a minisztériumon belül. Néhány idézetet szeretnék hozni, miniszter úr. A 2022-es történelmi aszály után másfél évvel, egy évvel Orbán Viktor miniszterelnök úgy fogalmazott, hogy Magyarországon semmiféle vízhiány nincs, és Magyarországon felesleg van vízből. Én azt gondolom, hogy mindannyian helyére tudjuk tenni ennek a kijelentésnek a tartalmát. Majd azt is elmondta a miniszterelnök úr, hogy egy akkumulátorgyár éves vízigényét a Duna öt másodperc alatt tudja biztosítani, majd nem olyan régen Szijjártó miniszter úr már azt mondta, hogy egy akkumulátorgyár egy napi vízigényét tudja öt másodperc alatt biztosítani a Duna. Most is sajnos körülbelül 1300 köbméter per szekundum a Duna vízhozama. Én azt gondolom, dermesztő, ha akár a

Duna vízhozamának változása, akár az akkumulátorgyárak vízigénye tekintetében van úgymond ekkora megalapozatlanság a kormányzati döntések között.

A múlt évi nagy dunai árvíz idején Nagy István agrárminiszter úr egy konkrét kérdésre úgy fogalmazott, hogy a vízgazdálkodás nem hozzá tartozik, majd az idei évben láttuk, hogy egy új államtitkár gyakorlatilag végigturnézza az országot vízgazdálkodási kérdésekkel, és nem olyan régen, két hete itt a bizottsági ülés előtt Nagy István miniszter úr arról számolt be, hogy trendforduló következett be a vízgazdálkodás terén, de nagyon erőteljesen ráripakodott a vízügyre. Erről majd egy kicsit részletesebben is beszélnék. Lázár miniszter urat annyira nem is szeretném idézni, hogy miket kiabált be úgymond a pálya széléről, de finoman szólva is trágár jelzőkkel illetve összességében a kormánynak a vízgazdálkodási tevékenységét.

Most akkor kicsit a konkrétumok felé fordulva, törekedve arra, hogy ne ismételjek eddig elmondottakat: víziközműrendszer. Miniszter úr tisztában van nyilván az alapvető adottságokkal, az alapvető jellemzőkkel. Az egyértelmű, hogy ez 2010-ben is már egy válságterület volt. Tehát azt soha nem lehet mondani, hogy ez egy jó indulópont volt a 15,5 évvel ezelőtt felállt kormánynak, de azóta is brutális számok láthatók. Tehát lehet vitatkozni, hogy 22,5 vagy 25 százalék a hálózati veszteség - óriási. Viszont azt is látjuk, ha akár megnézik az Állami Számvevőszéknek a jelentését, hogy óriási - több ezermilliárd forint hiányzik a rendszerből középtávon. Tudjuk azt, hogy becslések szerint a tisztítótelepi kapacitások kétharmada nem a megfelelő hatékonysággal működik. Tudjuk azt, hogy milyen döbbenetes mértékben növekedett a csőtörések száma. Tehát látjuk ezeket a döbbenetes adatokat, és én azt gondolom, hogy ha nem vakok vagyunk, és a különböző problémákat, akár vízminőségi problémákat, akár a rendkívül rossz állapotú csőrendszert érintő problémákat, csőtöréseket látjuk, akkor érzékeljük, hogy óriási a baj.

Miniszterelnök urat egyszer az azonnali kérdések órájában kérdeztem, és amikor fölvettem azt, hogy az akkumulátorgyárak vízellátására százmilliárdokat költenek, és ennek a töredéke jut a lakossági ivóvízellátás rendszerére, akkor úgy válaszolt a miniszterelnök úr, hogy ne bántsuk az akkugyárakat, mert valakinek majd meg kell termelni azt a profitot, ami által majd rendbe lehet rakni a víziközműrendszert, a lakossági ellátást. Na most, én nem akarom indokolatlanul húzni az időt számokkal, de ha megnézzük konkrétan a költségvetést, a zárszámadást az elmúlt években, akkor látható - és egyébként Szijjártó miniszter úr egy nagyon kemény adatot mondott -, hogy minimum 1500 milliárdot költöttek néhány év alatt az akkugyárakra, tehát közvetlen támogatás, infrastruktúraépítés és a többi, és sajnos számszerűsíthetjük, hogy néhány tízmilliárd fordítódott lakossági víziközműrendszerekre.

A kérdésem, tisztelt miniszter úr, látva egyébként az akkuipari cégeknek a működését, az egész akkuiparnak a gazdasági erejét, kilátását, jelenét és a visszaeséseket, hogy ezek megalapozzák-e még mindig a miniszterelnök úrnak azt a kijelentését, hogy az ezen cégek által termelt és itt hagyott profit - láthatjuk, hogy elviszik - majd egy jelentős forrásbővülést okoz. Én azt látom, hogy akkor lehet egy ilyen rendkívül nehéz helyzetből kiút felé fordulásról beszélni, amikor sokszorosan meghaladja a lakossági ivóvízellátást biztosító infrastruktúra karbantartására fordított összeg az ipari szereplők vízellátásának a forrásait.

Vízgazdálkodás: nagyon örültem alelnök úr kijelentéseinek, illetve hozzászólásainak. Valóban, a rendszerben, én azt gondolom, messze egyetértünk, és örömteli az, hogy nagyon széles körben a társadalmi párbeszéd abba az irányba fordult, hogy elképesztően hibás az a szemlélet, hogy hibásnak, rossznak tartják a vizet, és le kell vezetni az elképesztően kiépült belvízelvezető csatornarendszeren, ki a folyóba, és ki az országból. Ez egy sok évtizedes probléma, ez teljesen egyértelmű, azt gondolom, mindenki számára, és mondhatjuk, hogy a 2022-es aszály rúgta be az ajtót.

Szakemberek évtizedek óta figyelmeztetnek, hogy mi lesz ebből, mi lesz ennek a következménye. Sőt, már annak idején a nagy vízmérnökök, 1875 környékén például Kvassay felhívta a figyelmet arra, hogy nekünk majd mi lesz a feladatunk és mivel szembesülünk.

Tisztelt Miniszter Úr! Elképesztő energiákat fordítanak szakemberek, szakmai szervezetek arra, hogy irányt mutassanak, hogy letegyék a kormány asztalára a megoldást. És úgy, ahogy egyébként ez sem pártpolitikai kérdés, tehát a 2010 előtti kormányok úgymond előkelő idegenként kezelték ezt, én úgy látom, hogy ez a kormány sem tudott még ebben, a probléma szavak szintjén történő felismerésén és néhány jó példán túl, valódi lépéseket végrehajtani.

A „Vizet a tájba!” program. Az OVF főigazgató-helyettese elmondta több fórumon is, hogy ez alapvetően egy olyan társadalmi nyomásra adott válasz, amit az úgynevezett gerillaakciók, a különböző zsilipeltető gerillaakciók indukáltak. Érzékelhető a társadalmi elvárás, az, hogy valóban kiszárad az ország, és nincs semmiféle szuverenitásvédelem, ha sivataggá válik a fél ország. Valamit tenni kell. És azért szerintem az emberek össze tudják kapcsolni, hogy egyszer árvízi védekezés van, egyszer úgymond belvízi védekezés van, utána meg azt nézzük, hogy milyen döbbenetes mértékben csökken évről évre a talajvíz szintje.

A „Vizet a tájba!” program a deklarációja tekintetében jó, miniszter úr, de éppen ahogy alelnök úr is elmondta, a felajánlott területeknek nem is a 30 százaléka, hanem az OVF szerint, a Vízügyi Főigazgatóság szerint a 10 százaléka alkalmas elárasztásra. Tehát itt valóban állami feladat lenne geográfiai, térinformatikai módszerekkel megmutatni, kimutatni azt, ami ott van a valóságban: ott van az egykori árterek, az egykori vízjárta terek, az elárasztásra alkalmas területek lehatárolása. Ennek a jogszabályi kereteit megteremteni majd, ez egy állami feladat. Nyilván ezeket a területeket jogszabályi szempontból úgymond meg kell különböztetni, meg kell teremteni a jogszabályi hátterét.

És itt jön be az agrárium kulcsa, az Agrárminisztérium szerepe: meg kell teremteni a finanszírozási hátteret, hiszen alapelv, hogy a gazdálkodók nem járhatnak rosszul. Tehát a gazdálkodókat kell úgymond érdekeltté tenni abban, hogy a valóban elárasztható területeket felajánlják elárasztásra, tehát ezt fordított módon kellene megvalósítani. És ezért aggaszt engem, miniszter úr, hogy az OVF-nél, az önközhöz tartozó Országos Vízügyi Főigazgatóságnál a deklarációk szintjén a törekvés már valóban megvan. Nagyon sok helyi jó példát lehet látni a „Vizet a tájba!” programban. Nagyon jó példákat látok a nemzeti parkok oldaláról természetvédelmi területen. Egyébként együtt mondtunk köszöntő beszédet január 9-én a II. Vízvásztó Konferencián, ott szerepelt az OVF. Kimondta, hogy ahhoz, hogy érdemi változás legyen, a tájban kell megtalálnia a víznek a helyét, ahhoz pedig az agráriumra van szükség. Ugyanúgy megtartottuk szeptemberben a III. Vízvásztó Fesztivált Ópusztaszeren. Ott szintén elmondta Gacsályi főigazgató-helyettes úr, hogy az agráriumra van szükség.

Ehhez képest két hete Nagy István miniszter úr itt a bizottsági ülés előtt arra kért minket, lobbizott, hogy ők, az Agrárminisztérium már mindent megtettek, győzzük meg a vízügyet. Engem megdöbbenett ez! Megdöbbenett az, hogy mi győzzük meg a vízügyet, hogy ők is azt a szemléletváltást hajtsák végre, amelyet az Agrárminisztérium végrehajtott. Tehát én itt nagyon komoly, úgymond problémákat érzékelek az erőben, mondjuk így. Tehát attól tartok, miniszter úr, hogy erről a nemzetstratégiai kérdésről a kormányülésen kevés szó esik. Én ismételten felajánlom - ez nem pártpolitikai kérdés - a Vízvásztó Mozgalom munkáját. Ez, úgymond, egy szakmai, tudományos testület, rengeteg szakemberrel, konkrét, kidolgozott javaslatokkal. Én nagyon-nagyon bízom benne, hogy lesz nyitottság annak érdekében a minisztérium részéről és minden

társadalmi-politikai szereplő részéről, hogy valóban el tudjunk indulni az igazi szemléletváltás terén.

Vízdiplomácia. Az teljesen egyértelmű, hogy ez is nagyon sokszor előkerül, hogy milyen döbbenetes mértékben csökken a folyóink vízhozama. Egészen elképesztő számokat látunk, és azt is, hogy milyen tendenciákat érzékelünk. Teljesen világos, hogy a Kárpát-medence nemcsak egy, a szívünknek nagyon kedves történelmi régió, hanem egy természeti régió is, tehát nem lehet a földrajz törvényeit meghazudtolni.

És ha egy Kárpát-medencei léptékű, Kárpát-medencei szintű vízgazdálkodási szemléletváltásban gondolkodunk - hiszen egyértelműen a hegyláncokról, a Kárpát-medencét körülölelő hegyláncokról leérkező vízhozamok lehetnek azok, a megoldás alapjait jelentő lehetőségek, amelyek a mi vízmegtartásukat megalapozzák -, akkor itt nagyon erőteljes nemzetközi munkára van szükség.

Igen erős kritikával kellett illetnem a plenáris ülésen államtitkár urat. A szlovák-magyar tárgyalások előrehaladtáról kértem Sziijártó miniszter urat is, hogy legyen egy tájékoztatás. Nem jött el az Energiaügyi Minisztérium képviselője, de én azt gondolom, és ezt csak figyelemfelkeltés szintjén szeretném jelezni, hogy óriási lépéseket kell tenni a vízdiplomácia terén, egyrészt a határon átnyúló szennyezési kockázatok terén - akár ha megnézzük a Tisza erdélyi mellékfolyóit érintő kockázatokat vagy a Sajó szennyezését -, de bizony ha a vízmegtartásra, a különböző ipari célú víztározók építésére, a határon túli területekre gondolok, ezek jelentős kockázatot okoznak, de akár egyébként az erdélyi erdőgazdálkodás szemléletváltása is nagyon komoly hatást gyakorolhat arra, hogy mennyi víz érkezik hozzánk. Tehát ebben is, én azt gondolom, hogy jelentős szemléletváltásra van szükség.

És átkanyarodva, szintén kritikusan, de konstruktívan, a hulladékgazdálkodás kérdésére. Ezt hosszan taglalta a miniszter úr, aminek én nagyon örültem, de itt már volt egy vita az ön meghallgatása előtt. Én nagyon sokat beszéltem az elmúlt években arról, hogy rendszerszinten döbbenetes mértékben hordanak Magyarországra külföldi, jellemzően olaszországi hulladékot, az esetek többségében feldolgozhatatlan hulladékot. Államtitkár úrral erről már a plenáris ülésen is beszéltünk. Tisztelt Miniszter Úr! Sajnos az a helyzet, hogy már évekkkel ezelőtt is felhívtuk a figyelmet, de azóta sem történtek érdemi változások.

2019-ben 5000 tonna olasz műanyag szemetet helyeztek el Dél-Baranyában, Egyházasharaszttiban, és azóta senki nem tudott ezzel semmit csinálni. Ott viszi a szél, ott van a szabad ég alatt ez a hatalmas mennyiség. Pécs mellett a 2023 tavaszán fölhalmozott olasz műanyag szemetet hétszer gyűjtötták meg, és olyan gázok keletkeztek, amik a szakemberek szerint a világháborús harci gázokkal egyenértékűek. A hatóság egyszerűen nem képes felszámolni ezt a helyzetet, és ez döbbenetes a számomra!

Idén júniusban Jászszentandrásan a kormányhivatalok úgy adtak ki napok alatt engedélyt, hogy ránézésre lehetett tudni, hogy azok az emberek, akik a cég mögött vannak, más ügyekben már érintettek ilyen témákban. Tehát egy Google-kereséssel akár egy hivatali munkatárs is megállapíthatta volna, hogy itt baj lesz, és 1000 tonna műanyag szemetet hordtak egy olyan telephelyre, amin a tűzvízellátás sem volt biztosított. Nem akarom az összes ügyet idehozni, tisztelt miniszter úr, de a helyzet az, hogy tudjuk azt, hogy Olaszországban az olasz maffia bevonásával igen erőteljes rendszer épült ki a hulladékokkal kapcsolatos visszaélésre, és ez egy nagyon erőteljes magyar, nemzeti kormányzati reakciót igényelne. Erre nekem van egy határozati javaslatom most itt a bizottság előtt.

A kormánypárti kollégák konstruktívan azt javasolták itt, merthogy az elvekkel egyetértenek, hogy a szavazásra a meghallgatás után kerüljön sor. Én igyekeztem valóban konstruktívan megfogalmazni ezt a javaslatot. Nagyon komoly lépésekre,

diplomáciai lépésekre is szükség van. Mi holnap megyünk a munkatársaimmal Rómába, ahol az alsóház környezetvédelmi bizottságának elnökével fogok tárgyalni erről a kérdésről, hogy információkat gyűjtsünk és együttműködést erősítsünk annak érdekében, hogy ez a döbbenetes folyamat kezelhető legyen. Egyébként elképesztő, ahogy sorra számoljuk fel a telephelyeket, eddig szerencsére öt telephelyet sikerült már úgymond felszámoltatni. Minden esetben megteszem a büntetőfeljelentést. Egy esetben négy év fegyházbüntetést kapott az egyik delikvens, a másik már ott áll a bíróság előtt, de az a helyzet, hogy naponta kapok új jelzéseket, és megdöbbenő a tendencia. Kamionosok jelzik, hogy viszik ki a gabonát, és hozzák vissza az olasz szemetet. Miniszter úr, ez tűrhetetlen! Senki nem csinálhat Magyarországból külföldihulladéklerakót! Én nagyon-nagyon kérem önöket - ahogy Szijjártó miniszter úr is támogatólag nyilatkozott, ez nem pártpolitikai kérdés -, én azt gondolom, hogy össze kell fognunk annak érdekében, hogy ezt a tevékenységet megfékezzük. A nemzetközi jogból is levezethető, hogy vissza lehet szállíttatni a hulladékot a feladónak, és kapják meg a kőkemény büntetést azok, akik ebben a gazemberségben részt vesznek. Akik magyar emberek életét veszélyeztetik külföldi személlyel való bizniszeléssel, azok nagyon-nagyon sok évre kerüljenek börtönbe. Én azt gondolom, hogy ebben egyet kell hogy értsünk.

Az akkugyarak, illetve az akkuhulladék kérdése. Itt is lesz majd tematikus napirendi pont, én ebbe nem is mennék bele. És azért sem megyek bele, miniszter úr - és szeretném ebben a képviselőtársaim konstruktivitását kérni -, mert két városban van nagyon komoly kapacitással működő akkumulátorhulladék-feldolgozó. Itt van Orosz István polgármester úr Bányaterenyéről. Átugranám a magam felszólalásában ezt a kérdést, és azt szeretném javasolni a bizottságnak, illetve kérni, hogy egy ötperces időkeretben kérjük meg a polgármester urat, hogy adjon nekünk egy javaslatot vagy egy tájékoztatást ennek a kérdésnek a megfelelő kezeléséről.

És akkor itt tovább is lépnek a már többször említett ügyre: Pusztavám, Cica-homok. Nagyon örültem alelnök úr hozzászólásának. Nyilván mindannyian tudjuk, hogy óriási jelentősége van annak, ha egy kormánypárti képviselő is, nyilván a helyileg érdekelt, érintett kormánypárti képviselő, megfogalmazza ezeket az aggodalmakat.

Én először is szeretném megköszönni mindenkinek, aki ott ebben az ügyben aktív, vagy a helyi civileknek, szakmai szervezeteknek, akik közül itt vannak sokan, hogy egy - én azt gondolom - rendkívül kritikus helyzetre felhívják a figyelmet. Ebbe nem is szeretnék belemenni, ismét szeretnék a saját felszólalásomban ettől eltekinteni, de azzal együtt, hogy lesz itt egy tematikus napirendi pont, én azt szeretném kérni, miniszter úr, hogy államtitkári szinten maradjanak itt. Meghívtuk önöket, nagyon-nagyon köszönöm a jelzést; jelezte is egyébként a plenáris ülésen államtitkár úr, hogy itt lesznek. Én azt gondolom, hogy nagyon sok információt hallhatunk majd, és szintén azt kérem, hogy helyettem itt egy néhány perces időkeretben Simon Gergely vegyianyag-szakértő tudjon erről - helyettem, úgymond - sokkal autentikusabban egy rövid hozzászólást tenni úgy, hogy a tematikus napirendi pontban a mai ülésen, én azt gondolom, indokolt itt majd több szereplőnek is hozzászólást biztosítani. De nyilván nem szeretnék előrehaladni.

Zárogondolatként, ismét csak a konstruktív jegyében: a képviselő asszony említette az Alkotmánybíróság döntését. 2021-ben nyújtottunk be egy alkotmánybírósági beadványt, majd múlt év novemberében egy újabbat. Az Alkotmánybíróság a klímatorvény ügyében a Magyar Tudományos Akadémiától kért egy állásfoglalást. Két hónap alatt a Tudományos Akadémia egy, mondhatjuk, tanulmánykötetet készített az Alkotmánybíróság számára, amiben kifejtették, hogy amellet, hogy megalapozták ezt a döntést, hogy problémás ez a klímatorvény, felhívták a figyelmet a rendkívül súlyos jogalkotási hiányosságra. Tehát összességében nem az a gond itt, hogy egy szám rosszabb a klímatorvényben, azt vagy kicseréljük, vagy nem, hanem maga a jogrendszer jelen pillanatban nem alkalmas arra, hogy ezeket a súlyos

környezeti kihívásokat kezelje, és összességében nem alkalmas arra, hogy a jövő generációk érdekeit, a gyermekeink, unokáink jövőjét megvédjük. Itt elindult egy nagyon komoly tendencia. A Magyar Természetvédők Szövetsége és a Green Policy Center szervezésében egy nagyon komoly szakmai munka indult el több mint száz szervezet részvételével; ott volt másik államtitkár úr is ezen a nyitó konferencián, az egyetemi konferencián. Én azt szeretném kérdezni, mivel itt egy olyan megalapozó szakmai munka indult el, ami szerintem elképesztő tudományos és szakmai energiákat és tudást csatol be, hogy van-e nyitottság a kormány részéről. Tehát magyarul, nyilván nem ötletelhetek én a kormány helyett, de én azt gondolom, az a helyes, ha ezt a tudást, ezt a törekvést, ezeket a szempontokat és ezt a munkát, ezt az alapvetően önkéntes munkát úgymond fölismerne, látná a kormány, és ezt a tudást bevonná úgymond a jogalkotásba. Hiszen itt messze nemcsak az a feladat, hogy jövő nyár végére egy számot átírjunk a klímátörvényben.

Tehát úgy gondolom összességében, hogy itt rendkívül kritikus kérdésekről van szó, és én azt gondolom, hogy nagyon-nagyon fontos, és mindenki érezze magát hibásnak, aki ilyen kérdésekből ideológiai ügyet csinál. Nagyon sok helyen látjuk egyébként Nyugat-Európában is, hogy a zöldkérdéseket valamiféle ideológiai ostorként pattogatják, miközben teljesen világos, hogy ezek a legfontosabb nemzetstratégiai kérdések, sorskérdések, és bárkinek, aki a közéletben szerepet vállal, és a saját gyermekeinek jövője iránt érzett felelősséggel gondolkodik, ezekben az ügyekben össze kell tudni fogni, és a legfontosabb, hogy úgy cselekedjünk, hogy a természeti kincseinket megóvjuk. Köszönöm. *(Varga Gábor távozik az ülésről.)*

ELNÖK: Visszaadom az ülésvezetési feladatokat elnök úr számára.

(Bencsik János átadja az ülés vezetését dr. Keresztes László Lórántnak, a bizottság elnökének.)

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (független), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Köszönöm szépen, és nézek ismét a bizottság tagjaira, hogy van-e további hozzászólási szándék. *(Nincs jelentkező.)* Amennyiben egyelőre nincs, én az imént egy javaslatot tettem, hogy Orosz István polgármester urat egy ötperces időkeretben kérdezzük vagy kérjük meg, vagy adjuk meg a lehetőséget, hogy az akkumulátorhulladék-feldolgozás kérdéséről felszólaljon. Kérdezem a bizottságot, hogy támogatják-e ezt. *(Szavazás.)* Köszönöm szépen. Akkor kérem polgármester urat, hogy az egyik mikrofonnál foglaljon helyet.

OROSZ ISTVÁN, Bátonyterenye polgármestere: A legnagyobb tisztelet hangján köszönöm a lehetőséget. Öt perc erejéig szeretném önöket kibillenteni egy kicsit a komfortzónájukból.

Engem a magyar állam, illetve a hazám képezett ki a szervezett bűnözés elleni küzdelemre; a hazámat, illetve önöket is szolgálom. 2023-ban kaptam egy jelzést arra vonatkozóan, hogy van egy illegális akkumulátorraktár Magyarországon, Iklad településen. Tekintettel az információ súlyára, én ezt azokkal a módszerekkel, amiket tanultam a kiképzésem során, leellenőriztem. Megdöbbentő dolgokkal találkoztam. Folytattam az ellenőrzést, és megállapítottam, hogy ráépült a szervezett bűnözés erre az iparágra.

Mik a szervezett bűnözésnek a törekvései? Milyen jegyek alapján állítom én ezt? Egy nagyon komoly logisztikai háttérrel rendelkezve, Európa különböző országaiból és Magyarországon működő akkumulátorgyárakból is illegális módon tárolták ebben az ikladi raktárban az akkumulátorhulladékot, amely a környezetre és a környezetben élő

emberekre egyaránt veszélyt jelentett. Ez egy nagyon nagy biznisz. Ezt valaki, valakik mozgatják, és a folyamat végén, illetve az elején ugyanaz a kör áll. Valakinek az ebből bejövő profit rákerül a Revolut-számlájára a folyamat végén.

Aktuális: a Pest Vármegyei Főügyészség múlt héten emelt vádat az ikladi ügyben, de ez csak az egyik ügy. Abasáron ugyancsak egy illegális raktár nyomára jutottunk. Bátorterenyén, illetve Szigetszentmiklóson az a cég, amelyhez kötődik ezeknek az illegálisan hazánkba behozott hulladékoknak a logisztikája, többek között átkódolta - az európai uniós előírásokat megsértve és a magyar jogszabályokat megsértve - ezeket a hulladékokat, és illegálisan szállították az ország különböző pontjairól egyik raktárból a másikba.

Summázva: nekem lenne két konkrét javaslatom, illetve egy figyelemfelhívás a tisztelt bizottság és a döntéshozással, a döntési folyamatokkal rendelkező, a folyamatban részt vevő szakpolitikusok és döntéshozók számára. Mielőtt ezen ügyekben bármilyen szakmai döntést hoznak, javaslom, hogy számoltassák be azoknak a szolgálatoknak a vezetőit, akiknek az a dolguk, hogy információkat szerezzenek, információt gyűjtsenek a Magyar Köztársaság védelme érdekében, és akkor az ikladi példa nem kellett volna hogy bekövetkezzen, nem fordulhatott volna elő. Egyébként egyetértve a miniszter úr szavaival, szigorú jogszabályokat, szigorú környezetvédelmi szabályokat ezek a szervezett bűnözői csoportok megsértve, együttműködve cégekkel, kihasználva a lehetőségeket és folyamatosan megsértve a magyar jogszabályokat minket veszélybe sodornak, nemcsak engem, minden olyan településen élő embert, ahol illegális raktárak működnek, működtek. És higgyék el nekem, hogy a szervezett bűnözésnek a természete olyan, hogy mivel ez nagyon nagy profittal jár, fognak működni a jövőben is.

Nekem az lenne a javaslatom és kérésem miniszter úr irányába, mert nagyon tetszett az a kijelentése, hogy elkötelezett a tekintetben, hogy minden illegális hulladékkal kapcsolatban, a jogszabály megsértésével kapcsolatban határozottan fel fog lépni, fellépett eddig is, és fel fog lépni a jövőben, szeretettel várom Bátorterenyén, kérem, hogy jöjjön el, meg fogom osztani önnel azokat a jelenleg rendelkezésemre álló információkat, amelyek egy körvonalazódó elképzelés mentén vannak egyébként a kormány és szakpolitikusok által tervezett lépéssel kapcsolatban, és ha én ezt tudom, tudja ezt a szervezett bűnözés is, rá fognak épülni, meg fogják sérteni a jogszabályainkat. Én ugyan most csak egy tizenegynéhány ezres kisváros polgármestere vagyok, de higgyék el nekem, hogy az elmúlt harminc évben a hazám képzett ki és alkalmazott arra, hogy lépjek fel az ilyen típusú jelenségek ellen.

Nem beszéltünk össze Keresztes Lóránt elnök úrral, de az olasz maffia kérdését is jól ismerem, hiszen hazám megbízásából dolgoztam éveken keresztül az olasz maffia ellen, a hazánkat veszélyeztető folyamatok ellen. A rendszerváltást követően megbíztak azzal a feladattal, hogy amivel sokáig nem bírt a magyar állam, de hál' istennek, a rendszerváltás után egy nagyon hatékony fellépéssel, egyébként a mostani kormányzatban is dolgozó szakemberekkel együtt abban a bizonyos kecskeméti maffiaperben elítélt személyekkel szemben fel tudtunk lépni úgy, hogy előtte ők évtizedeken keresztül tudták befolyásolni, és olyan folyamatokat képviseltek, amelyekkel nagyon sok kárt okoztak a Magyar Köztársaságnak.

Én azt gondolom, hogy ez nem lehet pártpolitikai kérdés. Itt nincsen kormánypárti polgármester, itt nincs független polgármester, itt egyféle polgármester van: hazámpárti polgármester. Köszönöm, hogy meghallgattak.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönjük polgármester úrnak, és amennyiben egyetértene képviselőtársaim, akkor javaslom, hogy Simon Gergely vegyianyag-szakértő a Greenpeace részéről ötperces időkeretben a pusztavámi ügyben

témafelvetésekkel tudjon élni. Javaslom ezt képviselőtársaimnak. Kérem, hogy akik támogatják a felszólalást... *(Bencsik János: Ügyrendi!)* Parancsoljon, alelnök úr.

BENCSIK JÁNOS (Fidesz), a bizottság alelnöke: Ügyrendi felvetésem lenne. Itt még két további napirendet fogunk tárgyalni, az egyiket az akkumulátorhulladékokról, a másikat pedig a Cica-homok kérdéséről.

Abban állapodtunk meg, elnök úr, hogy 5-5 percben megtörténhetnek a hozzászólások, természetesen az adott napirendi pontnál, amikor ezt a témát tárgyalni fogjuk. Tehát én tisztelettel javaslom elnök úrnak, hogy az indítványát fontolja meg. Ha továbbra is fenntartja, természetesen szavazunk erről.

Elővételezem azt, hogy amikor a konkrét napirend tárgyalása kerül sor, természetesen biztosítani fogjuk a hozzászólás lehetőségét.

ELNÖK: Köszönöm, alelnök úr. Az ülés meghirdetése szerint Simon Gergely a tájékoztatók között van, tehát evidencia, hogy hozzá tud szólni a bizottsági ülésen. Én próbáltam jelezni, alelnök úr, a saját hozzászólásom során ezt a témát elengedve azt javasoltam, hogy egy nálam autentikusabb személy ötperces időkeretben hozzá tudjon szólni a miniszter úr jelenlétében. Tehát én azt gondolom, hogy mivel egy olyan ügyről kell beszelnünk, amiben talán egyetértés van, és mivel rendkívül kritikus, én azt gondolom, hogy miniszter úr számára a közvetlen tájékoztatás nagyon komoly információ és támogatást jelentene. Én ezért gondoltam, hogy ez fontos lenne, de természetesen én annak nagyon örülök, ha jelzi a miniszter úr, hogy az államtitkár úr itt marad azon a bizonyos tematikus napirendi ponton, és ott elhangzanak ezek a hozzászólások. Én ennek ellenére javaslom, tekintve, hogy a magam felszólalásában valóban nem is említettem ezt a kérdést, hogy adjuk meg a szót. Szeretném, ha megadnánk a szót Simon Gergely vegyianyag-szakértőnek.

Kérem, hogy aki támogatja a hozzászólását, az jelezze! *(Szavazás.)* 2 igen szavazat. Aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 5 nem szavazat ellenében akkor most nem tudjuk megadni a szót Simon Gergelynek, de a tematikus napirendi pontban majd természetesen igen.

Kérdezem a bizottság tagjait, a jelenlévőket, hogy van-e további kérdés. *(Nincs ilyen jelzés.)* Amennyiben nincs, akkor megadom a szót miniszter úrnak a válaszára.

Lantos Csaba válasza

LANTOS CSABA energiaügyi miniszter: Köszönöm szépen, elnök úr. Megpróbálok sorban haladni. Az első, alelnök úr, Bencsik képviselő úr, a „Víz a tájba!” program. Igen, hát én csak finoman utaltam rá, képviselő úr egyértelműen fogalmazott, de egyetértetek. Tehát a Tiszán olyan mértékű a talajvíz süllyedése, a folyó berágta magát. Ugye, azt szokták mondani a vízügyi szakemberek, hogy ha egyszer elkezdte a vízlépcsőzni egy folyót, akkor azt végig kell csinálni, mert mindig, ahol az alváz átesik, átbukik a duzzasztógáton, akkor hordalékszegénnyé válik, mert a víz leülepedett, felveszi a hordalékot, szükség szerint bemarkálja magát, és ez a folyamat most már évtizedek óta folyik. Úgyhogy ahogy eredetileg eltervezték, eredetileg is az volt a terv, hogy több duzzasztógát épül a Tiszán, ebből megépült három: Tiszalök először, Kisköre másodjára és a harmadik a mai Szerbia területén található Törökbecse és Magyarbecse között. Abban nincs egyébként áramfejlesztő generátor, de egyébként az is egy ugyanolyan duzzasztómű. És eredetileg is tervezett volt még a törökbecsei és a kiskörei közé egy negyedik duzzasztómű, én azt gondolnám, hogy valahol az Alsó-Tisza vidékén. Ezzel foglalkozunk, azt tudom jelenteni; korai még tulajdonképpen a helyszínről beszélni. Régen ezt úgy hívták, hogy csongrádi vízlépcső. Ez az egyik lehetőség, a csongrádi helyszín, de van több helyszínlehetőség, összesen ötöt vizsgálunk. Tehát én

azt tudom mondani, hogy előbb-utóbb, amikor a vizsgálataink elérnek abba a fázisba, akkor meg fogunk ezzel jelenni, ez elkerülhetetlen.

Önmagában elnök úr azt mondta, hogy a „Vizet a tájba!” programot úgy kell folytatni, és képviselő úr is mondta, hogy ki kell engedni a vizet, ahogy régen a fokgazdálkodásnál volt, ahova ki lehet. Ugye, az a helyzet, hogy a folyó, ahogy rága be magát a medre, sajnálatos módon gravitációsan ma már nagyon sokszor nem tud kimenni a víz, tehát egész egyszerűen úgy változott meg a táj, hogy ma már a Tisza-völgyben a legtöbbször nem tudjuk biztosítani azt duzzasztás nélkül. Tehát szerintem az elkerülhetetlen, hogy kell egy új duzzasztómű, legalább egy. De én azt sem tartom ördögtől való gondolatnak, hogy nagyjából egy Tiszányi vizet áthozunk a Dunából. Ez nyilván nem egy rövidtávú terv, és ezt meg kell alapozni, mert ezt jelentős környezeti beavatkozás lenne mindenféle környezethasználati és természetvédelmi szempontból erős megfontolás tárgyává tenni, de azt gondolom, ahogy másutt is a világon, ha egyszer hiányzik a víz, és úgy tűnik, hogy tartósan hiányzik - és stratégiák jelzik, egyetértek elnök úrral, hogy ez nemzetstratégiai és bizonyos értelemben nemzetbiztonsági kérdés - , hiszen ha nincs víz, akkor élhetetlenné válik a táj, tehát én azt gondolom, hogy ezzel is foglalkozni fogunk. Ez egy következő lépés.

Ha megengedik, akkor csak pár számot! Azért én szeretek a számok nyelvén beszélni, mert az unalmas ugyan, de nagyon jól megfogható a valóság. A Duna. Mondta az elnök úr, hogy jelenleg 1300 köbméter/másodperc; amikor a legkisebb a Duna vízállása, augusztusban szokott így lenni mostanában, akkor 1000 köbméter/másodperc, oda szokott lemenni. Amikor meg a legnagyobb, tavaly szeptemberben az volt a második legnagyobb árvíz a Dunán, akkor Dévénynél, Pozsonnyal szemben, ha úgy tetszik, vagy Pozsony mellett Dévénynél 10000 köbméter/másodperc. Tehát 1000-10 ezer közötti a vízjárás ingadozása a Dunán. Megjegyzem egyébként, hogy amikor ez a nagy árhullám Mohácsnál leér a Dunán, az már csak hét és fél ezer, vagyis 10 ezerről két és fél ezer köbméter szétterül a Szigetközben, a Csallóközben, Gemenc térségében, tehát szétterül a Duna. Ennyi, azért feltétlenül pozitívan, elmegy a Ráckevei Duna-ágba, onnan aztán eljut a Duna alföldi térségeibe. Átlagosan egyébként 2500 köbméter, tehát az az átlagos vízhozam a Dunán, de ebben az 1-10 ezer közötti sávban, range-ben mozog a víz.

A Tisza ezzel szemben egy olyan folyó, ahol az átlagos vízhozam, mondjuk, 400 köbméter/másodperc, tehát hatodakkora, mint a Dunáé átlagosan, és amikor a legnagyobb vizek jöttek le, még a '70-es árvízkor, vagy a '80-as években, amikor a nagy árvizek voltak, akkor bizony lejött 4000 köbméter. Tehát az akkor egy nagyon nagy mennyiségű víz lett, de itt sokkal közelebb van a vízgyűjtő terület, mint a dunai. Érthetően ilyenkor ez nagyon nagy mennyiség, tehát a legnagyobb dunai árvíznek majdnem a fele le tudott jönni. Mostanában ilyen nagy vizeket egyébként már nem szoktunk mérni, de 4000... - viszont amikor a legkisebb van, 400 köbméter az átlagos, ez 4000, de amikor a legkisebb, az idei nyáron Szolnoknál, amikor a középkori fahíd maradványai kilátszanak a vízből, akkor Szolnoknál 70 köbméter, tehát 70-től megy 4000-ig. Gondolják el, ez micsoda óriási különbség! Tehát a Tisza egy jóval kisebb folyó, mint a Duna. Nem látszik átlagosan, de sokkal kisebb, ezért nem tudok mást mondani, mint azt, hogy ahhoz, hogy a „Vizet a tájba!” program működjön, és mi azt gondoljuk, hogy működnie kell, az egész szemléletnek meg kell változnia, ahhoz bizony kell ez a két nagy fizikai beavatkozás, azonban ez nem egy 1-2 éves terv, ez nyilván egy 10-15 éves terv és egy óriási erőfeszítés lesz az országtól. Ezen még szerintem sokat fogunk vitatkozni, de ezt a tervet mi szeretnénk előkészíteni, hogy legyen miről beszélni.

És ha már ide tartozik, ahogy mondtad, képviselő úr, alelnök úr, a Száraz-ér, azt azért ismerem véletlenül elég jól, mert az egyik nagyapámnak ott volt a tanyája mellette, tehát az a régi Maros és Körös vidékén egy régi folyamág tulajdonképpen. Nem véletlen

Száraz-ér azonban, tehát a nevek árulkodóak e tekintetben. Ez régen is sokszor száraz volt, de én is azt gondolom, hogy ez több évtizede működő együttműködés egyébként a románokkal. Arad felől veszik ki ezt a vizet, ezt az egymillió köbmétert, és valóban egyetértek azzal, hogy még többet kell tennünk. Most ennyi fér bele, de azon leszünk, hogy ez is működjön a továbbiakban, működjön a Kutas-ér is, és én még hozzátenném a kaszaperit. Tehát miután véletlenül tényleg Hódmezővásárhelyről származom, van szerencsém ismerni azt a vidéket, úgyhogy szeretném, ha egyszer még a kaszaperi tóban is megint lenne víz, az ma szárazon van, és ezek összefüggenek. Ezért is mondtam azt, hogy a Homokhátság, az Észak-Nyírség mellett a Körös, a Maros, a Tisza által meg a román határ által meghatározott térség tulajdonképpen a harmadik olyan terület, amivel tartósan és stratégiaileg foglalkoznunk kell. Most arra kell koncentrálnunk, ahol a legnagyobb a baj, ez a homokhátság meg az Észak-Nyírség, de nincs elfelejtve ez a terület.

Visszatérnék Bencsik képviselő úr kérdésére: kiégett fűtőanyagok. Igen, ahogy mondtam, hogy ez energia, azt gondolom, jelentőset sikerül előrelépni a fűtőanyag-beszerzés tekintetében is. Egy másik megállapodás, amire utaltál, hogy aláírtunk a Holteckel, az még nem egy kötelező, ugye, a Westinghouse-zal ténylegesen megvásároljuk ezeket a fűtőanyagokat majd engedélyezés után, és '29-től azok jönnek. A Holteckel amit aláírtunk, az a kiégett fűtőanyagoknak a tárolására vonatkozik. Ma az a tárolási módszer, ahogy '97 óta tároljuk a kiégett, elhasznált fűtőelemeket, az erőmű melletti átmeneti tárolóban... Mi a probléma lényege? Az úgynevezett - nagyon szép nevük van - aktinoidák. Az aktinoidák azok az izotópok, amiknek a felezési ideje nagyon hosszú, van, hogy adott esetben százezer év. Szépen, ahogy kiégett fűtőelemből tovább folyik még a radioaktív bomlás, először a könnyebb atomsúlyú atomoknak az izotópjai bomlanak el, és a végén ugyan kicsi mennyiség van, van benne egy csomó plutónium meg egy csomó, egyébként használt urán, tehát erre most úgy tekintünk, hogy egy rendkívül toxikus, veszélyes anyag, és természetesen ez önmagában igaz, csak én meg azt gondolom, hogy ez majd a jövő nemzedék számára egy értékes alapanyag lesz, ha úgy tetszik, mert még tele van hasznos izotópokkal. És vannak ezek az aktinoidák, ezek olyanok, mint az einsteinium, a wolframium, hasonló gyönyörű nevű izotópok - ezek a veszélyesek. A polónium: a polóniumot jól ismerjük, ugye? Talán a polgármester úr a szakmájából eredően a polóniumról be tudja azonosítani, hogy bizony itt már kicsi mennyiség is nagyon halálos lehet, ha, mondjuk, egy teába keverjük. Na, ez a veszélyes, de azt kell hogy mondjam, nem az embereket kell megvédeni, mert önmagában jól elvannak ezekben a tárolókban, az úgynevezett átmeneti tárolókban is tökéletesen elvannak jelen pillanatban ezek az izotópok. A rossz emberektől kell megvédeni, hogy ne használhassák fel. Ez a cél; ezért kellenek ott fegyveresek. Ez egy nagy és előttünk álló kérdés. Sehol még nem oldották meg ezeknek az aktinoidáknak az elhelyezését végleges geológiai tárolóban. Most is az a helyzet, hogy mi is foglalkozunk ezzel.

Jelenleg az Európai Unió azt írja elő - szerintem elég balga módon -, hogy mindenkinek magának kell megoldani. Sokkal észszerűbb lenne, ha ezt uniós szinten, koordináltan oldanánk meg, de jelen pillanatban ez az előírás. Jelen pillanatban tároljuk az átmeneti tárolóban, és amit aláírtunk a Holteckel, az egy új, korszerűbb tárolás, de ugyanolyan biztonságos egy konténeres megoldásban. Ezek nagy acéltartályok, és vasbeton tartályban van, de lényegében ugyanaz a technológia. Amikor kiszedjük a fűtőanyagot a reaktorblokkból, ott benn van négy-öt évig, ahogy szépen cserélgetjük, annyi idő, ha úgy tetszik, amíg a fűtőanyagból a hatékonyan kinyerhető hőt kinyerjük, utána áttesszük egy pihentetőmedencébe, ott folyamatosan bórsavas víz alatt van, és utána négy-öt évvel tesszük át ebbe, amikor már eléggé lehűlt, áttesszük az átmeneti tárolóba, az ma is ott van biztonságosan, és a kürtőhatás viszi ki. Rendkívül kicsi ezeknek már a radioaktivitás-szintje természetesen, és mi mindannyian ebben a pillanatban is

körülbelül 1-1,1 mikrosievert sugárzásnak vagyunk kitéve, de, mondjuk, a finnek meg a gránitszikláiknak köszönhetően négynek. Tehát itt azért nem arról van szó, hogy ez egy drámai háttér sugárzás lenne, de kétségtelen van.

A Holtec megoldását megvizsgáltuk, természetesen még egy csomó részletadatot akarunk tőlük megtudni, de úgy tűnik, hogy az egy jobb technológia, olcsóbb lesz, ha úgy tetszik, mind a beruházás - hiszen ezeket az építményeket meg kell építeni -, mind utána a fenntartása. Ezért foglalkozunk a kiégett fűtőanyagok egy újfajta megoldásával, és nyilván tájékoztatást adunk majd arról természetesen, a nukleáris biztonság mindig az első számú szempont, ha erről konkrét megállapodás születik, úgysí engedélyeztetni kell egyébként, ez egy új nukleáris elem lenne.

Kérdezte a képviselő úr, hogy is áll az olaj. Tehát valóban ez a legszűkebb korlát, mert hat földgáz-interkonnektorunk van, már csak a szlovénokkal nincs, de egyébként hat helyről tudunk földgázt behozni, de olajra valóban összesen két csövünk van, a régi Druzsba vagy Barátság vezeték, ami még a szovjet korszakból, a mai Ukrajnán keresztül jön be, illetve az Adria vezeték. Az Adria vezetékkel az a helyzet, hogy jelenleg átlagosan évente kétmillió tonnát szoktunk ezen felhozni. A magyar és a szlovák finomító együttes ellátása határozza meg a szükségletet, az elvileg 12 millió tonna, de ahhoz, hogy közben karbantartás, szerviz és a többi van, ahhoz, hogy ki tudjuk használni mind a két finomítót optimálisan, elvileg éves 14 millió kapacitásra lenne szükség, de igazából nem az éves kapacitás, hanem az adott pillanatban átmenő, tehát hogy mennyi tud átmenni a csövön, mennyit bírnak a kompresszorok, végül is át kell nyomniuk a Dinári-hegységen hidraulikailag az olajat. Eddig ami átment egyszer két órán keresztül, átment annyi mennyiség, ami elvileg ezt a 12 milliót, 14-et nem, de 12 milliót tudná, ha két órán túlmenően - eddig kétszer tettek rá kísérletet, két óra után a kompresszorok leálltak, a horvátok állították le, nem mi. Tehát ők azt állítják, hogy ez képes lenne a teljes magyar és szlovák igényt kiszolgálni, erre azonban bizonyítékot nem tudtak szolgáltatni. Mondom, a kétórás működés erre sajnos nem elég.

A tényhelyzet az, hogy azt mondtad, azon lehet vitatkozni, hogy mennyibe kerül ez a horvát tranzit. Én számot mondanék: Európában átlagos tranzitdíjnak tekinthető az, ami Trieszt és Schwechat, tehát Trieszt és Bécs közötti vezeték, az a miénkkel párhuzamosan, körülbelül 200 kilométerre nyugatabbra húzódó vezeték. Annak a tranzitdíja pontosan a negyede annak, mint ami ma a horvátok által elkért összeg, és a horvát se volt ennél magasabb, az is beleilleszkedett a háború előtt ebbe, a háború azonban valahogy a horvát szállítást megdrágította, négyszeresére emelték - nyilván a legnagyobb barátság és a szomszédi jó viszony mellett, de ez a tényhelyzet. Tehát ezen lehet vitatkozni, de ez történt. Tehát nem megnyugtató, sajnos egyet kell hogy értsek veled. A Druzsba nélkül az ellátásbiztonság... Ezért is lépünk fel nagyon határozottan ez ellen a REPowerEU-terv ellen, mert ez abszolút kiszolgáltatottá tesz bennünket.

A Cica-homokbánya: ez egy bánya, ahol a Cica-homokbányáról van szó. Az előző bizottságban még mint természetvédelmi területet aposztrofálták - hát, ez egy bánya. Tegnap az eljáró főispán kiadta azt az új IPPC-engedélyt, ami meghatározza, hogy mit lehet tenni. Amit nem lehet tenni, ahogy mondta Bencsik képviselő úr, aszerint jár el a hatóság. Nyilván ebben a mi ráhatásunkat én nem akarom cáfolni, de természetesen az az eljáró hatóság a kormányhivatalhoz tartozik. A lényeg az, hogy nem kerülhet onnan a telephelyről, tehát ahol ezt a fedőanyagot, ha úgy tetszik, előállítják döntően, egyébként szennyvíziszapból; de hozzátartozik, hogy direkt megnéztem, a szennyvíziszapnak mi a származási helye az elmúlt két évben.

Döntően az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság szennyvíztelephelyéről kerül be, illetve a fővárosból. Ugye, valóban került be valamennyi olasz is, itt is megjelenik az olasz szál, de elhanyagolható ahhoz képest, a szennyvizet kezelik, tehát a szennyvíziszapot valahol ártalmatlanítani kell. Erről talán ebben a bizottságban nem

kell győzködni, valahol el kell ezt intézni. Mindenesetre kötelezte arra a telephelyet, hogy monitoringkutakat létesítsenek. Ugyanaz a miáltalunk ismert információ, hogy innen nem szivároghat bele a talajvízbe, tehát nem jogosak azok a feltevések, de miután érzékeny területről van szó, ezért azt képviseltem én is, hogy igen, tessék monitoringkutakat lefúrni, nézzük meg, ugyanis egy márgaréteg felfogja a vizet, és nem kerül be a talajvízbe. De a legjobb bizonyíték az, hogyha ezt monitoringkutakkal megvizsgáljuk, bemérjük, és hogy ha esetleg valóban fennáll ennek a rekultivációs bányaterületnek a szennyezettsége, akkor le kell állítani véglegesen. Most egyelőre kötelezte ezzel az engedéllyel, hogy innentől nem történik további anyagbeszállítás. Ameddig a monitoringkutak kiépülnek, és azoknak az eredménye nem mutatja megnyugtatóan ennek az ellenkezőjét, addig nem lesz beszállítás erre a területre. Igazatok van, tehát én azt gondolom, igen, az ilyen típusú kérdésekkel foglalkozni kell, de az összes eddigi információnk az nem igazolja azt vissza, hogy ez a félelem jogos lenne. Ezért mondtam, hogy van egy ilyen új IPPC-engedély, és ezzel kell foglalkozni.

A klímaválság, a kibocsátáscsökkentés és az alkalmazkodás. Egyetérttek, az Alkotmánybíróság döntése: igen, az Alkotmánybíróság egy ponton semmisítette meg az érvényben levő klímátörvényt, azon a ponton, amelyik azt mondta, hogy 40 százalékos kibocsátáscsökkenést kell elérni, ezt megsemmisítette. Ahogy mondtam, bruttóban 43,5 százaléknál járunk, nettóban 47,5-48 százaléknál járunk. Tehát ezt a 40 százalékos célt már túlteljesítettük, úgyhogy ezt örömmel vettük tudomásul, hogy az Alkotmánybíróság azt a célt, amit már korábban sikerült elérnünk, megsemmisítette, és a törvényi kötelezettségnek eleget téve jövő június 30-ig be fogjuk a parlamentnek nyújtani az új klímatervet.

A zuglói geotermiáról kérdezett képviselő asszony. A 8000 köbméter/nap kapacitás, ami az új engedélykérelemben van, az már figyelembe lett véve. Tehát amikor megcsinálta... - én rendeltet el, ha úgy tetszik, hogy legyen Budapestről egy hidrogeológiai modell, ahova az összes tudomány felkerült, a Földtani Intézettől kezdve egyetemek, akadémiai kutatók, ők állították össze ezt a modellt. Az a modell pont azt a célt szolgálja, hogy Budapest, tudjuk jól, hogy érzékeny, és ezek egymással összefüggőek; a budai karszt önmagában is nagyon értékes természeti képződmény, és a budai karsztban lévő termálvíz vagy geotermikus víz érzékeny. Ma is ezt használjuk fürdővárosként, egymással összefügg és meglehetősen bonyolult. Én elolvastam ezt a tanulmányt, sőt amikor ezt a tanulmányt a Földtani Intézetben a tudósok, a készítőik elmondhatták, részt vettem ezen az ülésen, tehát ez egy nagyon komprehenzív és mély tanulmány. Ez már figyelembe vette ezeket, tehát a kiadott engedélyekre figyelemmel volt. De egyetérttek, tehát monitorozni kell minden ilyen új lehetőséget. Nem lehet azt mondani, hogy mondjunk le arról, hogy ha egyébként észszerű módon visszajátolunk, amiről beszéltem, akkor ne használjunk ki a geotermikus lehetőséget, az szerintem éppen a zöldszemponatok ellen való lenne, de folyamatosan mérnünk kell, és ezt a modellt folyamatosan frissítenünk kell minden új adattal. De e tekintetben nincs...

Gödi akkumulátorgyár. Ugye, ott a bíróság, másodszor is ugyanaz a bíró ítélezett, nem tartalmi kifogást mondott a gödi akkumulátorgyárral szemben, hanem eljárásjogi kifogásokat fogalmazott meg. Mi egyikkel sem értünk egyet. Három ilyen eljárásjogi kifogást mondott, szerintünk egyikben sincs igaza. Akár a megfelelő hatóság, meg a gyár maga is majd eljár. Mi elolvastuk ezeket, szerintünk nem jogosak ezek az eljárásjogi felvetései az igen tisztelt bíró úrnak. Ez a vita folyni fog. Ami tény, hogy jelenleg nincs környezetvédelmi engedélye, ami azt jelenti, hogy az újonnan bevezetett, az akkumulátorgyárakra... Ahogy elmondtam az elején, bevezettünk új kibocsátási értékeket; ebben előírtuk azt, hogy mennyi lehet a maximuma például az NMP-nek, vagy másnak, ezt most megsemmisítette ezzel a döntésével a tisztelt bíróság, úgyhogy visszamentünk oda, hogy egy helyett 150-es a határérték, ha termelhetne ez a gyár, de

nyilvánvalóan nem termelhet a teljes, hogy hívják, kapacitással, és az biztos, hogy új engedélykérelmet kell benyújtania a gödi akkumulátorgyárnak, ami már az összevont legszigorúbb környezethasználati engedély és egyben az IPPC lesz, amint ezt ön is bizonyára jól tudja. Tehát én azt kell mondjam, hogy ennek meg fog felelni, illetve csak akkor működhet tovább megfelelő kapacitással, ha ezeknek az új engedélyeknek megfelel.

A csomagolóanyagról tetszett kérdezni. A következőt tudom mondani: a települési hulladék vonatkozásában ez jelentősen alacsonyabb nálunk, mint az EU-ban, 429 kg/fő versus 511 az EU-s átlag, a negyedik legkisebb nálunk az élelmiszer-hulladék. Az egy főre jutó csomagolási hulladék alacsonyabb az EU-s átlagnál. A hazai anyaglábnymó kissebb az EU-átlagnál. Nálunk a körforgásos gazdaságban többen dolgoznak, mint az európai átlag. A csomagolási hulladék célértékeknél 60 százalék az elérni kívánt, Európai Unió által meghatározott, nálunk most már 70 százalék fölött járunk a csomagolási célértékben. Fából 15 százalék a célérték, nálunk 23 százalék, tehát fölötté járunk. Elektromos berendezésnél a célérték 70 százalék, mi 88 százalékon járunk, és a vasnál 50 százalék a célérték, mi éppen 85 százalékon járunk. Nem mondhatom azt, én természetesen olyan számokat mondtam, amik engem igazolnak, tehát ezek mind pozitívak, de vannak negatívak is, ezt el kell ismernem. Azon kell dolgoznunk, amik még negatívak, tehát ahol el vagyunk maradva, és erről szól ez az egész koncessziós rendszer, hogy ott az az elvárásunk a koncesszorral szemben, hogy ezeknek az elvárásoknak mindnek feleljünk meg. Csak még egyszer visszaidézném azt, amit mondtam, hogy egy év alatt, másfél év alatt eljutottunk oda, hogy a DRS-rendszerben 88,5 százalék az arány, őszintén azt gondolom, hogy ez nagyon nagy pozitív pozitívum.

Elnök úr, azt mondtad, hogy nincs egyensúly a gazdasági érdekek és a természetvédelem, a környezetvédelem között. Én azt merném remélni - értem a konstruktív kritikát -, azt remélem, hogy a mi működésünkkel azonban jobb a helyzet, és jó, a kormány bölcsességét dicséri, hogy egy minisztériumba terelte ezeket a kérdéseket, és ma jobb a helyzet, mint korábban volt. De ettől még dolgoznunk kell, azt elfogadom, hogy igen, ezzel folyamatosan dolgoznunk kell.

A víziközmű-rendszer, itt idézte az Állami Számvevőszék megállapítását. Igen, megpróbáltam az expozémában elmondani, hogy attól, hogy létre tudtuk hozni a Víziközmű-fejlesztési és Ellentételezési Alapot, aminek a forrásai részben a vízdíjakból származnak, alapvetően a nem lakossági egységes vízdíjakból, illetve részben az állam teszi hozzá költségvetési pénzekből. Ez a rendszer ezt szolgálja. Valóban hosszú elmaradás van a víziközműrendszerek rekonstrukcióját illetően. Elmondtam, hogy az elmúlt két évben körülbelül 1200 kilométer csövet tudtunk kicserélni. Ez nagyon nagy eredmény, az eddigiekhez képest feltétlenül nagy eredmény. Ez körülbelül 200 milliárd forint felhasználásával történik. Azonban én akkor leszek elégedett, ha elérjük azt a szintet, amit megcéloltunk. Évi 1300 kilométer víziközmű-rekonstrukcióra van szükség ahhoz, hogy elérjük. Ez így sem lesz egyszerű menet. Ezzel nem akarom áztatni önöket. Így körülbelül 37 év alatt végzünk, de el fogunk oda jutni, remélhetőleg már jövőre, ha nem jövőre, akkor egy évvel később, hogy ennek a forrásoldala meglesz.

Az a nagy helyzet, hogy amikor átvettük ezt az egész területet, akkor ez a víziközműrendszer, azt kell mondjam, hogy egy fenntarthatatlan pályán mozgott. A költségek nagyon növekedtek, és gyakorlatilag az ágazati vállalatok kétharmada veszteséges volt. Mostanra eljutottunk oda, hogy az ágazat egésze nyereséges és bankolható. Én ezt fogalmaztam meg, mint elvárást, az államtitkár úrral szemben, hogy a víziközmű-vállalatok tekintetében, akár állami tulajdonú, akár önkormányzati tulajdonban vannak - nagyjából az ország felén van ma már állami tulajdon, a másik

felén meg önkormányzati -, olyan rendszert kell létrehozni, hogy bankolható legyen, bankable-lé tegyük a rendszert. Ez mára, azt gondolom, megvalósult.

Ha azt kérdezi, hogy van-e teendőnk, van. Ha azt kérdezi, hogy és egyébként elégedett vagyok-e azzal, ami eddig történt, akkor azt gondolom, hogy történt valóban egy csomó minden, és elindultunk azon az úton, ami nem lesz rövid út, ahogy mondtam, de el fogunk jutni oda, amit mondtam, engedje meg, hogy mégis azt mondjam, hogy ez a 22 százalékos vízveszteség átlagos Európában, de ettől még nem jó a helyzet. Ezért mondtam, hogy ehhez képest az évi fél százalékos megtakarítás egy eredmény. Nem nagy eredmény, én elismerem, a 22 százalékból csak 21,5, de mégis. Azon fogunk dolgozni, hogy 20 százalék alá menjünk. De itt egyértelmű a cél, hogy egy számjegyű legyen, tehát itt nincs kisebb elvárás. Szeretek mindig számokkal foglalkozni, én azt mondtam, hogy Zsolt, azt kell elérni, hogy egy számjegyű legyen a vízveszteség aránya.

Mondott egy számot, én azzal vitatkoznék, elnök úr, hogy 1500 milliárd forintot költöttünk az akkumulátorgyárakhoz kapcsolódó infrastruktúrára. Ezt is sokallom.

ELNÖK: Közvetlen támogatás.

LANTOS CSABA energiaügyi miniszter: Ezt is sokallom, ne haragudjon, szerintem ez valamilyen összevont szám. Sokat költöttünk, az kétségtelen, de ebben nemcsak akkumulátorgyárak vannak. Igen, ahhoz, hogy Magyarországon egymillióval nagyobb foglalkoztatottság legyen, amit 2010-ben kitűzött a kormány, ezt elértük. Ahhoz, hogy legyen foglalkoztatottság, be kellett ruházni, ide kellett vonzani gyárakat. Igen, van még dolgunk a termelékenységgel, van még dolgunk a hatékonysággal, mert anélkül, hogy ne lenne versenyképes gazdaságunk, nem lesz versenyképes és fenntartható a társadalom, mégiscsak meg kell termelni azt a GDP-t, ha úgy tetszik, de ahhoz beruházni kell. Ez egy verseny, a külföldi befektetőkért mindenki versenyez a környezetünkben, ahhoz bizony infrastruktúra kell.

Csak hogy amikor infrastruktúrát fejlesztünk adott esetben egy gyárért vagy egy ipari parkért, akkor nemcsak az adott ipari park vagy gyár részesül annak a hasznából, hanem az adott lokális társadalom, a régió is, mert érdekes módon akkor hozzájárul ahhoz, hogy például a víziközműrendszer megújul. Vagy mondok egy másik példát: Debrecenben a múltkoriban adtam át egy állomást - addig nem két oldalról volt Debrecen egész területének a bekötése -, és most az valósult meg, hogy redundánssá vált. Tehát Debrecen áramellátás-biztonsága jelentős mértékben megnövekedett ezen beruházásnak köszönhetően, mert most már nem egy kábeltől függenek, hanem kettőtől, ahogy az nagyon helyes.

A vízgazdálkodásról mondott egy idézetet - én is ismerem ezt a Kvassay-idézetet -, tényleg nagyon figyelemre méltó, hogy Kvassay a maga korában már azt mondta, amin mi most dolgozunk, hogy elmenjen, mert annak a kornak az volt a felismerése, hogy minél több szántóföldi növénytermesztést akartak elérni. Ez sikerült. De ahogy azt mondta, hogy az utódainknak majd az lesz a dolga, hogy hogyan tudják visszatartani a vizet - valóban próféta volt Kvassay e tekintetben is. De azt hiszem, erről már eleget beszéltem már. Azt gondolom, van néhány olyan dolog, amiben nagyon eltér az álláspontunk, de ebben biztos, hogy teljesen megegyezik, hogy ez a feladat, hogy visszatartsuk, gazdálkodjunk.

Mondott egy olyat, hogy mintha azt éreznék, hogy az Agrárminisztérium és közöttünk zavar van az erőben. Hadd folytassam ezt a diabolikus ívet azzal, hogy akkor nyilvánvalóan Jedi-lovagokra van szükség! Jelentem, már itt vannak.

Ha már itt tartottam, vízdiplomácia: bizony nem bírtunk még megállapodni a szlovákokkal, aminek nem örülök, de ez a valóság. Egyik fél sem teheti meg azt, hogy adott esetben nem jóindulatú belföldi kritikusai azt mondják, hogy elárulták a

nemzetüket. A mi törekvésünk e tekintetben nagyon egyszerű, mi több vizet óhajtunk kapni a Szigetközben. A törekvésünk e tekintetben nem reménytelen, de az is lényeges, hogy mikor kapjuk ezt. Azt gondolom, hogy ezt el fogjuk érni. Az nem egy apró mellékkörülmény, hogy mikor kapjuk ezt a többletvizet. Nyilvánvalóan mi a tenyésztésidőszakban szeretnénk ezt a többletvizet kapni.

Ahogy mondta elnök úr, igen, az úgy van, hogy a szomszédaink bizony rengeteg gátat építettek, tehát ma nem ugyanaz a természeti táj, mint harminc évvel ezelőtt, vagy akár húsz évvel ezelőtt. Részben ezért nem kapunk elég vizet, mert a Maros folyó mentén most tapasztaltuk meg, hogy amikor éppen egy súlyos környezeti katasztrófa történt Parajdon, akkor valahogy azért tudtak a víztárolók adni, tehát amikor jött lefele a sóban rendkívül tömény víz, akkor hozzá tudtak engedni. Magyarországon mindvégig nagyon monitoroztuk az első pillanattól kezdve, ahogy jött le ott a víz, hogy vajon azzal a vízzel lehet-e öntözni, de lehetett végig, a határérték alatt maradt.

Hulladékgazdálkodás, illegális hulladék. Ez megint egy olyan terület, amelyben egyetértünk. Általában igyekszem mértéktartóan és nem indulatosan fogalmazni. Ez az a terület, amelyben a polgármester úrral is teljesen egyetérték: zéró tolerancia! Tehát nem! Bűnözők, el kell őket kapni, el kell fogni, be kell őket zárni a dutyiba! Ha más civilizációban lennének, én ennél még drasztikusabb is mernék lenni, de nyilván az Európai Unió meg az ENSZ vonatkozó okmányai szerint kell eljárunk. Itt nincs tolerancia! El kell elkapni mindenkit, aki ebbe az országba akár belföldről rak le illegálisan hulladékot! Mi tettünk ezért, van hulladékradar. Ezt nem mondtam, de hulladékradarral 60 ezer tonna illegális hulladékot... *(Jelzésre:)* 600 ezer összesen, de ez az, amit a hulladékradarral kaptunk el. Tehát vannak eredményeink, de itt még rengeteg teendőnk van. E tekintetben én csak azt tudom mondani, hogy teljesen egyetérték. Itt nincs semmi olyan tolerálható.

Ha az olasz maffiáról van szó, államtitkár úr megy Rómába, úgyhogy kérem, elnök úr, ön is menjen. Hogy mondjam, nem lesz könnyű. Az olaszokkal sose volt könnyű. Nekem két unokám is félig olasz, úgyhogy van szerencsém ismerni az olasz közeget. Dolgozunk rajta. Ráadásul tartományi szintű egy csomó minden Olaszországban, így ez is, tehát még külön nehezíti a kérdést. Foglalkozzunk vele, tehát tegyünk meg mindent! E tekintetben azt gondolom, teljes az egyetértés, hogy zéró tolerancia, és el kell kapni mindenkit. Nem lehet abba belenyugodni, hogy öt éve már felszámolást jelent. Be kell zárni a nap végén. Valóban ez kell, mert lehetetlen az, hogy ne ismerjük fel, hogy ugyanazok a pofák egy másik helyszínen is, tehát itt nincs semmilyen olyan mentő körülmény, amely miatt ezt tolerálni lehetne, úgyhogy teljesen egyetértve dolgozunk együtt.

Én azt hiszem, hogy mindenre válaszoltam. Ha valamire nem, akkor elnézést kérek önöktől, de igyekeztem mindenre válaszolni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen miniszter úrnak. Egy kérdésre még kérném miniszter úr válaszát, amit jeleztem. Az alkotmánybírósági döntés nyomán a klímátörvény *(Szabó Rebeka Ezt én is kérdeztem!)*, egy új klímátörvény, illetve a vonatkozó jogszabályok megalkotásának a nyomán most egy nagyon komoly szakmai, tudományos és civil összefogás indult. Ezzel kapcsolatban mi a kormány álláspontja?

LANTOS CSABA energiaügyi miniszter: Mindig is meghallgattunk mindenkit, úgyhogy attól szeretnék óvni mindenkit, hogy egy olyan hasonló helyzetbe menjünk bele, mint amit egyébként a Tudományos Akadémia Fenntartható Fejlődés Bizottság elkövetett velem. Eljöttek, megmutattak egy bizonyos dokumentumot, még meg is hallgatták a véleményemet, majd amikor a végén megjelent a végső dokumentum, akkor ugyanezek az emberek a dokumentum mögé illesztettek - azt kell mondjam, hogy még

figyelembe is vették a törzsszövegben azt, amit én mondtam, nem mondhatom -, a végére bekerült egy nyilatkozat, egy kiáltvány, amit nem mutattak meg. Ezt szeretném elkerülni, tehát én abban nyitott partner vagyok magam is, meg a teljes minisztériumi apparátusom is, hogy higgadtan, kulturáltan és nem egymást átverve... - úgy nem leszek partner. Olyan emberekkel nem vagyok hajlandó együttműködni, akik arra használják fel a jóindulatot, hogy átverjenek és mögé tegyenek, nem tudom, mindenféle nyilatkozatot, az nonszensz! Szerintem egyébként nyilván nyitottak vagyunk erre, ez egy közös feladat. Attól is szeretném óvni magunkat, amit mondtam az elején, nem véletlenül kezdtem ezzel, hogy olyan illuzórikus célokat tűzzünk ki, amik nincsenek semmilyen realitással alátámasztva, amiknek semmilyen alapja nincs, semmilyen forrás nincs hozzájuk rendelve. Úgy ne tűzzünk ki ilyeneket, mert fölöslegesen azt az illúziót keltjük az emberekben, mintha ez egy megoldható feladat lenne. Ez így nem megugorható! Tehát a 90 százalékos célnak nincs semmi realitása. Jelenleg 1 százalékot tudott évente csökkenteni Európa, így eljutott ahhoz, egyébként világelső ezzel is, ugye, hogy már csak 6 százaléka... - De ne tegyük azt föl, hogy akkor 2040-re 90 százalék lesz, amihez arra a fordulatra lenne szükség, hogy innentől 1 százalék helyett 3,6 százalék lesz - milyen forrásból? Mi pénzből? Azt kell mondjam, ez köd, ez ködös ábrándok felrajzolása. Reális célokat, reálisan megvalósítható, reális összegeket tegyünk oda. Legyen, várjuk el az egyes nemzetektől, hogy tegyenek le terveket, de adjunk akkor hozzá finanszírozást, és ne az legyen, mint ami velünk történt, hogy ezen remek pénzekből gyakorlatilag úgy kihagytak minket, mint a csuda, egyetlen fillér EU-pénzt se kaptunk. Ha ez a policy, ezzel nyilvánvalóan nem tudok egyetérteni, ezért nem is....

Tehát a reális célokban partnerek vagyunk, és abban is, hogy olyan együttműködés legyen, ahol kulturáltan, egymásban bízva lehet szövetkezni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen a miniszter úr válaszait. Ennél a napirendi pontnál közelítünk a 3 órás ülésszöveg felé. Én azt gondolom, rengeteg olyan kérdés maradt még a levegőben, amit alaposan igazából csak most kezdenénk megtárgyalni, de nyilván ez most kifeszítené a miniszteri meghallgatás keretét. Én nagyon bízom benne, hogy ilyen ügyekben lesz nyitottság a minisztérium részéről is, hogy adott esetben bizonyos kérdésekről részletesebben is, illetve általános kérdésekről talán más módon, más keretek között tárgyaljunk.

Köszönjük szépen miniszter úrnak és munkatársainak a részvételt, köszönjük szépen a tájékoztatást. 2 perc technikai szünetet rendelék el. *(Szabó Rebeka, Becsó Zsolt és Harrach Péter távoznak a bizottság üléséről.)*

(Szünet: 15.53-15.58)

A feldolgozhatatlan külföldi hulladék Magyarországra szállításának tilalmáról szóló H/13071. számú határozati javaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)

Határozathozatal

ELNÖK: Kérem a képviselőtársaimat, hogy foglaljanak helyet, és máris egy gyors szavazással folytatjuk a bizottsági ülést. A korábbi megállapodásunk, illetve döntésünk alapján két döntéshozatal következik. Az elsőben az egyik indítványom, a feldolgozhatatlan külföldi hulladék Magyarországra szállításának tilalmáról szóló határozati javaslatot tárgysorozatba vételéről szavazunk. Aki támogatja ezt, kérem, jelezze szavazatával! *(Szavazás.)* 2 igen. Ki nem támogatja? *(Szavazás.)* Ki tartózkodik? *(Szavazás.)* 4 tartózkodás.

A bizottság 2 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül, 4 tartózkodás mellett nem támogatta.

**A hulladékszállítmányok digitális ellenőrzéséről szóló H/13133. számú határozati javaslat
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)**

Határozathozatal

A következő indítvány, amiről szavaznunk kell, a hulladékszállítmányok digitális ellenőrzéséről szóló határozati javaslat tárgysorozatba vétele, amely szintén az én indítványom. Aki támogatja, kérem, szavazatával jelezze! *(Szavazás.)* Kettő igen. Ki nem támogatja? *(Szavazás.)* Ki tartózkodik? *(Szavazás.)* Négy.

A bizottság 2 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül, 4 tartózkodás mellett ezt sem vette tárgysorozatba.

Tájékoztató a hazai akkumulátorgyártó iparágban keletkező hulladék feldolgozásának helyzetéről és a várható beruházásokról

Most következik az 5. napirendi pontunk: tájékoztató a hazai akkumulátorgyártó iparban keletkező hulladékok feldolgozásának helyzetéről és a várható beruházásokról. Tisztelettel köszöntöm a napirendi pontunk előadóit, dr. Fónagy János államtitkár urat, miniszterhelyettes urat és munkatársait a Nemzetgazdasági Minisztériumtól, illetve dr. Kaderják Péter urat, a Magyar Akkumulátor Szövetség ügyvezetőjét. Nagyon szépen köszönöm a türelmet, hiszen egy maratoni ülésen vagyunk, de rendkívül fontos kérdésekről van szó. Azt gondolom, hogy egy rendkívül széles körű érdeklődésre számot tartó ügyről van szó. Meg is adnám a szót a tájékoztatóra, nem tudom, milyen sorrendben logikus. *(Jelzésre:)* Akkor talán először államtitkár úrnak adnám meg a szót. Államtitkár úré a szó.

Dr. Fónagy János tájékoztatója

DR. FÓNAGY JÁNOS államtitkár (Nemzetgazdasági Minisztérium): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Tisztelt Képviselőtársaim! A járműipar és az azzal szoros kapcsolatban álló akkumulátorágazat Magyarország egyik kulcságazata, a hazai feldolgozóipar mintegy 25 százalékát adja, és reményeink szerint ez az elkövetkezendő évtizedekben ennél nagyobb arányt fog képviselni.

Magyarországon jelenleg három német prémium gépjárműgyártó van jelen, ezen túl a japán Suzuki és a nemrégiben csatlakozott kínai BYD, amely a világ egyik vezető autógyártója. A globális és az európai trendek teljes technológiai átalakulást követelnek meg a környezet védelme és a károsanyag-kibocsátás csökkentése érdekében.

Az új technológiák közül az elektromos hajtás jelenleg az élen jár, ezért Magyarország igen jelentős energiát fektet abba, hogy otthona legyen a technológiai átállást képviselő európai és ázsiai vállalatoknak. Az elektromos autók egyik legfontosabb alkatrésze az akkumulátor, ezért ha az elektromobilitás terjedését akarjuk elérni, akkor az akkumulátorokat kénytelenek vagyunk használni és gyártani Európában.

Az akkumulátorágazat tekintetében az európai kontinensen Magyarország rendelkezik az egyik leginkább integrált ellátási láncsal, 2030-ig pedig Európa vezető akkumulátoripari központjává kívánunk válni. Terveink szerint 2026-tól hat cellagyártó fog üzemelni Magyarországon, és a célunk az, hogy a 2026-ra várhatóan újra megerősödő akkumulátorgyártó kapacitások mellett a teljes ökoszisztéma meglétéről gondoskodjunk, ideértve a kutatás-fejlesztés, a képzés, a hulladékfeldolgozás és az energiatárolás területeit is.

Ebben a bizottságban nem kell külön hangsúlyozni, hogy ezt kívánja a közérdek is, hogy a keletkező akkumulátorhulladékok kezelésére és újrafeldolgozására megfelelő kapacitással korszerű hasznosítási technológia álljon rendelkezésre az országban.

A fejlett újrahasznosítási technológiák, az olyan anyagok, mint a lítium, a kobalt vagy a nikkel, hatékony visszanyerésére lezárják és újraindítják az akkumulátorok életciklusát, hozzájárulva ezzel egy fenntarthatóbb jövőhöz. 2023. augusztus 17-én életbe lépett az Unió akkumulátorgyártó rendelete. Ez lényegében a kiterjesztett gyártói felelősségről és annak részeként a nyilvántartási, hulladékgyűjtési, újrahasznosítási kötelezettségek szabályairól szól.

Alapvetően a jelen napirend témájához kapcsolódóan, megítélésünk szerint a jelenlegi hulladékfeldolgozó kapacitások nem lesznek elegendők két-három év múlva, ezért hulladékkoncesszor bevonásával fejlesztések és beruházások előkészítése vagy az előkészítés tervezése zajlik. Magyar szemszögből a kihívást a legtisztább, leghatékonyabb és a hazai adottságokhoz legjobban alkalmazkodó technológiák kiválasztása és meghonosítása jelenti. A következő időszakban ez lesz az ágazat első számú feladata.

Összegezve tehát a bevezető mondatokat, a kormány legfőbb célja ebben a tárgykörben, hogy két éven belül rendelkezünk ezekkel az újrafeldolgozó kapacitásokkal, amelyek kevesebb energia felhasználásával, gazdaságos és környezetbarát módon valósítják meg az ágazat körforgásos átállását.

Tisztelt Elnök Úr! Bevezető mondatokként ennyi, kérem, hogy a részletek tekintetében kollégáimat szíveskedjenek meghallgatni. Köszönöm a lehetőséget.

ELNÖK: Köszönjük szépen, államtitkár úr, és akkor a sorban Kaderják Péter úrnak adnám meg a szót, vagy ha indokolt esetleg még a kollégák kiegészítése a logikai sorrend tekintetében... *(Jelzésre:)* Akkor Kaderják Péteré a szó.

Dr. Kaderják Péter tájékoztatója

DR. KADERJÁK PÉTER ügyvezető (Magyar Akkumulátor Szövetség): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! A Magyar Akkumulátor Szövetség tagjai és vezetése nevében is köszönöm, hogy meghívták a szövetség menedzsmentjét a mai alkalomra. Örülök neki, hogy a hazai akkumulátorgyártó iparágban keletkező hulladékok feldolgozásának helyzete témakörében tájékoztatom önöket arról, amit ma a Magyar Akkumulátor Szövetségben látunk.

Engedjék meg, hogy bevezetésképpen mindenképpen hangsúlyozzam azt, hogy a Magyar Akkumulátor Szövetség egy civil szervezet, az egyesülési jog alapján szövetséggént jött létre 2021 végén. Négy éve működünk. Mint civil szervezet, természetesen nem rendelkezünk olyan jogosítványokkal, hatáskörrel, ami azt tudná eredményezni, hogy a saját tagjainktól adatszolgáltatást kérjünk bármilyen területen, természetesen a szövetség tagjaitól adott esetben csak információt tudunk kérni, illetve anekdotikus környezetben működünk mi is.

Mindent, amit ma önöknek bemutatok abban a témakörben, amely a mai meghallgatás témája, a szövetség által végzett elemzési munka eredménye, amelyet egyébként az Energiaügyi Minisztérium kollégái közreműködésével hajtottunk végre, és amelynél az volt a célunk - erről majd részletesebben is beszélek -, hogy egy helyzetképet próbáljunk felvázolni arról, hogy ez a nagyon dinamikusan fejlődő hazai iparág az anyagáramok, az alapanyag-felhasználás és hulladékáramok, a hulladékkezelés tekintetében milyen jellemzőkkel bír, és milyen jellemzőkkel fog bírni a következő öt-tíz évben.

És minden olyat szeretnék hangsúlyozni, hogy amit önökkel most itt megosztok, az a legjobb tudásunkon alapuló információ, de természetesen fenntartjuk a

vitathatóság tényét, illetve helyzetét, arra hivatkozva, amit éppen az imént említettem már.

Csak néhány gondolat a fő téma, a hulladék helyzet kérdése előtt. Maga a Magyar Akkumulátor Szövetség, ahogy az ábra is mutatja, azzal a céllal működik, hogy részben támogassa az iparág fejlesztését, de leginkább olyan módon, hogy Magyarországon egy fenntartható akkumulátoripari értéklánc jöjjön létre környezeti és üzleti szempontból is, és kiemelt célunk ebben a szektorban a hazai hozzáadott érték növelése, alapvetően a magyar tulajdonú, a szövetség gerincét alkotó magyar kkv-k támogatásával, az ő üzleti kapcsolataik erősítésével, döntően ázsiai befektetői környezetben.

A szövetségnek 104 tagja van jelenleg, közöttük vannak a nagy nemzetközi befektetők, de ahogy említettem, a magyar kkv-k adják a szövetség gerincét. Nagyon jelentős keleti és nyugati együttműködéssel dolgozunk, és igyekszünk segíteni, még egyszer mondom, az iparági építkezést.

Ami az iparág jelenlegi állapotát és a középtávú kilátásait illeti, ezt mutatja a következő ábra, legalábbis európai uniós kontextusban. Amit miniszterhelyettes úr említett itt, az úgy tűnik, hogy a jelenlegi felmérések alapján realitásnak tűnik. Tehát Magyarország 2030-ra az EU vezető akkumulátoripari központja lehet, esetleg Spanyolország, illetve Franciaország mellett.

Itt a lítiumionakkumulátor-gyártási kapacitások európai megoszlása látható, a bogyók nagysága a várható gyártási kapacitások méretével arányos. Látjuk, hogy a legnagyobb gombóc, kék karika Magyarországnál található a hat nagy befektető projektjeinek a következtében. Egyébként jelzem, hogy az elmúlt két év európai problémái miatt 2024-ben 473, 2025-ben 700 gigawattórányi cellagyártási projekt törődött az európai befektetők térképéről. Ezek között volt a svéd Northvolt-projekt is, az EU zászlóshajó projektje. Eközben a magyar projektek a terveknek többé-kevésbé megfelelően, azoktól talán egy kicsit lassabban haladtak, de mindegyik talpon van, és azért fontos felidézni, hogy ebben a szektorban az elmúlt nyolc évben Magyarországra 26 milliárd euró külföldi befektetés érkezett. Ez óriási összeg, és ehhez adott a magyar kormány 3,7 milliárd euró kormányzati támogatást. Ebből építkezik ez a magyarországi értéklánc.

Ez a térkép mutatja azt, hogy az értéklánc Magyarországon térben körülbelül 50 pluszprojekttel számolhat. Hol helyezkednek el a legfőbb projektek? Hiszen nemcsak akkumulátorcella-gyártás honosodik meg Magyarországon, hanem alapanyaggyártás, alkatrészgyártás, maga a cellagyártás is, illetve ez a tevékenység nagyban kapcsolódik a járműipari OEM-beruházásokhoz, úgyhogy ez csak tájékoztató jellegű ábra.

Természetesen vannak olyan pontok Magyarországon, ahol komplett elektromobilitás-ipari klaszterek alakulnak ki. Mindenképpen kiemelt helyet játszik itt Debrecen, hiszen az akkumulátorgyártás nem önmagáért van, hanem a legnagyobb piacáért van, ami az elektromosjármű-gyártás. Igen, és természetesen ezek azok a flagship elektromobilitási projektek, amelyek az európai közlekedési elektrifikációnak is a motorjai, és itt Magyarországon találtak helyet maguknak.

És akkor ezek után térnénk rá ennek a gyorsan fejlődő szektornak a hulladék helyzetére, illetve anyagáramainak az elemzésére. Itt arra hivatkoznék, hogy pont ebben az évben - tavaly kezdtük, és idén tudtuk befejezni - két olyan tanulmányt készített a szövetség, amely ezzel a kérdéskörrel foglalkozott. Itt látható - kint a honlapunkon meg is található ez a tanulmány, úgyhogy az önök számára is és a nagyobb, szélesebb közönség számára is elérhető -, hogy az akkumulátorok újrahasznosításával és a kapcsolódó veszélyeshulladék-kezelés magyarországi helyzetével, jövőjével foglalkozik ez a tanulmány, és szakpolitikai ajánlásokat is megfogalmaz. Ezt a tanulmányt a szövetség újrahasznosítási munkacsoportja készítette, és az elemzés célja a hazai akkumulátorcella-gyártáshoz és akkumulátor-felhasználáshoz kapcsolódó

akkumulátor-újrahasznosítási igények, iparfejlesztési irányok felmérése, a hazai lítiumion-akkumulátor, lítiumion-újrahasznosítási iparág koordinált és céltudatos fejlesztésének és fejlődésének a megalapozása volt. A tanulmányban ajánlások kerültek megfogalmazásra az akkumulátor-újrahasznosítás során alkalmazandó legszigorúbb környezetvédelmi előírások és szabályok alkalmazására vonatkozóan.

Emellett további ajánlást is megfogalmaztunk a kormányzat számára az akkumulátorok, különös tekintettel a lítiumion-akkumulátorok újrahasznosítási ökoszisztéma-fejlesztése vonatkozásában.

A tanulmány technikai bevezető részében kerülnek bemutatásra az akkumulátorok fajtái, főbb felhasználási területei, az újratölthető akkumulátorok főbb típusai és alkalmazási területei. Röviden ismertetjük az akkumulátorok életciklusával és a ciklus élettartamával kapcsolatos tudnivalókat, a lítiumion-akkumulátorok felépítését, működési elvét és a felhasznált anyagokat. Bemutatjuk a lítiumion-akkumulátorcellák általános gyártástechnológiáját, a cella gyártásánál felhasznált anyagokat, komponenseket, valamint az általános újrahasznosítási technológiákat, megemlítve a globálisan ismert újrahasznosítási vállalatokat, létesítményeket is. Erről részletes információk találhatók az anyagban.

A tanulmány továbbá ismerteti a már említett, 2023. július 28-án kihirdetett, úgynevezett akkumulátorrendelettel kapcsolatos legfőbb tudnivalókat, a hazai és az EU-s környezetvédelmi és hulladékgazdálkodási jogszabályok közötti szabályozási különbségeket, az akkumulátorgyártásból származó hulladék jogi helyzetét, tekintettel a hazai koncessziós rendszerre is. Azért gondoltuk ezt fontosnak, mert nagyon sok mendemonda van e körül a magyar közvéleményben és a szakmai közvéleményben is, úgyhogy úgy gondoltuk, hogy igyekszünk ezeket a kérdéseket egy helyen tárgyalni és összegezni.

Azok az elemzések, amelyeket elvégeztünk, bemutatják a jelenlegi és a jövőben várható lítiumion-cellagyártási kapacitásokat, ismertetik a cellagyártáshoz és az akkumulátorokhoz kapcsolódó alapanyaggyártás során keletkező termelési hulladékokat a mennyiségi adatokkal, az érintett szereplőkkel együtt.

Úgyhogy itt a tanulmányra rátérve azzal kezdeném, hogy az az adatbázis, amelyen dolgoztunk, és amely alapján ennek a felmérésnek a számszerűsítését megpróbáltuk elvégezni, az Országos Környezetvédelmi Információs Rendszerben, az OKIR-ban, illetve az Egységes Hulladékgazdálkodási Információs Rendszerben foglalt információkra támaszkodott, valamint felhasználtuk az érintett gazdálkodó szervezetek hulladékgazdálkodási engedélyeiben, egységes környezethasználati engedélyeiben foglalt információkat és egyéb engedélyezési dokumentációkat. Ebben partner volt az Energiaügyi Minisztérium, illetve egyéb iparági információkra is tudtunk támaszkodni.

Bemutatásra kerülnek az anyagban a hulladékkezelő kapacitások, továbbá az akkumulátorrendeletben az akkumulátorok újrafeldolgozott alapanyagtartalmára vonatkozó előírások és az arra vonatkozó számítások is, hogy a hazai hulladékok teljes körű újrahasznosítása révén a másodlagos nyersanyagigény mekkora része lenne fedezhető a jövőben. Ugyanis 2031. augusztus 18-ától a hazai cellagyártóknak legalább 6 százalékban szükséges majd újrahasznosított lítiumfrakciókat felhasználniuk az új akkumulátorok gyártása során, amely arányszám 2036-tól tovább fog emelkedni.

Tehát arra is kíváncsiak voltunk, hogy ha idehaza a hulladékokat teljeskörűen feldolgozzuk, akkor ezeket a kötelező rendeletben foglalt újrahasznosítási célokat mennyiben tudja Magyarország a feldolgozott akkumulátorokból visszanyert anyagokkal teljesíteni.

A tanulmányban bemutattuk a hazánkban működő és tervezési fázisban lévő komponensgyártókat is, nemcsak a cellagyártókat, illetve az akkumulátorcellagyártókat, külön bemutatva minden egyes elektrolitgyártót, rézfóliagyártót,

katódanyaggyártót, ragasztóanyag-előállítót, akkumulátorcella-összeszerelő üzemet, engedélyekkel, kapacitásadatokkal, a tevékenység során tervezetten keletkező hulladékmennyiségekkel, hulladékazonosító kódonkénti bontásban. Tehát még egyszer mondom, igyekeztünk a teljes értékláncot és az azt jellemző anyagáramokat felmérni minden főbb komponens tekintetében.

Tulajdonképpen itt látható, vagy lenne látható egy ábra, ha nem lennének túl picinyek a betűk, amely azt mutatja meg, hogy a felmérésünk, elemzésünk szerint 2026-ban, jövőre, illetve a 2035. évben a hazai akkumulátorcella-gyártásnak mekkora alapanyag-szükséglete van, és a 2035-ös évekre ez hogyan alakul.

Négy különféle forgatókönyvet vizsgáltunk annak függvényében, hogy mit feltételezünk a kiépített cellagyártó-kapacitások kihasználtságáról, illetve volt egy olyan forgatókönyvünk is, ahol azt vizsgáltuk, hogy ha egy lényeges technológiai változás következik be, tehát ha száraz bevonatolási technológiára áll át a hazai cellagyártás - a „D” forgatókönyv mutatja ezeket a számokat -, akkor itt a nyersanyagigény hogyan változhat.

Összefoglalóan annyit tudok mondani, hogy a termelés felfutása után - amely a 2026-27-28-as években várható - a hazai cellagyártás becsült alapanyag-szükséglete Magyarországon 0,5-1,7 millió tonna között alakulhat. Az 1,7 millió tonna lényegében azt jelenti, hogy az összes kapacitás, amely ma tervben van, kiépül, és ez közel 100 százalékos kapacitáskihasználással működik. Az alacsonyabb érték pedig azt feltételezi, hogy a kapacitások közül az első fázisú projektek épülnek meg, és a kapacitások kihasználása körülbelül a jelenlegi szinten, tehát olyan 50 százalék körül alakul az iparágban, tehát egy elég nagy range az, amit megpróbáltunk vizsgálni. Ha nagyságrendileg tonnára le akarjuk fordítani, akkor a hazai akkumulátorcella-gyártó iparág a kiépülése után ekkora mennyiségben fog akkumulátorcellákat gyártani.

Ehhez kapcsolódóan becsültük azt, hogy ehhez a gyártási teljesítményhez milyen hulladékáram kapcsolódik. A kiindulópontot a 2023. évi adatok feldolgozása jelentette, aminek itt látjuk az összefoglaló tábláját. Ez azt mutatja, hogy 2023-ban a hivatalos adatforrások, adatszolgáltatás szerint 111 ezer tonna hulladék keletkezett az akkumulátoriparban. Koncessziós hulladék, koncesszió alá eső hulladék ennek a 20 százaléka volt körülbelül, illetve ennek az 50 százaléka volt veszélyes besorolású hulladék.

A második oszlopban látjuk azt, hogy ha összevetjük ezt a hazai hulladékfeldolgozó kiépített kapacitásokkal - hiszen ezt is felmértük -, akkor hogyan viszonyul az akkumulátoriparban keletkező hulladék a rendelkezésre álló kapacitásokhoz. Azt látjuk, hogy nagyságrendi különbség van a kettő között, tehát a hazai feldolgozókapacitások százszorosán haladják meg - vagy még egy nagyságrenddel jobban - az akkumulátoripar 2023. évi hulladékkibocsátását.

Tehát összességében tekintve az akkumulátoripar által előállított hulladékmennyiség kezelhetőnek tűnik. Természetesen ezek mögött az aggregált számok mögött részletes elemzés volt. Közel 90 hulladékbesorolási kategóriát vizsgáltunk meg, egész pontosan 88-at a HAK-kódok szerint. Így próbáltuk azonosítani azt, hogy esetleg mely hulladékkategóriák, csoportok azok, amelyek esetében a hazai feldolgozókapacitások szűkösek lehetnek.

Az összefoglaló hulladékáram-adatok mellett hadd mutassam meg azt is, hogy milyen előrejelzést tudtunk készíteni arra vonatkozóan, hogy a kiterjesztett gyártói felelősséggel érintett élettartamvégi akkumulátorok és a gyártási selejt mennyisége várhatóan hogyan alakul a 2023-2033-as időszakban. Az alsó kék grafikon mutatja a hulladékkoncessziós rendszer hatálya alá tartozó életciklusvégi akkumulátorokat, lényegében az elektromos járművekből kikerülő használt akkumulátorokat, nagyon

egyszerűen fogalmazva. Ez 2023-ban összesen 718 tonna volt, és látjuk, hogy 2033-ra is a becslések szerint csak évi 15 ezer tonna körüli mennyiségre nő.

Az egész időszakra elmondható viszont, hogy a nem koncessziós rendszer alá tartozó gyártásközi hulladék, amit a narancssárga grafikon mutat, jóval nagyobb mennyiséget jelent. Tehát az újrahasznosítás szempontjából is alapanyagként a narancssárgával jelölt gyártásközi hulladék hosszú időn keresztül meghatározó anyagáram és egyébként az újrahasznosítás számára alapanyagáram lesz.

A tanulmány zárásaként megnéztük azt, hogy a jelenleg működő három és a tervezett további három cellagyártó üzem szerű működése esetén bizonyos hulladékfajták esetén hol látunk szűkösebb kapacitásokat. A következő ábrán ezt szeretném bemutatni. Három olyan hulladékkategóriát találtunk a 88-ból, ahol a jelenlegi feldolgozókapacitások a jövőben szűkösek lehetnek. Az itt látható - hadd ne olvassam fel - HAK-kódú hulladékkategóriák lényegében egyéb elemek és akkumulátorok, kiselejtezett berendezésből eltávolított selejtakkumulátor-alapanyagok, illetve veszélyes anyagokat tartalmazó vizes, folyékony hulladékkategóriák.

Azt szeretném az első kettő kategóriával kapcsolatban megjegyezni, hogy hazánkban a dél-koreai tulajdonosú SungEel HiTech Hungary Kft. két telephelyen végez lítiumion-akkumulátorgyártási tevékenységből származó hulladékkezelést, Szigetszentmiklóson és Bányaterenyén. Az engedélyek nem csak az egész akkumulátorok kezelésére vonatkoznak, és az alábbi hulladékazonosító kódokra kerültek kiadásra, ők a HAK 06315-tel, a 0213-mal, a 160216-tal, a 160605-tel is foglalkoznak. Annyit lehet erről elmondani, amit tudunk, hogy a két telephely jelenleg elérhető legújabb engedélyei a cég esetében 19 500 tonna/év feldolgozását teszik lehetővé ezeken a HAK-kódokon, miközben 2024-ben ezen kategóriákon belül 12 795 tonna hulladék keletkezett. Tehát elvileg a feldolgozókapacitások elégségesek az itt keletkezett hulladékok hazai kezelésére.

Még egyszer jelzem, itt is látszik, hogy ha most egyszerűen akarok fogalmazni, akkor gyakorlatilag az elemzésnek körülbelül az a konklúziója, hogy a százezret meghaladó tonnás hulladéka-árammal kapcsolatos hulladékkezelési kritikus kérdéseket viszonylag jól le lehet szűkíteni néhány hulladékkategóriára, és ilyen értelemben viszonylag könnyű rámutatni azokra a területekre, ahol a jövőben kapacitásbővítést indokoltnak tartunk.

Azonnal a végére érek itt az ismertetésnek. Tehát mindenképpen szeretném még egyszer megismételni, hogy a lehetséges kapacitáshiány elsősorban a hulladéknak minősített akkumulátorcellát, a félkész akkumulátorcellát, a cellagyártás és modulgyártás során keletkező gyártáseselejt-akkumulátort, az egyéb okból sérült vagy emiatt selejt cellát, valamint a jelly rollt, a bevonatolt katód fóliát érinti, amelyek kezelője ma Magyarországon elsősorban a SungEel HiTech Hungary Kft.

De azt is jelzem, hogy nem ez a cég az egyedüli szereplő ezen a piacon, hanem egyre nagyobb vállalati kör az, amely ezen a piacon aktív munkát végez, és különféle tervekkel rendelkezik. Ezért még hoztam önöknek egy ilyen táblázatot is, amelyben kigyűjtöttem azokat a tagjainkat, akik a nyilvánosan elérhető úgynevezett kompetenciatérképünkön - ahol a tagjaink feltüntethetik azt, hogy milyen tevékenységekben érzik kompetensnek magukat, milyen tevékenységet folytatnak - megjelölték, hogy az akkumulátor-újrahasznosítás vagy -hulladék-kezelés valamely tételével foglalkoznak, és láthatjuk, hogy elég számos és súlyos, jelentős cég foglalkozik már ma is ezen a területen az akkumulátoripari hulladékok kezelésével.

Végül szeretném annyiival összefoglalni ezt az elemzést és rövid előzetes beszámolót, hogy a vizsgálatunk alapján kijelenthető, hogy a gyártás során keletkező hulladékok kezelésére a hazai kapacitás jelenleg elegendő, s ez a helyzet valószínűleg a

negyedik cellagyártó termelésbe lépéséig - a CATL debreceni üzeméről van szó -, azaz várhatóan 2026-ban még fennmarad. Szükséges azonban a hulladékkezelésben részt vevő szereplők szigorúbb hatósági ellenőrzése, a hulladékok kezelésre történő átadása tényleges megtörténtének az ellenőrzése és ilyen értelemben a jogszabályoknak való megfelelés biztosítása. Ez alapvetően az iparágnak is kiemelt érdeke.

Az akkumulátorhasznosító kapacitások fókuszált fejlesztését indokoltnak tartjuk a már említett két területen elsősorban, és a másodlagosalapanyag-kinyerés fejlesztése is mindenképpen indokolt lehet Magyarországon. Ahogy említettem, az újrahasznosítási célokat majd el kell érniünk 2031-től. Az elemzéseink azt mutatják, hogy egyébként a lítiumvegyületek tekintetében, amennyiben sikerül a hazai hulladékokat újrahasznosítani, akkor ezeket a rendeletben foglalt jelenlegi újrahasznosítási célokat is tudjuk teljesíteni másodlagos nyersanyagokból; a kobalt és a nikkal esetén ez valószínűleg nem lehetséges, ott majd importra fog szorulni a hazai iparág.

Végül még egyszer hangsúlyoznám, hogy magának az iparágnak is alapvető érdeke, hogy az akkumulátorgyártási hulladékok kezelésében érintett gazdasági szereplők szigorú hatósági ellenőrzése minden körülmények között megvalósuljon. Köszönöm szépen a figyelmüket.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönjük dr. Kaderják Péter ügyvezető igazgató úrnak. Előzetesen jelezte igazgató úr, hogy szemléltetés lesz, én feltételeztem, hogy ezt nyilván elfogadjuk. Ugyanakkor a házszabály 134. § (2) bekezdés a) pontja alapján elrendelem, hogy a vetítés anyagát csatoljuk az ülés jegyzőkönyvéhez mellékletként.

Említette ügyvezető úr, hogy a SungEel nevű cég két telephelyen foglalkozik hulladékfeldolgozással. Itt is van a két település polgármestere, Szigetszentmiklós és Bányaterenye polgármestere is.

Kérdések, vélemények

Nekem lenne néhány kérdésem alapvetően egyébként nyilván az államtitkár úrhoz is, illetve az ügyvezető igazgató úrhoz is. Láthatjuk, hogy ezeknek a bizonyos akkumulátorhulladék-feldolgozó üzemeknek a működését milyen botrányok, robbanások, tüzesetek, sorozatos jogsértések kísérték. Láthatunk, ismerhetünk hatósági dokumentumokat, amelyekben folyamatosan kimutatták azt, hogy milyen visszaélések történtek ezekben az üzemekben. Ennek voltak különböző szankciói, különböző mértékű bírságok, egyre növekvő mértékű bírságok, majd időszakos leállítás is - ezt tudjuk Bányaterenyén. Erre mit tud mondani mind a kormányzat, mind az Akkumulátor Szövetség, hogy ugyan mit tudnak tenni annak érdekében, hogy ezek a visszaélések megszűnjenek, s az ilyen jellegű úgymond működés ne történhessen meg?

A másik oldalról pedig: már szó volt a mai ülésen erről, idézni szeretnék, ugyanis három napja kaptam meg az ügyészségtől, hogy egész pontosan a Gödöllői Járási Ügyészség vádiratot nyújtott be a Gödöllői Járásbíróságra egy olyan ügyben, amelyről már beszélt polgármester úr is, hogy 2023-ban Ikladon - egy jelzés alapján én magam is ott voltam egy telephelyen - jól láthatóan nagyon durva szintű visszaélés volt akkumulátoripari hulladékokkal. Akkor én is megtettem a feljelentést, és most jutott el odáig ez az ügy, hogy a vádiratot benyújtották a bíróságra. Kettő és fél év kellett hozzá, hogy ez megtörténjen, miközben azért számtalan telephelyen lehetett hasonló eljárásokat tapasztalni. A kormány mit tud erre mondani? Jelenleg milyen ismeretekkel rendelkezik a kormány arról, hogy milyen jellegű visszaélések történtek már most az akkumulátorhulladékok elhelyezésével kapcsolatban?

Én azt gondolom, abban is egyetérthetünk, hogy kormányzati-állami feladat ennek az úgymond működésnek és ennek a gyakorlatban megjelenő jelenségnek a szabályozása, visszaszorítása, megtiltása és az ez elleni kemény hatósági fellépés.

Nyilván futhatunk, úgymond, az események után, amikor láthatjuk, hogy milyen tervezett kapacitások vannak ebben az akkumulátorstratégiában, de én azt gondolom, hogy nyilván mi tesszük a kötelességünket, de nem feltétlenül adott esetben polgármesteri vagy képviselői feladat az ilyen súlyos visszaéléseket és a vélelmezett bűncselekményeket feltárni és visszaszorítani. Mit tud erre mondani akár a kormány, akár az Akkumulátor Szövetség?

Illetve kérdezem természetesen a bizottság tagjait, illetve a jelenlévőket, hogy kérdése van-e valakinek az elhangzottakkal kapcsolatban. *(Jelzésre:)* Úgy látom, hogy polgármester úrnak lenne kérdése. Ki támogatja, hogy polgármester úr hozzászóljon? *(Szavazás.)* 5 igen szavazattal, egyhangúlag támogattuk, úgyszólván, polgármester úr, akkor öné a szó.

OROSZ ISTVÁN, Bátortereny polgármestere: Ismételtelen köszönöm a lehetőséget. Kaderjék úrhoz lenne kérdésem a bemutatott anyag kapcsán. Ugye, ott számokkal, tonnakkal támasztották alá, hogy ez milyen mennyiséget érint a hulladékkezelés kapcsán. Az a kérdésem, hogy ezekben a számításokban benne van-e az a hazánk területén, különböző helyeken illegálisan tárolt hulladékmennyiség, amelyet tulajdonképpen 2021 óta illegális körülmények között tároltak. Ez az első kérdésem.

A második kérdésem, illetve egyben felvetésem, javaslatom az lenne, hogy előttem van egy olyan dokumentum, amelyet... - bár úgy hiszem, hogy nem az én feladatom lenne civilként sem meg polgármesterként sem, csak a volt munkámból és pályafutásomból adódóan felmerültek bennem kételyek, és a legfőbb pedig az, hogy a magyar állam, a magyar kormány, a magyar hatóságok egy bizonyos időszakban félre voltak vezetve és félre voltak tájékoztatva információkkal kapcsolatban. Amennyiben ez nem így volt, akkor van-e folyamatban olyan típusú ellenőrzés, amely az eddigi jogsértésekből levont konzekvenciák alapján vizsgálja azt, hogy milyen mulasztások történtek, kik voltak ennek a felelősei, van-e nemzetbiztonsági kockázat, hiszen más államokból kerültek ide illegális úton illegális hulladékok, és azokat tárolták az ország különböző pontjain.

A harmadik: ajánlom figyelmébe, és szeretettel átadom Kaderjék úrnak azt az általam összegyűjtött, 30 pontból álló felvetést tartalmazó dokumentumot, amely olyan megállapításokat és olyan kérdéseket taglal, amelyek tisztázása, azt gondolom, mindannyiunk közös érdeke.

Két eklatáns példa ebből: gondolom, önök egyetértenek azzal, és ez tényszerűen meg van állapítva az ügyészségi dokumentumokban, szakértői véleménnyel alátámasztva, hogy amikor az ön által említett SungEel HiTech Hungary megkapta a működési engedélyét a szigetszentmiklósi, illetve a bátonyterenyi telephelyen alkalmazott technológia vonatkozásában, akkor a beüzemelésnél 85 helyen változtatták meg azokat a szakmai, törvényi előírásokat, azokat a paramétereket, ami oda vezetett, hogy két ember meghalt és többen súlyosan megsérültek.

Idézek ebből a szakértői megállapításból. Az Európai Parlamentnek és Tanácsnak van egy 1907/2006-os EK-rendelete, amely szabályozza és minden tagállam vonatkozásában kötelezővé teszi az úgynevezett Európai Vegyianyag-ügynökségnél a megmunkálás során keletkező úgynevezett intermediér anyagok folyamatos ellenőrzését és nyomon követését. Ilyen típusú intermediér anyagok mindkét, a SungEel HiTech Hungary által üzemeltetett üzemben, jelesül Szigetszentmiklóson és Bátorterenyén is, folyamatosan jelen voltak.

Én még nem találkoztam olyan szakértői megállapítással vagy olyan anyaggal, amely mélyrehatóan, szakszerűen foglalkozott volna ezzel. Tulajdonképpen ezzel a következőt szeretném sugallni, illetve kérni, mint a település polgármestere, hiszen tizenegyezer-néhány száz ember él a településen, értük én felelek személyesen, és úgy

gondolom, minden magyar hatóság. A SungEel HiTech Hungary Kft. a vízbázisunk mellett 500 méterre van lakott településtől, óvodától, iskolától, bölcsődétől és lakóházaktól. A hatóságokhoz eljuttattam egy olyan videofelvételt, hogy SungEel HiTech Hungary Kft. munkatársai nappal - rögzítve vannak a széljárási adatok, a hőmérséklet - kibontották az egyébként európai uniós szabványnak megfelelő technológia elemeit, és közel másfél-két tonna ökotoxikus anyagot beleengedtek a bátonyterenyi levegőbe. Ebben az ügyben a Heves Vármegyei Rendőr-főkapitányság és - bízom benne - az ügyészség folytat eljárást, illetve az ügyészség felügyeli.

Tehát arra szeretnék kilyukadni, és erre szeretnék ösztönözni minden résztvevőt, aki ebben a tevékenységben részt vesz, akár döntéshozó, akár döntés-előkészítő, akár hatóság, akár kontrollal rendelkező parlamenti képviselő, bizottsági elnök, minden magyar állampolgár, hogy nem vitatva azt, hogy a magyar állam érdeke az, hogy a gazdaságunk fejlődése, fejlesztése fenntarthatóság céljából legyen egy ilyen fontos iparág, én nem ezzel vitatkozom, én csak azt mondom, hogy nem lehet kitenni egyetlenegy magyar állampolgárt sem annak a veszélynek, hogy jogsértésből adódó következmények miatt sérülést szenvedjenek, az egészségük károsodjon, a környezetünk károsodjon.

Tehát én arra kérném Kaderják urat és a munkatársait, hogy ha van rá mód és lehetőség, mielőtt a következő, itt bemutatott tervek vonatkozóan megindulnak azok a fázisok, döntési fázisok, hogy vonjuk le a konzekvenciákat, vonjuk le a tanulságokat, dugjuk össze a fejünket - szakértők, polgármesterek, hatósági emberek -, hogy ne fordulhasson elő velünk a saját hazánkban az, hogy idejön egy cég, előadja magáról azt a képet, hogy ő a minőségét tekintve, szakmai tudását tekintve az európai uniós átlagtól jóval komolyabb minőséget képvisel.

Bátorkodom felhívni mindenkinek a figyelmét, hogy szeretnék egyszer arra a kérdésre választ kapni, hogy hol voltak azok a hatóságok, hol voltak azok a szolgálatok, amelyeknek az lett volna a dolguk, hogy figyelmeztessék a magyar kormányt, a hatóságokat, hogy például az Amerikai Egyesült Államokban a SungEel HiTech Hungary Kft.-vel kapcsolatban felhívták az ottani emberek, a polgármester és a hatóságok figyelmét - az FBI -, hogy vigyázzunk, mert ez egy veszélyes technológia, és nem felelnek meg az előírásoknak. Ugyancsak megtették ezt a német és a lengyel hatóságok.

Tehát én egy olyanfajta összehangolt tevékenységet várok el mint magyar állampolgár a jövőben a hatóságoktól, a hatóságok tagjaitól, legyen az miniszter, legyen az rendőr, legyen az szakértő, hogy ha ezek a tervek megvalósulásra fognak kerülni, akkor ne következessen be a jövőben olyan esemény, ami nálunk és Szigetszentmiklóson bekövetkezett. Ebben kérném mindenkinek az együttműködését, és azt javasolnám minden egyes döntés meghozatala előtt, hogy dugjuk össze a fejünket, és ne fogadjunk el fenntartás nélkül csak a profit érdekében vagy a jövőnk érdekében olyan cégek által felfestett képet, ami nagyon sok kívánnivalót hagy maga után.

Ne értsetek félre, ebben nem hibáztatok senkit, csak arra hívnám fel a figyelmet, hogy a jövőben mindannyiunk felelőssége, hogy ne essünk bele abba a hibába, abba a csapdába, amibe beleestek Szigetszentmiklóson és Bátonyterenyén a SungEel HiTech Hungary Kft. vonatkozásában. *(Erdős Norbert távozik az ülésről.)*

Nem tudom, hogy a bővítéseknél milyen cégek lesznek, amelyekkel a magyar kormány tárgyal, kik vesznek részt ezeken a tárgyalásokon, hogyan, milyen módon alakul a döntési folyamat. Arra biztatok mindenkit, hogy van egy gazdasági elképzelés, támogató jelleggel lehet hozzáállni a gazdasági elképzeléshez, jók ezek az elképzelések, csak azt gondolom, hogy nagyon körültekintően, megfelelő szakmaisággal és gyanakvással kell hozzáállni, mert nagyon félek attól, hogy elő fognak fordulni olyan események, amelyek eredményeként életüket veszítették emberek, amelyek

eredményeként vette a bátorságot valaki, és a bátonyterenyei levegőbe beleengedett majdnem két tonna ökotoxikus anyagot. Én ezeket az embereket szeretném börtönben látni! Szeretném, ha felelnének!

Csak egy példát mondok, és ezzel be is fejezem. Gondolja el, Kaderják úr vagy Fónagy úr, ha mi ketten kimennénk Dél-Koreába, alapítanánk közösen egy céget, és elkövetnénk ilyen jogsértést, tapasztalatból mondom, tizenegynéhány évig nem jönnénk haza Dél-Koreából, mert ott ülnénk Szöulban valamelyik börtönben. Köszönöm, hogy meghallgattak.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Alelnök úr!

BENCSIK JÁNOS (Fidesz), a bizottság alelnöke: Tisztelt Elnök Úr! Háromnegyed öt van. Nekem fél hatkor el kell indulnom a Villányi úti campusba, előadást kell tartanom hat órákor. Ketten vagyunk, gyakorlatilag határozatképtelen a bizottság. Én csak annyit kérnék, hogy a saját működési szabályzatunkat, illetve azokat a döntéseket, ügyrendi döntéseket, amelyeket hoztunk, legyen szíves elnök úr levezető elnökként betartatni. Tehát az 5 perc az 5 perc, az ne legyen 15 perc! Én azt gondolom, hogy a lehetőséget itt megkapták a hozzászólók. Próbáljuk meg 5 percben összefoglalni a mondandónkat annak érdekében, hogy tiszteletben tartsuk másnak is az idővel való gazdálkodását!

Azt gondolom, hogy ezek a kérdések fontosabbak, a következő napirend is meglehetősen fontos lenne ahhoz, hogy végig lehessen tárgyalni, de hogy ezt megtehessek, az időkereteket be kell tartani. Az a helyzet, hogy innentől kezdve döntéseket sem tudunk hozni arra vonatkozóan sem, hogy kinek adjunk szót, kinek ne adjunk szót, mert a bizottság határozatképtelenné vált.

ELNÖK: Köszönöm szépen, alelnök úr. Teljes mértékben magamra vállalom a kritikát, és el is fogadom. Én azt gondolom, hogy ezek olyan kérdések, amelyek messzemenően fontosabbak annál, minthogy a bizottság többi tagja egyszerűen valamilyen más halaszthatatlan közfeladat ellátása miatt felállt, és elhagyta a bizottsági ülést.

Valóban formálisan határozatképtelen lett a bizottsági ülés, én azt gondolom, hogy mégis ezeket az ügyeket végig kell tárgyalnunk. Úgyhogy a bizottsági ülés ezennel véget ért, de mi folytatjuk a tárgyalást, és azt gondolom, hogy szégyelljék magukat azok a képviselők, akik a bizottság esküt tevő tagjaként eltávoztak, miközben előre meghirdetett napirendi pontot tárgyalunk. *(Jelzésre:)* Tessék!

BENCSIK JÁNOS (Fidesz), a bizottság alelnöke: Elnök Úr! Azt gondolom, hogy morális kioktatásra nincs szükség. Egyszerűen arról van szó, hogy a levezető elnöknek az időkereteket tartania kell, azért levezető elnök. Ha most befejeződött a bizottsági ülés, megkérem, akkor is próbáljuk meg ezeket a kereteket tartani annak érdekében, hogy meg tudjuk egymást hallgatni. Mint említettem, nekem is fél hatkor el kell menni, és ez nem egy erkölcsi és morális hiátus, hanem egy korábban vállalt kötelezettség. Azt gondolom, hogy ennek az összességében öt vagy hat napirendi pontnak a megtárgyalása, ha tartjuk magunkat az időkeretekhez, akkor biztos, hogy bele tud férni öt óra hosszába is. Sajnos, ez nem így alakult, de azt gondolom, önmagukban nem azok a képviselők a hibásak, akik időközben eltávoztak a bizottság üléséről.

ELNÖK: Köszönöm szépen, alelnök úr. Abszolút egyetértek, tehát én magamra vállalom teljes mértékben a felelősséget ezért. Én azt gondolom, hogy a mai ülésen elhangzott gondolatok, felhozott témák mind önmagukban megérték a ráfordított időt.

Az én meggyőződésem az, hogy a bizottságnak az a feladata, hogy ezeket az ügyeket megtárgyalja, ha kell, akkor éjfélig, éjszakába nyúlóan. Ezzel együtt is elfogadom az alelnök úr kritikáját, magamra vállalom ezért a helyzetért felelősséget. Nyilván mindenkinek valóban halaszthatatlan és fontos feladata volt. Én azt gondolom, hogy rendkívül fontos kérdéseket említettünk.

Menjünk is tovább, ha már nem is formális bizottsági ülés keretében. Láttam Csárdi Antal képviselő urat is, illetve a polgármester urat jelentkezni. Így az ülést lezártam formálisan, de megyünk tovább természetesen, ezek a kérdések nem maradhatnak a levegőben.

(Az ülés befejezésének időpontja: 16 óra 52 perc

- A napirendi pont megtárgyalása az ülés berekesztését követően informális tanácskozás keretében folytatódott.)*

Bencsik János
a bizottság alelnöke

Dr. Keresztes László Lóránt
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Morvai Elvira, Madarász Mária, Vicai Erika és Szücs Dóra